

<p>Aanwezig</p> <p>Voorzitter: Mevrouw H. Sahin</p> <p>Raadsleden: De heer E.G.T. Braam Mevrouw L.S. de Bruijn De heer D.R. Cupedo De heer D.F.A. van Dam De heer C.P.I.M. Dolmans De heer M. van 't Eind De heer M.J. van Enk De heer M.A.J. Ezinga Mevrouw B.M.B.T. de Haan-Niesen Mevrouw M.E. Harmsen Mevrouw I.M. Jansen-Dirkx Mevrouw P.G. Kames Mevrouw A. Koegler-Böhm De heer G.A. Kruger De heer J. Loof</p>	<p>Vervolg aanwezige raadsleden: Mevrouw S. van Maarseveen De heer M. el Majjaoui Mevrouw W.A.A.M. van Nunen De heer U.H. Oelen Mevrouw L.B. Oude Alink Mevrouw A. Prenger Mevrouw H. van Schie De heer W. Smith De heer E. van der Veer De heer G.L.A. Veerman Mevrouw W. van der Weij De heer M.V. Weterings Mevrouw E. Woudstra De heer A.M. Zoghbi</p> <p>Afwezig: De heer M.T.F. Kaffa</p>
<p>Aanwezige portefeuillehouders: Wethouder, de heer W. van Damme Wethouder, de heer G. van Malsen Wethouder, de heer M. Wit Wethouder, mevrouw S. van der Waart</p>	<p>Griffie: Griffier: de heer J.A. Massaar bpa Mevrouw M.M.A. Tittse De heer J. Hoefnagel Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)</p>

1. Opening en mededelingen

De voorzitter: Leden van de raad, ik vraag u vriendelijk allen plaats te gaan nemen en dat heeft u inmiddels gedaan. Ik open de raadsvergadering van de gemeente Rijswijk van dinsdag 24 september 2024. Graag heet ik welkom, u, de leden van de raad, de fractieassistenten, onze wethouders en kandidaat-wethouder mevrouw Van de Waart, medewerkers, vertegenwoordigers van de media, aanwezigen op de publieke tribune en de kijkers online. Bericht van verhindering hebben wij ontvangen van de heer Kaffa en mevrouw Koegler. Ik wil graag overgaan tot trekking van het stemmingsnummer. Dat is nummer 18. Dat is de heer El Majjaoui. Goed, en ik wil u voorstellen tot leden van bureau van stemopneming te benoemen als voorzitter de heer Ezinga en als leden de heer Smith en mevrouw Kames. Daar stemt u mee in? Dank u wel. Dan de gasten van de raad. Vandaag hebben wij opnieuw twee gasten van onze raad en ik heet hen ook van harte welkom. In de eerste plaats is dat mevrouw Sandy Van Aanholt en de heer Van der Zweep. De heer Van der Zweep, ik vind het echt bijzonder dat u hier vandaag in ons midden bent. U bent onze 103-jarige inwoner en veteraan en u bent een trouwe bezoeker van bijzondere evenementen. En ik hoop dat u samen met ons een mooie avond zult beleven. En op het moment dat u vindt dat u naar huis wilt gaan, voelt u

zich vrij, dan zullen wij zorgen dat u veilig naar huis kunt gaan. In ieder geval hoop ik dat het gesprek met de raadsleden en de presentatie die zij hebben verzocht aan u veel meer inzicht hebben gegeven in het werk van de lokale politiek van de Rijswijkse raad. Welkom. Dank u wel. Ja, heel bijzonder. Mijnheer Van der Zweep heeft mij als advies gegeven om gezond oud te worden, licht te leven. En dat is iets wat ik ook aan anderen vaak vertel, als we oud willen worden dan moeten we licht leren leven. Even kijken, ik zie ... Dan om meerdere redenen is het vanavond een bijzondere raadsvergadering. We gaan vanavond als uitwerking van de werkgroep Samen naar Beter werken met spreektijden. Vanavond gaan we werken met de variant waarbij de fracties afhankelijk van de grootte van hun fractie spreektijd hebben. De informatie is voorbereid voorbesproken in het presidium en ook met u gedeeld. Maar ik wil u ook vragen om ruimte aan elkaar te geven omdat dit ook een experiment is dus we moeten elkaar ook niet te strak maken. We zullen wel de spreektijden uiteraard hanteren maar het is ook bedoeld om te ervaren of dit variant goed bij onze werkwijze past. Ook voor deze vergadering vraag ik u respectvol met elkaar om te gaan. De woorden die wij uitspreken hebben betekenis en invloed, het is belangrijk om daarvan bewust te zijn. Mededelingen van het college zijn er niet maar ik wil graag naar aanleiding van de afschuwelijke gebeurtenis van afgelopen vrijdag een kort statement afleggen. Daarvoor ga ik naar het spreekgestoelte.

De voorzitter: Geachte leden van de raad, beste aanwezigen, kijkers thuis. Rijswijk is vrijdag opnieuw opgeschrikt door een onvoorstelbaar drama. Een drama waarbij onze 38-jarige inwonster Paro om het leven is gekomen. Ik wil met u stilstaan bij deze afschuwelijke gebeurtenis. Paro is doodgeschoten in de portiek van haar flat in de Galjoenstraat in het bijzijn van haar 4-jarige zoontje. Ook directe burenen hebben gevreesd voor hun leven. Het leed dat is aangericht is onbeschrijflijk en de impact is enorm. Mijn gedachten gaan in eerste instantie uit naar haar zoontje, familie en andere nabestaanden. En ook naar alle buurtbewoners die het geweld hebben gezien en meegemaakt. Afgelopen zaterdag sprak ik in de Galjoenstraat met diverse bewoners en gisteravond heb ik tijdens een drukbezochte buurtbijeenkomst in de brandweerkazerne nog veel meer bewoners kunnen spreken, samen met de politie, het Openbaar Ministerie, Rijswijk Wonen, Slachtofferhulp Nederland en Welzijn Rijswijk. De bijeenkomst was emotioneel en goed. Het was waardevol dat bewoners hun gedachten en gevoelens konden uiten en troost konden vinden bij elkaar. Ik maak mij grote zorgen, de harde werkelijkheid is dat we in een periode van slechts vijftien maanden drie keer een moord hebben meegemaakt op een vrouw in de bloei van haar leven. Dat is vreselijk, niet te bevatten en maakt intens verdrietig. Ook roept het heel veel vragen op, waarom hier in onze stad? Wat kunnen we doen om herhaling te voorkomen? Veel vragen en helaas nog bitter weinig antwoorden. Wat ik wel weet is dat de dood van Karina, Jessica en Paro ons duidelijk maakt dat we ons nog beter moeten inspannen om op tijd in te grijpen als vrouwen in een onveilige situatie belanden. Hiervoor is het ontzettend belangrijk dat we elkaar beter leren kennen. Dat we in verbondenheid leven. En ik heb dat gisteravond ook gezegd tijdens de buurtbijeenkomst, burenen die meer naar elkaar omzien, een overheid die dichterbij is. En samen met partners zoals de politie, woningcorporaties en het welzijnswerk eerder weten wat er achter de voordeur speelt. Dat vrouwen zich gesteund voelen als ze om hulp vragen. Dit doet een klemmend beroep op ons allemaal, op mij als burgemeester, op ons als gemeentebestuur, op de politie, op onze maatschappelijke partners en op onze inwoners. Ter nagedachtenis aan Paro en als teken van ons medeleven en onze verbondenheid wil ik een kort moment van stilte in acht nemen. Ik wil u vragen om te gaan staan voor zover u daartoe in de gelegenheid bent. Dank u wel.

2. Spreekrecht burgers

De voorzitter: Dan stel ik voor dat we doorgaan naar agendapunt 2, spreekrecht burgers. Er hebben

vier personen, vier burgers zich aangemeld voor het gebruik maken van het spreekrecht. Ik wil als eerste mevrouw Van Aanholt uitnodigen om naar het spreekgestoelte te gaan. Mevrouw Van Aanholt gaat spreken over agendapunt 12, het raadsvoorstel vaststellen bestemmingsplan Te Werve Oost. Mevrouw Van Aanholt, u heeft vijf minuten spreektijd.

Mevrouw Van Aanholt: Dank u wel. Goedenavond. Vorig jaar oktober heb ik ook gebruik gemaakt van dit spreekrecht met betrekking tot Te Werve Oost. Nu sta ik ook namens mijn partner helaas toch weer hier. Waarom? Omdat wij, wonende aan de Van Vollenhovenlaan in De Hofdames nog steeds zorgen hebben over hoe de toekomst van Te Werve Oost gaat worden. Nog steeds, ondanks de participatie, informatiebijeenkomst en antwoorden op de zienswijze die hebben geleid tot geen of minimale aanpassingen in het bestemmingsplan. Onze zorgen zijn de grote toename van het aantal woningen en wel met 58 procent, en dit is exclusief de zorgwoningen. Is dit een gezonde groei volgens de Rijswijkse koers 2022-2026? Wij vragen ons af hoe dit zich vertaalt naar het aantal extra inwoners in de wijk? Wij zien dat niet terugkomen in het bestemmingsplan maar misschien hebben wij deze informatie gemist. Meer mensen huisvesten vanwege woningnood begrijpen wij maar die mensen willen straks toch ook prettig wonen. Te Werve is nu al een erg dichtbevolkte wijk. Ook missen wij het financiële plaatje, is het allemaal wel haalbaar? Wat als, zitten we er straks met een half gesloopte wijk of wordt dan maar het groen of de inrichting van de openbare ruimte weggelaten? Daarnaast, de hoogbouw. De zeven woontorens die nu gepland zijn, waarvan twee 37,5 meter hoog, dat is ongeveer twaalf a dertien etages, die aan de Karel Doormanlaan komen, die zullen zeer beeld- en omgevingsbepalend worden. De hoogte is namelijk gemiddeld twee a drie keer zo hoog als de huidige bebouwing in de wijk. Hoezo aansluitend op de huidige bebouwing van Te Werve? Want mag ik u vragen, heeft u wel eens naar de omgeving van De Hofmeesters gekeken? Dit zijn de twee hoge torens die in de Plaspoelpolder schuin tegenover onze wijk staan. Persoonlijk vind ik dat echt geen prettige en fraaie omgeving. Het staat vol met fietsen en auto's want ja, het kan in een parkeergarage of kelder maar ja, voor de ingang is toch veel makkelijker? De vuilcontainers, daar ligt altijd extra troep. Het groen en het watertje daar vlakbij ligt bezaaid met afval en papier. Komt natuurlijk ook door de wind vanwege de hoogte. Hoe meer mensen wonen in een, zoals ik het noem, kolos, hoe minder verantwoordelijkheidsgevoel en minder sociale controle die bijdragen aan een schone en prettige leefomgeving. Dus wordt dit het toekomstbeeld van onze wijk? Wij houden ons hart vast. Daarnaast zullen de bestaande voorzieningen, zoals artsen, scholen, supermarkten, et cetera, nog meer onder druk komen te staan. Zeker ook nog door de toename van de woningen in het Havenkwartier en het Kessler Park. Ook de verkeersimpact wordt onzes inziens onderschat. Onze wijk is gelegen tussen een viertal erg drukke kruispunten die alleen maar drukker en drukker worden. Probeer nu maar eens onze wijk uit te komen of naar de snelweg te komen rond school breng-, ophaaltijd of rond de avondspits, die al halfvier begint, het is niet te doen. Ook binnen de wijk met afsluiting en eenrichtingsverkeer, waar helaas merendeel zich niet aan houdt, bevordert de doorstroming niet. Het principe STOMP, wellicht bij jullie allemaal bekend, gezien diverse berichtgeving over parkeerproblemen in andere wijken is volgens ons nog nergens een succes. Wij hopen dat u, de raad, wel een goede inschatting kan maken op basis van het ontwerp bestemmingsplan en alle overige documentatie. En beseft dat uw besluit bepaalt hoe onze wijk eruit gaat zien en hoe de leefbaarheid gaat worden in de toekomst. Helaas hebben wij geen glazenbol waarmee wij in de toekomst kunnen kijken. Maar we hopen echt dat we over vijf jaar kunnen zeggen, de huizen en de openbare ruimte zijn mooi geworden, er is weinig tot geen afval in het mooi bijgehouden groen, bomen zijn weer aan het groeien, de verkeersstromen en parkeren verlopen toch goed. Daarnaast hopen wij ook dat de dwergvleermuisjes dan rondvliegen en de ooievaar weer een stekje heeft gevonden. Net zoals wij hopen dat Te Werve Oost ons stekkie zal blijven. Bedankt voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Aanholt. Dan wil ik de heer Kwantes uitnodigen om naar het spreekgestoelte te komen. Mijnheer Kwantes gaat spreken over agendapunt 14, raadsvoorstel Erfgoednota Rijswijk. Mijnheer Kwantes, ook u heeft vijf minuten spreektijd.

De heer Kwantes: Ja, dank u wel. Goedenavond, allen. Ik zal even kort toelichten wie ik ben en waar ik voor sta. Ik ben directeur van Erven Lucas. Dat is een vennootschap die gezamenlijk met een andere onderneming eigenaar is van het bedrijf- en kantorenterrein Geestbrugkade 32 en de opvolgende nummers. Dat is een verouderd kantoor-, bedrijventerrein wat leegstaat, korte termijn verhuurd is, gedateerd. Daar zijn wij al langere tijd mee aan doende denken om dat te herontwikkelen. Waarom komen we hier naar voren? We maken ernstig bezwaar tegen de aanwijzing of toedeling van de hoge monumentwaarde aan het gebouw De Compagnie. Dat is Geestbrugkade nummer 32. Wij vinden dat niet onderbouwd en we vinden dat om andere redenen ook zeer schadelijk. Ik zal dat straks toelichten. Eerst even het proces. Zoals ik aangaf het terrein, de gebouwen zijn gedateerd, verouderd. Alleen maar verhuurd om erger te voorkomen. Dat heeft geen toekomstwaarde, zowel niet vanuit het gebruik als vanuit de grondexploitatie. Daar moet geld bij maar dat is nu niet interessant, wij kijken naar de toekomst. Nog een groter probleem is, een gebouw kan je slopen, veranderen, aanpassen, een heel groot probleem is dat de locatie ernstig vervuild is. Dan heb ik het over ongeveer de ergste graad van vervuiling die er is. Sanering is noodzakelijk, niet alleen voor elke nieuwe functie die je eraan geeft maar ook vanuit algemeen gezond maatschappelijk verstand dat zulke zware vervuiling in de ondergrond geen enkel maatschappelijk doel dient. Daarom zijn we ook al sinds anderhalf jaar in overleg met de gemeente om de locatie te herontwikkelen naar een knappe woonlocatie. Wat overviel ons dus, dat er een concept Erfgoednota kwam waarin het gebouw De Compagnie in één keer een hoge monumentwaarde heeft. Wij kunnen vanuit de inschattingen die nu gemaakt zijn, met de vervuiling waarvan de sanering tegen de 5 miljoen euro loopt op geen enkele manier een plaats vinden om een gebouw te behouden of in stand te houden. Dus dat is verder niet de discussie waardig, dat is onmogelijk vanuit de bedragen die op tafel liggen. Nou weet ik heel goed dat die nota daar helemaal niet om gaat, die nota gaat over kwaliteit. Daarom zeg ik ook, qua proces zijn we overvallen en hebben we ook geen idee wat ons overkomt terwijl we in overleg zijn en dan komt de nota met een aanwijzing. Maar we hebben ook inhoudelijke bezwaren. Als ik kijk naar inhoudelijke bezwaren dan gaat het over een gebouw wat vroeger een garage was, die is voor de oorlog omgeturnd tot een soortement kantoorgebouw. In de jaren 70 is daar nog een kantoorpluk aan vastgemaakt. Die gevel die daar aan de Geestbrugkade staat is in 1952 daaraan toegevoegd. Ik lees in de Erfgoednota dat er sprake is van een kenmerkende stijl zakelijke expressionisme. Nou, dat is een stijl die absoluut charme heeft dus daar doen we niks van af. Maar dat is ook een stijl die in de jaren 25, 30 hoogtij vierde. Dus we snappen niet dat een gebouw in 1952, die wordt geijkt of gerelateerd aan de stijl in de jaren 30, dat die nu behouden moet worden. En daar zeg ik bij, als die stijl u zo aanspreekt, laten we dan een beeldkwaliteitsplan maken en vastleggen dat we bepaalde uitstraling hier beogen en willen vastleggen. Dat is geen enkel probleem. Ander punt is inhoudelijk bezwaar dat er door een trechter is gekeken naar een gevel terwijl, en zo heb ik me deskundig laten vertellen, de wet ook aangeeft dat je moet kijken naar de context, de ruimtelijke omgeving. Er is geen enkele relatie gelegd van dit gebouw of de gevel met de omgeving. Dat snap ik ook wel want het is een verouderd bedrijventerrein je kan er verder niks mee. Dus er is geen volwaardige afweging heeft plaatsgevonden.

De voorzitter: Mijnheer Kwantes, u heeft nog één minuut.

De heer Kwantes: Dank u wel. Ik ben ook aan het afronden. Dus inhoudelijk zien wij dat er geen goede onderbouwing is. Het is een gebouw wat in meerder decennia is gebouwd. De gevel heeft geen raaklijn met de oorspronkelijke bouwstijl die zo hoog wordt geprezen. Ik gaf u aan, er zijn

andere redenen waarom wij hier niets mee kunnen, al zouden we het willen. Dus het is aan uw wijsheid om hier een oordeel over te vellen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kwantes. Dan wil ik vragen mevrouw Baayen naar het spreekgestoelte te komen en mevrouw Baayen gaat spreken over agendapunt 15, raadsvoorstel Spreidingswet. Mevrouw Baayen, u heeft ook vijf minuten spreektijd.

Mevrouw Baayen: Voorzitter, ik ga niet van de volle vijf minuten gebruik maken. Ik ben misschien wel dominee maar voor vandaag hou ik het gewoon kort. Ik ben dominee Sifra Baayen en ik ben inwoner van Rijswijk sinds 2020. Ooit toen ik 8 jaar was ging ik met mijn moeder mee naar een Sudanese gezin. Ze waren pas in ons dorp Houten komen wonen nadat ze gevlucht waren voor de burgeroorlog in Soedan. Mijn moeder hielp de moeder van het gezin met het lezen van de brieven van de gemeente en andere praktische zaken terwijl mijn haren werden gevlochten door de dochters van het gezin. Spelenderwijs hielp ik dus die dochters ook weer met het leren van het Nederlands. Wij brachten ze oliebollen en speculaas en zij maakten voor ons heerlijke vette Soedanese hapjes. Nu ben ik zelf moeder van een zoon van 6 en een dochter van 2 en wij helpen via de kerk een Iraans gezin om zelf ook thuis te raken in Nederland. Ik hoop dat mijn kinderen meekrijgen dat zorgen voor de vreemdeling erbij hoort. Zo wil ik burger van Nederland zijn en ook mens zijn. Het is niet altijd makkelijk om een brug te slaan naar een vreemdeling, dat besef ik mij goed. Alle taal en alle gebruiken zijn anders, niks is vanzelfsprekend. En dat vraagt dus iets van ons als inwoners van dit land, als inwoners van Rijswijk. Maar we moeten wel de zorg dragen voor de asielzoekers die er zijn. We kunnen de zorg voor asielzoekers niet laten liggen bij Ter Apel en bij de gymzalen van de omliggende gemeenten. Dat kan gewoon niet. We hebben Groningen al vaak genoeg in de kou laten staan. In de tijd van de Bijbel was zorgen voor de vreemdeling ook niet makkelijk of vanzelfsprekend, dat is het nooit geweest. Maar keer op keer kwamen de profeten naar de koning toe, ze klopten bij hem aan, ze trokken hem aan zijn jasje. Wel driehonderd keer staat er in de Bijbel, zorg voor de wees, weduwe en de vreemdeling die in uw midden woont. Dat wordt niet gezegd omdat het makkelijk is of populair maar het is nodig om ons er telkens aan te herinneren dat zorgen voor de vreemdeling er voor ons bij hoort. Het maakt ons en onze kinderen een beter mens om te zorgen voor wie geen ouders heeft, voor wie een echtgenoot verloren heeft en voor wie vreemdeling is in dit land. Dus mijn oproep aan jullie als leden hier van de raad, geef de asielzoekers hier alsjeblieft onderdak. Hier zijn ze veilig om te schuilen, hier vinden ze vrede en hier vullen zij ook ons leven aan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Baayen. Dan nodig ik graag de heer Van Eijsden uit naar het spreekgestoelte. Mijnheer Van Eijsden gaat spreken over agendapunt 15, raadsvoorstel Spreidingswet. En mijnheer Van Eijsden, ook u heeft vijf minuten spreektijd.

De heer Van Eijsden: Goedenavond. Mijn naam is Huibert Van Eijsden, ik spreek hier als scriba, dat is secretaris van de kerkenraad van de Protestantse Gemeente Rijswijk. Gedurende ruim vijf jaren heeft hier in Rijswijk het azc gestaan aan de Lange Kleiweg. Een opvanglocatie voor ongeveer vijfhonderd bewoners. Vrijwilligers vanuit alle kerken in Rijswijk en omliggende gemeenten hebben onder de naam de Samenlopers gedurende al die jaren zich ingezet om de bewoners van het azc te ondersteunen met tal van zaken. Taallessen, activiteiten voor de kinderen, maaltijden in de kerk, koffiegesprekken, fietslessen en lessen in fietsonderhoud, wandelingen, hulp bij boodschappen en nog veel meer. Vanuit de kerken en daarbuiten werd deze steun geleverd vanuit de volle overtuiging dat steunverlening voor vreemdelingen en vluchtelingen een menselijke taak is. Zorg voor je medemens. Ook wij in Nederland hebben hulp en steun ontvangen in tijden van grote nood. Denk aan de hulp in de Tweede Wereldoorlog, denk aan de bevrijders die ons te hulp kwamen, denk aan de steun vanuit andere landen bij de Watersnoodramp in 1953. Mensen in nood moeten geholpen

worden. Helaas zien we dat medemenselijkheid in ons land steeds verder afneemt. Egocentriciteit en eigenbelang nemen voortdurend toe, en dat in Nederland, één van de meest welvarende landen in de wereld. Er wordt gesproken over een asielcrisis maar er is geen crisis. Ja, er zijn grote problemen maar die zijn oplosbaar. Daar moeten we wel allemaal ons best voor doen. En dat doe je door als gemeente, als provincies en als landelijke overheid samen de problemen aan te pakken. Dat doe je als inwoners van Nederland door medemenselijkheid te tonen. Niet alleen voor familie, burens en vrienden maar vooral voor de vluchtelingen, de mensen in grote nood die het zonder hulp niet redden. Toont u echte medemenselijkheid. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Eijsden. Dan zijn we aan het einde gekomen van agendapunt 2, het spreekrecht burgers.

3. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 3, vaststelling van de agenda. Er zijn twee moties vreemd aan de orde van de dag ingediend, aangekondigd. Als eerste motie vreemd aan de orde, aanpak opgevoerde fatbikes. De motie is van de VVD, Beter voor Rijswijk, GroenLinks, D66, CDA en ChristenUnie. Mijnheer Ezinga, u wilde daar het woord over voeren. Aan u geef ik het woord.

De heer Ezinga: Goedenavond. Dank, voorzitter. Ja, mede met in ogenschouw genomen hebbende de actualiteiten in het nieuws heb ik met mijn mede-indieners gesproken en voorzien dat we deze motie nu kunnen aanhouden en dus niet in stemming gaan brengen. Mocht het nou zo zijn dat de uitvoering toch lakende is, dan kunnen we altijd nog kijken of we de motie willen indienen. Maar voor nu brengen we hem niet in stemming.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Dan is deze motie ingetrokken. Er is inderdaad in de Tweede Kamer een motie vandaag aangenomen en hopelijk leidt het ook inderdaad tot betere regelgeving om de problematiek goed aan te pakken. Dan de motie vreemd, help welgelegen uit de brand van de VVD, Beter voor Rijswijk en D66. Ik stel voor om die te behandelen als agendapunt 16. Daarmee kunt u instemmen? Dan heb ik nog een vraag aan u en dat heeft betrekking op agendapunt 13, raadsvoorstel vestiging voorkeursrecht op grond van artikel 9 lid 1 aanhef en sub c Omgevingswet. In een forum is eigenlijk aangegeven dat het akkoordstuk zou zijn, mits er een motie voorbereid of ingediend zou worden. Bij ons als voorzitter van de raad en de griffie is geen motie bekend geworden. Kan dit bespreekstuk als akkoordstuk? Ik kijk naar uw raad. Dat is het geval?

De heer Weterings: Nee, voorzitter.

De voorzitter: U wilt het als bespreekstuk behandelen?

De heer Weterings: Ja. Tenminste, ik wil er iets over zeggen en dan is het genoeg, voorzitter.

De voorzitter: U mag ook een stemverklaring afleggen bij een akkoordstuk dus dat kan ook eventueel.

De heer Weterings: Nee, is al gevraagd maar ik wil graag nog een antwoord van de wethouder hierover. Kunt u wel kort houden trouwens hoor, ik had gewoon een paar vragen daarover die voor ons van essentieel belang zijn.

De voorzitter: Prima. Mevrouw Jansen. Dan is daarmee de agenda vastgesteld.

De heer Loof: Voorzitter, als ik heel kort mag? Als punt van orde, ik heb er op zich niet zo'n bezwaar mee hoor om dat punt van net te bespreken maar ik zou er wel aan willen hechten dat we dit geen

gebruikelijke procedure laten worden. Als we in het forum zeggen, als er een motie wordt ingediend willen we het gaan bespreken, dan had ik dat eigenlijk ook wel verwacht dat die er zou liggen nu zodat ik ook werkelijk iets had om over te spreken. Dus ik zou beide partijen wel willen oproepen om dan volgende keer ook de boter bij de vis te doen maar voor nu alle geluk te wensen met de inbreng op dit stuk.

De voorzitter: Ja, dank u wel, mijnheer Loof.

De heer Weterings: Voorzitter? Volgens mij stond die gewoon op de agenda als een bespreekstuk.

De voorzitter: Nee, er is in een forum afgesproken dat het een akkoordstuk zou zijn, mits er een motie voorbereid zou zijn en er is geen motie voorbereid. Althans, het heeft ons niet bereikt, vandaar.

4. Vragen aan de raad

De voorzitter: Dan gaan wij door naar agendapunt 4, vragen van de raad. Er zijn geen vragen door u ingediend.

5. Raadsvoorstel Verzoek COA om tijdelijke opvang asielzoekers (RV 24-047)

6. Raadsvoorstel Voortzetting BIZ Oud-Rijswijk voor de periode 2025 t/m 2029 (RV 24-041)

7. Raadsvoorstel Aanpassing verordening auditcommissie (RV 24-037)

8. Raadsvoorstel Opheffen geheimhouding diverse documenten door B&W en raad (periode januari 2024 t/m juni 2024) (RV 24-038)

9. Raadsvoorstel Zienswijze op concept-verordening verstrekken leningen voor bussen en stallingen Vervoersautoriteit (RV 24-045)

De voorzitter: Daarmee komen we al bij de akkoordstukken. Ik wil u vragen, kunt u met inachtneming van, als u eventueel een stemverklaring wilt afleggen dan kunt u dat uiteraard nu melden, akkoordstukken 5 tot en met 9 in één keer vaststellen? Dat is het geval? Niemand een stemverklaring bij één van deze akkoordstukken? Nee? Prima.

10. Vaststelling verslagen 18 juni, 27 juni en 9 juli 2024

De voorzitter: Dan gaan we snel door naar de bespreekstukken. En dat is agendapunt 10, vaststelling verslagen. Dat zijn een drietal verslagen, 18 juni 2024, 27 juni 2024 en 9 juli. Heeft iemand een op- of aanmerking bij deze verslagen? Dat is niet het geval, dan zijn de verslagen ook vastgesteld.

11. Onderzoek geloofsbrieven, beëdiging en installatie van wethouder

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 11 en dat is een heel mooi agendapunt. U heeft voor u liggen een stembriefje denk ik. Maar ik wil graag ook even dit bespreekstuk inleiden. Agendapunt 11 betreft onderzoek geloofsbrieven beëdiging en installatie van wethouder Van de Waart. Op grond van artikel 9 van het Reglement van Orde gaat de door u benoemde onderzoekscommissie onderzoeken of de benoeming voldoet aan de vereisten van de Gemeentewet. Deze vacature is ontstaan na het vertrek van onze gewaardeerde wethouder Armand Van de Laar. Ik dacht dat hij er vandaag ook zou zijn. Is hij aanwezig? O, oké, ik heb hem niet gezien. Ook via deze weg, want we

hebben natuurlijk geen afscheid van u genomen in een raadsvergadering, wel in deze mooie zaal wil ik Armand van harte danken voor je fantastische inzet voor onze stad. Vervolgens heeft de fractie van D66 Rijswijk is snel gestart met de zoektocht naar een goede opvolger en heeft Sandra Van de Waart voorgedragen als nieuwe wethouder stadsontwikkeling, mobiliteit, grondzaken en participatie. Mevrouw Van de Waart is gepresenteerd als een energieke en betrokken bestuurder die Rijswijk goed kent en weet wat er speelt in de stad. Ik vind het heel mooi dat in deze tijd met volop grote uitdagingen mensen kiezen voor een publiek ambt en kiezen voor het zijn van wethouder. Dat is een prachtige positie in het openbaar bestuur, in het lokaal bestuur om van betekenis te kunnen zijn voor de samenleving. Ik las in het persbericht dat Sandra Van de Waart uitkijkt naar haar nieuwe rol en zij geeft aan, ik wil graag verder werken aan de ontwikkeling van onze mooie, groeiende stad, voor zowel de huidige als toekomstige bewoners. Ja, ik heb een kennismakingsgesprek met Sandra Van de Waart gehad en dat belooft heel veel. Ik wil ook via deze weg alle familieleden van Sandra Van de Waart welkom heten uit Zeeland en uit alle andere, uit het oosten begreep ik. Welkom. Ik wil nu de vergadering gaan schorsen zodat de commissie kan starten met het onderzoek. En dat u de stembriefjes, die heeft u waarschijnlijk al ingevuld, ook die meteen worden geteld. Ik schors de vergadering voor tien minuten? Tien minuten is denk ik voldoende. Als het nog langer nodig is dan kunnen we wat langer schorsen.

De voorzitter: Dames en heren, wilt u plaatsnemen? Ik krijg het signaal dat de commissie haar werk heeft uitgevoerd en ik wil graag het woord geven aan de voorzitter, de heer Ezinga.

De heer Ezinga: Dank je wel.

De voorzitter: Mijnheer Ezinga, u krijgt het woord.

De heer Ezinga: Voorzitter, hartelijk dank. Voorzitter, het bureau van stemopneming heeft een aantal taken uitgevoerd ten behoeve van de benoeming van kandidaat-wethouder Van de Waart. Alle benodigde brieven zijn correct bevonden. Met betrekking tot de stemming in de raad zijn er 26 stemmen voor en 3 tegen. De commissie wenst de kandidaat-wethouder na haar benoeming veel succes en plezier in haar nieuwe taak.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Dan kijk ik naar uw raad, dit is het advies van bureau van stemopneming. Wenst iemand vanuit u het woord te voeren? De heer Van Dam.

De heer Van Dam: Ja, voorzitter, dank. Ja, we bespreken vandaag de benoeming van de nieuwe wethouder van D66 en daar willen we toch namens Wij. Rijswijk nog even wat over zeggen. Niet omdat we de nieuwe wethouder mevrouw Van de Waart iets te verwijten hebben. Integendeel zelfs, ik wens u vanuit deze positie vanuit Wij. Rijswijk ook enorm veel succes in uw nieuwe functie. Maar ik heb wel wat vragen over het proces wat hieraan voorafging en dat roept wat vragen bij ons op. Kijk, we hebben een periode waar de gemeentefinanciën flink onder druk staan. We hebben te maken met tekorten en daarin moeten we keuzes maken. En zoals het gezegde mooi spreekt proberen we allemaal de tering naar de nering te zetten. Ja, en dan zegt de oud-wethouder van D66 vrijwillig zijn functie op en verhuist die naar een andere gemeente en dan blijft Rijswijk toch met een rekening van een ton per jaar, overigens zolang hij geen nieuwe baan vindt. En dat is lastig uit te leggen in die financiële moeilijke tijden. En voorzitter, ja, laten we dan toch even teruggaan naar het verleden. Want toen onze wethouder vertrok kregen wij geen kans om een nieuwe wethouder te leveren. En toen was het juist D66 die hoog van de toren voer over het wachtgeld dat onze gemeente ging betalen. Destijds was er helemaal geen sprake van wachtgeld want onze wethouder die had destijds meteen een nieuwe baan en toch werd ons de kans ontnomen om een nieuwe aan te stellen. Dus het voelt vanuit onze partij toch best wrang dat dit op deze manier zo gebeurt. En dat we dus nu wel een nieuwe wethouder hier benoemen terwijl we wel als gemeente straks gaan betalen

voor een wachtgeldregeling. Dan kijk ik toch even naar bijvoorbeeld de VVD, de partij die in het college verantwoordelijk is voor onze financiën. Voorzitter, hoe kijkt de fractievoorzitter van de VVD hier tegenaan? Vinden we het acceptabel dat wij als gemeente nu een extra wethouder gaan benoemen terwijl de vorige vrijwillig is opgestapt en de wachtgeldregeling blijft lopen? Is dit de manier waarop we willen omgaan met onze beperkte financiën en onze beperkte middelen? Ja, voorzitter, ik heb daarbij die korte vraag en daarbij wil ik graag laten. Nogmaals, het is niks naar mevrouw Van de Waart toe, het is wel iets wat we...

De voorzitter: Ik hoor dat u een vraag stelt aan de heer Loof, de fractievoorzitter van de VVD. Mijnheer Loof, wilt u daarop reageren?

De heer Loof: Ja, voorzitter, richting de heer Van Dam zou ik graag willen zeggen dat ik helemaal geen tijd heb om hierover na te denken want ik breek mijn hoofd nog steeds over alle financiële problemen die uw wethouder heeft achtergelaten in het vorige college. Daar wil ik het graag bij laten.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Zijn er anderen die het woord willen voeren? Nee, dat is niet het geval. Dan ga ik naar voren. Mijnheer Van Dam, u wilt reageren hierop?

De heer Van Dam: Ja, tuurlijk wil ik daar even op reageren. Kijk, we kunnen nu wel gaan zeggen over, één, dat is niet waar. Want het is gebeurd, het is heel netjes gegaan de vorige keer en wij hebben geen financiële lasten van onze wethouder gehad. Ik vind het nu dat als we nu een ton per jaar gaan uitgeven, we hebben net een Kaderdebat gehad en we zien wat een ton kan doen in onze gemeente, wat we daar kunnen uitgeven op welzijn. En als we nu zomaar zeggen van, ja, die ton die gaan we voor eigenlijk één positie twee keer betalen, vind ik dat we daar best als raad wat serieus over na moeten denken. Zeker gezien het feit dat we de vorige keer dat wel als last was waardoor de vorige keer een herbenoeming niet is gegaan. En dat is heel procedureel en dat is niks bedoeld naar mevrouw Van de Waart maar dat is wel de feitelijke situatie waar we nu in zitten. En wellicht via u, voorzitter, kan de fractie van D66 daar ook nog zijn licht op laten werpen, aangezien het natuurlijk wel over hun voorstel gaat.

De voorzitter: Ik kijk naar mevrouw Woudstra. Wilt u daarop reageren, mevrouw Woudstra?

Mevrouw Woudstra: Nou, eigenlijk niet. Ik vind het zeer ongepast, zeer ongebruikelijk. Dus dat wil ik bij deze gezegd hebben, ook zeer teleurstellend. U heeft mijn telefoonnummer, u kunt me altijd bereiken als u vragen heeft over het proces. Het is van tevoren toegelicht en ik wil graag heel duidelijk maken dat vorige keer het vlak voor de verkiezingen was, het nu anderhalf jaar voor de verkiezingen is. En dat u niet het één met het ander moet vergelijken als er geen vergelijking in zit.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Ik wil hier tot een afronding komen. Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Ja, nee, u vindt het zeer ongepast maar het was uw partij die dat zelf heeft gezegd tegen ons de vorige keer. Dus uw standaarden toen die zijn dus blijkbaar anders dan nu en dat vind ik heel erg jammer. Nogmaals, wij begrijpen het want wij wilden hetzelfde doen alleen destijds was u degene die zei van, joh, dat wachtgeld dat is echt een probleem en nu blijkbaar niet. En dat vind ik echt heel spijtig dat u dat hier doet. Ja, daar kan ik niks, ik kan het niet korter maken.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan ga ik zelf nu naar voren naar het spreekgestoelte en nodig ik ook mevrouw Van de Waart uit.

De voorzitter: Nou, mevrouw Van de Waart, er staat nu niets meer in de weg om u te benoemen. Wilt u allen staan? Ja, want het is toch wel een plechtig moment. U heeft aangegeven de belofte te willen afleggen. Ik zal de tekst voordragen en dan zegt u, dat verklaar en beloof ik. Ik verklaar dat ik, om tot wethouder benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen.

Mevrouw Van de Waart: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Dank u wel. Van harte gefeliciteerd met uw benoeming als wethouder van de gemeente Rijswijk. Dan wil ik nu de vergadering schorsen voor vijftien minuten om gelegenheid te geven om u te feliciteren. En dan beginnen we met de familie denk ik als eerste.

Mevrouw Van de Waart: Met de kinderen.

De voorzitter: Met de kinderen.

12. Raadsvoorstel Vaststellen bestemmingsplan Te Werve Oost (RV 23-048)

De voorzitter: Dames en heren, ik wil u vragen om plaats te nemen en ook onze wethouder Van de Waart. Ik heropen de vergadering en we gaan door naar agendapunt 12, het raadsvoorstel vaststellen bestemmingsplan Te Werve Oost. Ik heb op mijn lijstje als eerste spreker de heer Braam van Beter voor Rijswijk. Mijnheer Braam, u krijgt het woord.

De heer Braam: Voorzitter, dank u wel voor het woord. Voor over Te Werve, het voorstel dat ... Is het weer zo'n drama? Oké, dan gaan we dat ...

De voorzitter: Wilt u wat dichter bij de microfoon praten?

De heer Braam: We gaan dat even verhelpen. Zo beter, voorzitter? Goed zo. Over het voorstel an sich hebben we niet zoveel op te merken. Gelet ook op het feit dat de problemen die er waren en waar de meeste bewoners betrokken bij zijn geweest, die zijn opgelost. En het allerbelangrijkste niet te vergeten gaat het natuurlijk om de bewoners van de eengezinswoningen die volkomen terecht, woningen die krap 20, 25 jaar oud zijn, dat die dus uiteindelijk ook overeind blijven. Dus dat is positief. Waar wij wel een probleem in zien dat is de drukte in het gebied. Het werd door één van de sprekers ook al even aangegeven. Maar de drukte in het gebied wordt verergerd door beperkingen die worden toegepast op de parkeernormen. We hebben uiteindelijk een overzichtje gekregen van de parkeernormen van 2011 zoals die ooit een keer door de raad zijn vastgesteld en wat CROW heeft gedaan. Daar zitten behoorlijke verschillen tussen, verschillen die oplopen tot zo'n 50 procent. Dat is een beetje afhankelijk van de soort woning waar we het over hebben. Dus met andere woorden, de iets meer dan zeshonderd plekken die op dit moment gepland zijn, dat is absoluut gewoon te weinig voor wat er straks in dat gebied noodzakelijk is. Ik begrijp allemaal dat we ons willen focussen op het proberen om de mensen zoveel als mogelijk uit de auto te krijgen maar op deze manier ieder geval gaat dat gewoon absoluut niet lukken. Ik denk dat je de mensen meer op de kast jaagt dan uit de auto jaagt. Dus onze vraag in de richting van de wethouder is, kijk nog eens goed naar die aantallen en doe in ieder geval een toezegging om dus die parkeernorm van 2011 als uitgangspunt te hanteren en niet het uitgangspunt van CROW. Dus daar wil ik graag nog een reactie op hebben van de wethouder. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Dan geef ik het woord aan mevrouw Oude Alink van GroenLinks.

Mevrouw Oude Alink: Dank u wel, voorzitter. Verdichting in stedelijk gebied zoals hier gebeurt is wenselijk en heeft daarom ook onze voorkeur. Vandaar dat GroenLinks zich kan vinden in het plan om meer woningen toe te voegen in Te Werve Oost. Met als kanttekening dat de compensatie van de verdwijnende sociale huurwoningen snel duidelijk moet worden. De huidige bewoners verdienen het om te weten waar zij aan toe zijn. Veel woningen in de wijk zijn van slechte kwaliteit en kunnen zelfs niet meer gerenoveerd worden tot een wenselijk niveau. Vandaar dat GroenLinks ook begrijpt dat er gekozen is voor sloop en nieuwbouw. In het verleden is deze wijk snel uit de grond gestampt, daar zien we nu de gevolgen van. Op deze manier bouwen moeten we niet meer willen maar daar kan nu ook niemand meer iets aan veranderen. De afgelopen dagen zijn wij in gesprek gegaan met sommige bewoners van de wijk. Niet alle huidige bewoners wonen even comfortabel, in ieder geval de portiekflats aan de Karel Doormanlaan, dus het is mooi dat er nu eindelijk nieuwe woningen komen. Maar omdat er toch nieuwbouw aan zat te komen hebben sommigen het gevoel dat er in de tussentijd te weinig is gebeurd om hun omstandigheden te verbeteren. Dat moet wat ons betreft in de toekomst wel anders. Vandaar onze vraag aan het college om hier scherp op te zijn tijdens hun overleggen met de woningcorporaties. Dan is er een advies gekomen van de GGD, een advies dat wat GroenLinks betreft opgevolgd moet worden en niet zoveel mogelijk ingepast zou moeten worden. Het gaat wel om de gezondheid van de toekomstige bewoners. Het zal een uitdaging zijn om in een opwarmend klimaat de stedelijke omgeving leefbaar te houden. En goed geïsoleerde woningen, zoals die daar ook zullen komen, zijn er natuurlijk een onderdeel van maar zeker ook een omgeving met veel groen, zuurstof en schaduw. Vandaar dat wij samen met D66 en de ChristenUnie graag van het college zouden willen horen dat het advies van de GGD ook een belangrijk leidraad zal zijn voor wat betreft het groen in de wijk. Niet alleen voor deze gebiedsontwikkeling maar ook voor toekomstige projecten. Het uitgangspunt moet zijn dat gezond groen behouden blijft, tenzij dat echt niet anders kan. Daarom moet er zorgvuldig naar de mogelijkheden gekeken worden waarbij alle alternatieven worden overwogen. Wij begrijpen natuurlijk dat de ontwikkelingen die aanstaande zijn in Te Werve Oost heel ingrijpend zijn en dat het om veel meer gaat dan alleen wat nieuwe kabels. Daarom vragen wij of het college onze mening deelt dat minimaal de huidige natuurwaarden terug moeten komen in Te Werve Oost en dat er altijd gekeken moet worden naar alternatieve opties om bestaand groen te kunnen behouden? Kan het college toezeggen dat dat gaat gebeuren, ook bij toekomstige herontwikkelingen? Met ten slotte nog de vraag waar het groen in de tussentijd wordt gecompenseerd? Want voordat de bomen en tuinen in Te Werve er staan zijn we weer een paar jaar verder en in tijden van een klimaatcrisis hebben wij elke boom nodig. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Kames van Rijswijks Belang.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden. Maar wij sluiten ons aan bij de woorden van mijn collega Ed Braam, dat er dus wel goed gekeken moet worden naar de parkeernorm. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kames. Dan geef ik het woord aan de heer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Ja, dank. Ja, Wij. Rijswijk deelt de zorgen van de inwoner, zoals mevrouw Van Aanholt die benoemde bij de inspreektekst. Het college wil 583 woningen bouwen op een zeer kleine postzegel waar er eerder nog 350 stonden. Dat betekent dat we echt heel veel woningen gaan toevoegen aan dit toch wat kleine gebied. En wij vinden nog steeds, net zoals bij alle andere

bouwplannen die we dit jaar hebben gehad, dat er weinig aandacht in Rijswijk is voor voorzieningen, recreatiemogelijkheden en bereikbaarheid in onze stad. En voorzitter, dat maakt dit plan onderdeel van bouwen zonder visie in onze stad. En we willen in de gemeente meer woningen maar dan moeten we wel zorgen dat er voldoende voorzieningen zijn om die mensen daar straks ook prettig te kunnen laten wonen. Het is een kwestie van goed bestuur om eerst na te denken over wat er nodig is voordat we het gaan volbouwen en dat lijkt nu te ontbreken. Er is in dit plan wel ruimte voor maatschappelijke invulling maar er is nog geen concreet plan wat we daar gaan realiseren. En voorzitter, hoe moeten wij dan als raad een dergelijk plan goedkeuren zonder te weten of we die voorzieningen ook daadwerkelijk krijgen? We hebben inmiddels twee jaar geleden gevraagd naar een behoefteonderzoek naar maatschappelijke voorzieningen in onze stad en die is nog steeds niet af. Dat terwijl we wel bouwproject na bouwproject hier goedkeuren en we ook weten dat er weinig geld is voor dat soort voorzieningen. Dat maakt ons, nou, dat is zorgwekkend. We realiseren ons ook, voorzitter, dat de huizen zeer verouderd zijn. Dat er een grote problematiek is dus dat wel de vervanging broodnodig is. En tegelijkertijd zien we de ontwikkelingen, is deze ontwikkeling onderdeel van de groei die de stad doormaakt. En zien we nog steeds geen plannen op de agenda voor het investeren in infrastructuur of in onze sport of in de groengebieden of in de basisvoorzieningen en daarom zullen wij tegen stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan geef ik het woord aan mijnheer Dolmans van D66.

De heer Dolmans: Dank u wel, voorzitter. In Rijswijk wordt inderdaad de komende tijd veel verbouwd en D66 Rijswijk wil delen van de stad die achteruitgaan of dreigen te verloederen opnieuw ontwikkelen. De huizen in Te Werve Oost zijn oud, in slechte staat en niet duurzaam dus worden ze vervangen. Een nieuw bestemmingsplan zorgt dan ook voor verbetering van de buurt en biedt nieuwe woningen, waaronder dertig zorgwoningen waar zorg en wonen in de buurt goed gecombineerd kunnen worden. Er komt een gevarieerder woonaanbod met mooiere groene, openbare ruimtes en minder auto's op straat. Wel blijven we ook aandacht vragen voor het fietsparkeren. Wat betreft de vervanging van de bomen en groen zodat natuurwaarde steeds tenminste hetzelfde blijft dus ook grotere bomen terug. We sluiten ons aan bij de vraag van GroenLinks daarover. Dit plan is gericht op de buurt en biedt een goede mix van renovatie, sloop en nieuwbouw, met duidelijke regels voor een prettige leefomgeving. D66 Rijswijk vindt het belangrijk dat er aandacht is voor bouwen met respect voor natuur en klimaat en dat staat dus ook in de bouwregels. De voorgestelde architectuur lijkt van goede kwaliteit en zal verder uitgewerkt worden in overleg met de bewoners. Alles dit overwegende steunt D66 dit bestemmingsplan dan ook volledig. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Dolmans. Dan geef ik graag het woord aan de heer Loof van de VVD Rijswijk.

De heer Loof: Rijswijkse VVD. Dank u wel, voorzitter. Nee, flauw. Voorzitter, dank. Voorliggende bestemmingsplan ziet er wat de Rijswijkse VVD betreft goed uit. Het is ook broodnodig. De huizen in Te Werve Oost zijn op dit moment echt van slechte staat en op deze manier wordt een mooie boost gegeven aan de modernisering van Te Werve. We hebben gezien wat er in het andere deel van Te Werve ervan terecht is gekomen, dat ziet er hartstikke mooi uit dus laten we dat in Te Werve Oost ook gaan doen. Tot zover. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Dan geef ik graag het woord aan de heer Van Enk van het CDA.

De heer Van Enk: Ja, voorzitter, ik merk op dat het nieuwe systeem van de spreektijden wel helpt, iedereen praat een stuk sneller dan normaal maar zegt nog steeds evenveel. Ik sluit graag vanwege

de tijd aan bij de positieve dingen die gezegd zijn over deze stadsontwikkeling. Ik wil eraan toevoegen dat vandaag in de krant staat dat de gemiddelde prijs voor een woning in Nederland weer een nieuw record heeft bereikt, meer dan 466.000 euro. De NRC rekent voor dat dit voor een huishouden met twee keer modaal al niet meer bereikbaar is. Vandaar dat het CDA vorige periode al fors heeft ingezet op het bouwen van betaalbare woningen in de vrije sector. Ook dit plan voor vernieuwing van Te Werve voldoet aan die wens. De wethouder heeft ons in het forum toegezegd ook in dit plan mogelijkheden te zoeken om woningzoekenden voorrang te geven die werken in de zorg of als ze werken bij de politie of in het onderwijs. Beroepsgroepen die we node missen in de hele regio. Gisteren op de valreep is op ons verzoek toegestuurd beeldmateriaal over de fase 1. Dat geeft in tegenstelling tot al die technische bijlagen, 23 stuks met dito pagina's, een veel beter beeld over wat we in de wijk kunnen verwachten. Dat vinden we niet alleen in de raad belangrijk maar dat vinden omwonenden natuurlijk ook ontzettend belangrijk om een beeld te krijgen hoe er wordt gebouwd. Niet alleen goed voor het milieu maar ook goed zeggen wij steeds voor de sociale cohesie. Ik moet zeggen dat de indruk die we uit de plaatjes en de beschrijving krijgen, dat dat hoop geeft dat het een mooie en ook sociaal duurzame wijk kan blijven. Ik zeg kan blijven want die wijk is er in het verleden misschien heel snel neergezet maar laten we niet vergeten dat die het wel 65 jaar met succes heeft uitgehouden. De enige vragen die mij nog resteren betreffen de grondexploitatie. Toen ik de inmiddels ter inzage gelegde anterieure overeenkomst bekeek vielen mij twee dingen op. Ten eerste is deze overeenkomst pas afgelopen donderdag getekend terwijl dit normaal maanden of jaren van tevoren gebeurt. Waarom zo laat? En waarom hadden we dan vorige week in het forum toch zo'n haast om dit raadsvoorstel in ieder geval vandaag te behandelen en kon het niet wachten op uitwerking van fase 2, 3, 4 of 5 of 6 om een indruk te krijgen. Ten tweede, en dat vind ik wat merkwaardig, ik had een overeenkomst verwacht met Rijswijk Wonen en Synchron maar het is alleen een overeenkomst met Rijswijk Wonen die de gemeente sluit. En Synchron niet met 50 procent vrije sector. Het raadsvoorstel spreekt van een onrendabele top voor het hele plan. Het kost dus meer dan het gaat opbrengen. Daarom gaat de benodigde 3500 vierkante meter gemeentegrond gewoon voor niks naar Rijswijk Wonen. Maar hoeveel woningen Synchron bouwt en hoe duur die woningen straks gaan worden, dat weten we niet. Dat zit in de voor ons onzichtbare afspraken tussen Rijswijk Wonen en Synchron. Wat we wel weten is dat de private ontwikkelaar niets doet zonder winst oogmerk. Dus hoezo komt de gemeente voor het hele gebied uit op negatief als een gemiddelde woning nu al 466.000 euro opbrengt? Geven we dan die 3500 meter voor hoogbouw midden in onze stad niet als een te peperduur cadeau aan Rijswijk Wonen? Graag een toelichting daarop.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Enk. Dan geef ik het woord aan de heer Van der Veer van de Partij van de Arbeid.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, er is uitgebreid vorige week gesproken over dit mooie plan. Een plan waar de PvdA volledig achter kan staan. Een leefbare wijk komt ervoor terug met voldoende groen en voorzieningen. Maar voorzitter, de compensatie van de sociale woningen. Meer dan de helft komt er niet voor terug en wij zouden graag van de wethouder dan wel het college de toezegging willen hebben dat de bestuursovereenkomst met Rijswijk Wonen en Synchron wordt nagekomen. Compensatie bij De Broodfabriek, wil de wethouder ons daar proactief over informeren de ontwikkelingen daarover? Want zoals u wellicht weet, we moeten nog heel flink aan de bak om de 30 procent sociale woningen te realiseren zoals afgesproken in ons coalitieakkoord. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Dan geef ik het woord aan de heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Ja, dank, voorzitter, voor het woord. Voorzitter, onze fractie is blij om de wijk Te Werve te laten herontwikkelen, te vernieuwen en extra woningaanbod aan toe te voegen. Hiermee

wordt de leefbaarheid verbeterd, de woningen worden verduurzaamd en ruimte wordt gecreëerd voor ontmoeting en groen. Bovenal zal de huidige verpaupering worden teruggedrongen. Echter maken wij wel zorgen over de reductie van sociale huur. Via u, voorzitter, welke compensatie komt hiervoor terug en hebben de huidige inwoners dan ook terugkeergarantie met name in het vergelijkbaar segment? Mede door hoogbouw zullen er extra bewoners aan toegevoegd worden, met als gevolg extra parkeerplaatsen, drukte en daarmee ook tekort aan basale voorzieningen. Kan onze wethouder vertellen hoe hij denkt dit te organiseren? Tot zover mijn vragen, voorzitter. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Ik kijk naar mevrouw Harmsen, u heeft zich niet aangemeld. Wilt u niet het woord voeren? Prima, dan is dit het einde van de eerste termijn van uw raad. Dan geef ik graag het woord aan wethouder Van Malsen.

De heer Van Malsen: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik wil ook even opgemerkt hebben dat ik het heel jammer vind dat de eerste raadsvergadering waarin wij experimenteren met spreektijden ook meteen de eerste raadsvergadering is waar de heer Van de Laar niet meer aanwezig is. Dat had ik graag meegemaakt. De vragen, te beginnen met de heer Braam van Beter voor Rijswijk. Die vroeg naar het aantal parkeerplaatsen, waarom is die norm zoals die is en waarom is het aantal parkeerplaatsen uitgekomen op het aantal waar we nu op staan? In het ontwikkelkader is het aantal parkeerplaatsen, dat wil zeggen de parkeernorm, door uw raad vastgesteld. Daarin wijken wij inderdaad af van de parkeernota uit 2011 en dat is onderbouwd gedaan destijds omdat die parkeernota niet meer de situatie weerspiegelt waarin wij ons nu bevinden in de stad. En ook in deze wijk is de ontwikkeling dermate anders dat die parkeernorm aangepast is. Dat gezegd hebbende gaan we wel actief monitoren hoe de parkeerdruk zich ontwikkelt omdat de wijk ook in fases opgeleverd zal worden. Op die manier zullen we dus ook kijken of het aantal parkeerplaatsen adequaat is of niet. Er zit overigens ook een mogelijkheid in, een reservering voor een extra aantal aan te leggen parkeerplaatsen in het plan, mocht dat nodig zijn. De fractie van GroenLinks stelde een aantal vragen over groen en het advies van de GGD. De oproep was om scherp te zijn op groen.

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen, ik zie dat mijnheer Braam u wil interrumperen. Mijnheer Braam.

De heer Braam: Voorzitter, via u. Wethouder, bent het met ons eens dat het aantal auto's in Rijswijk afgelopen jaren en de komende jaren is toegenomen en nog gaat toenemen?

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, ik heb die cijfers niet paraat maar ik geloof het zo van de heer Braam. Dat is iets om rekening mee te houden dus dat zullen we ook doen. Dank. De fractie van GroenLinks vroeg over het groen, om scherp te zijn over het groen in de gesprekken met de ontwikkelaar en Rijswijk Wonen. Nou, dat zullen we zeker weten doen. En ook, in hoeverre wordt het GGD-advies daarin meegenomen als leidraad? Die zullen we ook meenemen. Die is ook door de ontwikkelaar ten dele verwerkt in hun plannen dus die zullen we zeker ook in de gesprekken die we met ze voeren erbij blijven houden. Dan werden er nog een aantal vragen gesteld over de huidige natuurwaarde en de compensatie van het groen. Dan kijk ik even naar mijn collega die daar ergens achter zit, die gaat die vraag beantwoorden. Dan ga ik even naar het CDA. Die stelde wat vragen over de grondexploitatie en de anterieure overeenkomst. De eerste vraag was, waarom is de anterieure overeenkomst zo kort voor het aanbieden van het bestemmingsplan pas ondertekend? Dat is op zich niet een heel ongebruikelijke procedure. Volgens mij is het zelfs noodzakelijk dat het gewoon voor het vaststellen van het bestemmingsplan gebeurt en dat is hier ook het geval. Ja, het wordt nu ook bevestigd op mijn app dus dat is mooi. Dan de vragen over de grondruil, hoe zit dat nou precies in elkaar, is denk ik even de beste samenvatting van de vraag over de grondruil. Even kijken. Ja, de grond waar het om gaat, dat zijn strookjes openbare ruimte van de gemeente waarin de nieuwe

plannen woningbouw voorzien is. Net zo goed zijn er ook strookjes van Rijswijk Wonen die straks openbare ruimte zullen worden. Dat zijn percelen die zijn niet in zichzelf zeg maar te bebouwen en dat betekent dat er dus een grondruil plaatsvindt tussen de gemeente en Rijswijk Wonen. Om het voor Rijswijk Wonen in de eerste plaats mogelijk te maken om gewoon fatsoenlijke afgekaderde percelen te bebouwen, dus dat die woonblokken die ze neer gaan zetten ook overeenkomen met de perceelgrenzen. En andersom, dat wij straks aan het einde van het project als gemeente de openbare ruimte weer terugkrijgen van Rijswijk Wonen die ook overeenkomt met de situatie zoals die dan is. Dat is een vrij complexe berekening waarin grondwaarde, allerlei kosten voor onderhoud, renovatie, et cetera, tegen elkaar afgewogen worden. En uiteindelijk zit daar een, is de netto-opbrengst of de netto kosten zijn nihil. Ik geloof zelfs dat er een klein minnetje in zit. En is dus besloten om die grondruil op die manier te doen zonder dat daar een partij kosten aan draagt. De heer Van Enk merkte ook nog op dat er met Synchron een commerciële partij tussen zit. Dat klopt wel degelijk. Als de heer Van Enk vragen heeft over hoe de boekhouding van die commerciële partij in elkaar zit, die kan ik niet beantwoorden. Maar reken maar dat door bijvoorbeeld het verdiepen van, het volledig verdiepen van de parkeergarage de businesscase voor ook Synchron daar niet per se positief op geworden is.

De voorzitter: Ik zie dat mijnheer Van Enk u wil interrumpen. Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja. De wethouder kan toch niet ontkennen dat Synchron daar alleen gaat bouwen als ze er ook een winstverwachting bij hebben?

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, ja, Synchron, zoals genoemd, is een commerciële ontwikkelaar, die zal daar ongetwijfeld geld aan verdienen. Overigens verdienen ook corporaties geld aan het verhuren van hun woningen, zij het wat minder en zij het gebonden aan wat stringenter regels rondom investeringen. Maar dat dat geen verlieslatende businesscase is, dat staat buiten kijf. Voorzitter, dan vroeg de Partij van de Arbeid naar een toezegging om de afspraken die gemaakt zijn met Rijswijk Wonen en Synchron rondom de compensatie van de sociale huur die hier verloren gaat in De Broodfabriek. Die afspraken die gaan wij uiteraard nakomen. Die staan ook in de anterieure overeenkomst en die staan ook in de lokale prestatieafspraken genoteerd dus daar gaan we gewoon actief op sturen dat dat gebeurt. En de vorige keer tijdens het forum heb ik ook al het één en ander gezegd over het gesprek dat we met de provincie aan het voeren zijn over de ontwikkeling in De Broodfabriek. Daar heb ik op dit moment nog niet zoveel over te melden maar ik zal uw raad daar zeker weten proactief over informeren mocht daar iets te zeggen zijn. En dan vroeg de heer El Majjaoui nog naast de compensatie van de sociale huur over of de mensen die nu een sociale huurwoning hebben een terugkeergarantie krijgen. Het antwoord is ja. Er zijn inmiddels ook al een heleboel mensen verhuisd, met medewerking van Rijswijk Wonen. Ik geloof dat er in totaal zo'n 40 procent van de bewoners al verhuisd zijn en dat alle bewoners uit fase 1, dus dat is strook langs de Churchillaan, inmiddels ook al een ander huis hebben gevonden. Voorzitter, daar laat ik het bij in mijn eerste termijn, met nog een uur op de klok.

De voorzitter: Hartelijk dank, wethouder Van Malsen. Dan geef ik graag het woord aan wethouder Wit voor het beantwoorden van de vraag over de natuurwaarde.

De heer Wit: Ja, dank u wel, voorzitter. Even op de vragen van GroenLinks, ook mede namens een aantal andere fracties. Ja, de natuurwaarde, we gaan ... Er zijn een aantal vragen gesteld. De natuurwaarde vragen, we proberen natuurlijk zoveel mogelijk natuurwaarde in het gebied terug te brengen. Minimaal wat er nu staat maar wel op termijn. U zult begrijpen dat de omvang van de bomen niet op dezelfde wijze direct teruggeplaatst kan worden. Er worden heel veel bomen

teruggeplaatst en die hebben wel een groeitermijn dus daar zit enige tijd in voordat die tot volledige wasdom gekomen zijn en dezelfde natuurwaarde hebben als de bomen die er nu staan. Met ook het openbaar groen maar ook het groen van wat in de binnentuinen, op de parkeerdaken gecreëerd wordt, heeft ook een stevige natuurwaarde. Dus ja, wij zullen ervoor waken dat dat op goede wijze ook terugkomt. Tegelijkertijd vraagt u mij ook, ja, kijkt u bij projecten ook echt naar alternatieven in plaats van het alleen kappen van bomen? Ja, dat doen we wel degelijk. In dit geval gaat het om eiken die dusdanig groot zijn en dusdanig veel impact op de ondergrond hebben. Dan hebben we het echt over metersbrede pakketten van wortels die verweven zijn met leidingen, riolen, dat we eigenlijk niet een andere mogelijkheid hebben om dit op die manier te doen. Dat doet mij ook pijn, zult u begrijpen? We kijken wel degelijk dus naar opties of het op andere manieren is te doen, dat is hier niet mogelijk. Zouden we het wel proberen dan is hier ook nog het risico, zeker bij dit soort eiken, en dat zien we vaker nu in de stad bij het beheer maar ook bij dus werkzaamheden aan bijvoorbeeld de gasleidingen, dat bomen na drie, vier jaar omdat er een paar wortels gekapt zijn alsnog afsterven. En dat is echt ook een groot risico bij dit soort omvang van eiken. Helaas, het zijn nu wel gezonde bomen, dat is wel iets wat ik ook zeker, ja, dus heel spijtig vind. Nog even iets anders om daar toch ook aan te geven hoe wij omgaan met alternatieven. We gaan binnenkort bij de Hoornbrug waar we ook werkzaamheden gaan uitvoeren over een aantal, nou, nog niet direct een aantal maar over een jaar. Daar gaan we een grote boom gaan we een poging doen om die te verplanten zodat de rijbaan ook daadwerkelijk over die locatie heen kan. Dus dat is echt een alternatief alleen dat kan niet overal. Daar zit ook een risico aan want de kans is ook aanwezig dat zo'n boom het niet overleeft. Dus je maakt aanzienlijke kosten terwijl je geen zekerheid hebt over de toekomst. Maar ja, ik vind wel dat waar je dat kan doen je dat ook moet proberen, dat zullen we dus ook zeker doen. Voorzitter, volgens mij heb ik daarmee de vraag beantwoord. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank, wethouder Wit. Dan is dat de eerste termijn van het college. Ik kijk naar uw raad, is er behoefte voor een tweede termijn? Mijnheer Van Enk, CDA. Volgens mij bent u de enige die het woord wil voeren.

De heer Van Enk: Voorzitter, na het antwoord van de wethouder blijft staan dat we een corporatie grond schenken die voor de helft ten goede komt aan een private ontwikkelaar en dat we geen kijk hebben op de overeenkomst tussen die beide partijen. Het gaat hier om een behoorlijk aantal vierkante meters die een enorme waarde heeft als bouwgrond. Dus we praten niet over duizenden maar over een aantal miljoenen euro's. Ik heb heel veel waardering voor de inspanningen van Rijswijk Wonen om hier een rigoureuze woningvernieuwing toe te passen en dat vind ik ook prima dat ze dat met een private partij doen. Ik wil ook daarom niet voor dit bestemmingsplan liggen, ik wil daar van harte mee instemmen. Maar ik blijf het qua grondexploitatie ondoorzichtig vinden en ik vind dat we ons als raad meer dan alleen met een oude boom bezig kunnen houden. En daarom heb ik het dringende advies aan dit college, zorg dat de portefeuilles ruimtelijke ordening en grondexploitatie vanaf nu weer, net als voorheen gebruikelijk, standaard bij twee verschillende wethouders worden neergelegd en niet meer in één hand. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Enk. Mijnheer Dolmans van D66.

De heer Dolmans: Nou, even een stukje historie. We hebben indertijd heel bewust grondpolitiek weggehaald, grondbeleid weggehaald bij de wethouder van financiën om dit soort mogelijke belangenconflicten te voorkomen. Dus er is een wethouder financiën, die kijkt mee op het grondbeleid, en er is een wethouder ruimtelijke ordening, die kijkt mee op het grondbeleid. Dat lijkt me een hele gezonde situatie.

De voorzitter: Mijnheer Van Enk, wilt u op reageren?

De heer Van Enk: Ja, daarop reageren. Dat wist ik niet maar dan had ik ook kunnen voorstellen dat een wethouder van financiën de vragen over deze grondexploitatie had beantwoord. Dan vind ik het prima. Maar het ligt te veel in één hand en ik vind het belangrijk dat er vier bestuurlijke ogen kijken naar dit soort zaken. Dat is het enige punt wat ik hier wil maken.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Enk. Mijnheer Dolmans.

De heer Dolmans: Ik wil alleen maar zeggen dat ik het met dat vierogenprincipe van de heer Van Enk volledig eens ben.

De voorzitter: Prima. Dan kijk ik naar uw raad, nog anderen die het woord willen voeren in tweede termijn? Dat is niet het geval. Dan kunnen we doorgaan tot stemming over het raadsvoorstel, raadsvoorstel bestemmingsplan Te Werve Oost. Er is geen motie of amendement. Ik zie dat mijnheer Braam een stemverklaring wil afleggen.

De heer Braam: Dat klopt, voorzitter. Heel kort en bondig. Het voorstel dat gaan we steunen. Gelet op het feit dat de heer Van Malsen duidelijk heeft gemaakt het parkeren in de wijk te monitoren. We rekenen ook er toch op dat die reserve die nu nog in de stukken staat echt wel nodig is, gelet op de groei van het aantal auto's en zeker ook de forse groei van het aantal woningen in dat deel van de wijk. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Is er nog iemand anders die een stemverklaring wil afleggen? Dat is niet het geval. Dan is de stemming al gaande zie ik op mijn scherm. Er is een probleem dat mevrouw De Bruijn niet kan stemmen hoor ik. Nu wel? O, ik zie nog steeds 25-3. 26-3, dus met 26 stemmen voor en 3 tegen is het raadsvoorstel aangenomen.

13. Raadsvoorstel vestiging voorkeursrecht o.g.v. artikel 9 lid 1 aanhef en sub c Omgevingswet (RV 23-040)

De voorzitter: Dan gaan wij door naar agendapunt 13, raadsvoorstel vestiging voorkeursrecht op grond van artikel 9 lid 1 aanhef en sub c Omgevingswet. Daarvoor geef ik als eerste het woord aan de heer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. We hebben inderdaad het nog even op de agenda toch laten terugkomen ook in de raad want we willen toch de procedure enigszins met de wethouder bespreken. Want toch viel dit voorstel voor het voorkeursrecht voor de Koopmansstraat 5, iedereen weet dat het gaat om de Rijswijkse Vuurwerk, toch een beetje rauw zowel op ons dak als die van de ondernemer. Uiteindelijk is heel erg kort tijd geweest om hier hele goede informatie over te krijgen. We wisten eigenlijk de informatie vanuit het college bij een mededeling vanuit het college of in een forum of rib-brief, in één keer lag er een voorstel voor een vestiging van een voorkeursrecht. Dus we willen eigenlijk aan de wethouder vragen of aan het college vragen om de komende periode, want je gaat een proces in van een aantal jaar, om ons proactief te informeren, de stappen die worden genomen. Mocht het nou zelfs op het financiële vlak gaan komen met betreft in geheimhouding, kan via een memo of via het presidium. Maar juist de gang van zaken vonden wij jammer. Dus vandaar ook eigenlijk de volgende motie. Constaterende dat het schrijven omtrent het voorkeursrecht voor eenieder als een verrassing kwam, zowel voor de raad als voor de belanghebbende, dus de Rijswijkse Vuurwerkhal. Overwegende dat wij het jammer vinden dat wij als raad hierin niet tijdig zijn geïnformeerd, zeker gezien het belang wat er speelt voor de Vuurwerkhal. Wij verzoeken of we spreken uit dat wij als raad graag op de hoogte gehouden willen blijven worden en vragen het college

om dit voor in de toekomst te doen omtrent dit dossier, dus puur ons proactief informeren. En gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan staat op mijn lijstje de heer Dolmans van D66. Wilt u het woord voeren?

De heer Dolmans: Ik wil eerst even de motie die net kennelijk is ingediend even rustig kunnen lezen, verzoek om een schorsing.

De voorzitter: De motie wordt gepubliceerd binnenkort dus.

De heer Weterings: Zou een schorsing van twee minuten moeten kunnen?

De heer Dolmans: Ja, maar ik heb geen behoefte om nu mijn eerste termijn op te maken terwijl ik die motie niet heb kunnen lezen.

De heer Weterings: Begrijp ik. Zullen we vijf minuutjes schorsen, voorzitter, als voorstel?

De voorzitter: Ja, dat is goed, vijf minuten schorsen.

De voorzitter: Kunnen we de vergadering hervatten? Ik kijk naar mijnheer Weterings, u heeft om de schorsing gevraagd maar dat was mede omdat mensen, andere raadsleden uw motie ook konden bestuderen. Mijnheer Dolmans, mag ik u het woord geven?

De heer Dolmans: Ja, dank u wel, voorzitter. Kijk, het vestigen van een voorkeursrecht is best wel ingewikkeld. Maar heel plat gezegd, het betekent dat de eigenaar als hij wil verkopen eerst de grond en de gebouwen aan de gemeente moet aanbieden. En dat is in dit geval denk ik ook best een gerechtvaardigd belang gezien de huidige bestemming van het pand en de ontwikkeling die de gemeente voor ogen heeft op dat gebied. Wij erkennen echt dat het voor de eigenaar dat een enorme grote impact kan hebben en de brief hierover van de gemeente als hard kan worden ervaren. Maar het lijkt ons nou juist dat de eigenaar als eerste wordt geïnformeerd en niet allerlei andere mensen, ook niet de raad. Ook om te voorkomen dat dit soort dingen gaan rondzingen en dat juist gezien het belang van de eigenaar. Dus die motie die wil ik ook echt niet steunen. De brief aan de eigenaar van de gemeente, en dat mag ook wel eens worden gezegd, is gewoon in heldere taal opgeschreven, ondanks dat het over een best ingewikkeld onderwerp gaat. En ja, wij hebben er begrip voor dat zo'n brief ook best hard kan aankomen. Ik heb dan maar gewoon de vraag aan het college, hoe is de relatie met de eigenaar op dit moment? En is er actie ondernomen om duidelijk te maken wat juridisch nodig is en wat de gemeente precies van plan is? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Dolmans. Dan geef ik graag het woord aan de heer Loof van de Rijswijkse VVD. Nee, dat is niet het geval. Dan zie ik mevrouw Jansen-Dirkx van Wij. Rijswijk.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, in tegenstelling tot de heer Dolmans vindt Wij. Rijswijk het in ieder geval wel vreemd dat nu gekozen wordt voor de weg van hoge druk in plaats van vruchtbare gesprekken voort te zetten. Er zijn door dit college in onze ogen ook geen zwaarwegende redenen voorgelegd om het voorkeursrecht te rechtvaardigen. En dat is ook een van de redenen waarom we dus tegen dit voorstel zullen stemmen. Daarnaast steunen we de motie van Rijswijks Belang als het gaat om de raad blijven te informeren over de voortgang en over de onderhandelingen. Daarbij zou ik inderdaad ook mijnheer Dolmans willen geruststellen dat ik denk dat het beter is dat in eerste instantie natuurlijk de ondernemer zelf wordt geïnformeerd en daarna pas de raad. Daarnaast roepen we het college tevens op lering te trekken uit het feit dat iets zeggen niet altijd betekent dat de ander het begrijpt. In dit proces is duidelijk gebleken dat de ondernemer niet goed begrepen had wat de gemeente gezegd had. Dus denk aan Anna bij het voortzetten van

deze gesprekken, altijd navragen, nooit aannemen. Als laatste kijkt onze fractie uit naar de uitnodiging van de Vuurwerkhal om in december op bezoek te komen. Het lijkt ons goed om als raad een goede vertegenwoordiging daarbij aanwezig te zijn om een indruk te krijgen wat voor onderneming we daar gaan weghalen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn van uw raad. Geef ik graag het woord aan wethouder Van Malsen. O, nee, wethouder Mark Wit.

De heer Wit: Ja, voorzitter, dank u wel. Het is een redelijk korte behandeling dus als u het niet erg vindt blijf ik even op deze plek zitten. Het voorkeursrecht, zoals in het forum ook aangegeven inderdaad, kunnen wij dat opleggen of kunnen wij dat als raad? In het eerste college daarna raad bepalen dat we dat willen opleggen als er een maatschappelijk belang bij een plek is, bij een locatie is. En als wij de huidige, zoals ook door de heer Dolmans net van D66 wordt aangegeven, als er op dit moment een bestemming op ligt die wij het liefst daar niet zien in de toekomst, zeker gezien de ontwikkelingen. Om even in te gaan op de relatie, want er wordt door een aantal mensen naar gevraagd, de relatie met de ondernemer, die is uitstekend. We hebben daar van de week nog contact gehad, hij snapt het ook. Hij heeft aangegeven er ook geen vragen meer over te hebben. Hij vindt het niet direct leuk maar hij zet de gesprekken graag voort en dat is dus ook wat wij met hem gaan doen. Dus het is ook niet zo dat wij druk gezet hebben, dat wil ik ook heel duidelijk hierbij wel zeggen. Het is feitelijk in echt harmonieuze gesprekken waarin duidelijk geïnformeerd is. Maar het feit is wel dat juist zo'n voorkeursrecht opleggen, het besluit dat erin genomen wordt door het college en vervolgens door de raad, is niet iets wat je direct aan de grote klok hangt. Juist omdat het gaat om belangen van andere partijen ten opzichte van de gemeente. Dus dat is de reden waarom wij dit op dit moment doen. Dat wil niet zeggen dat de positie van de eigenaar hierin verslechtert. Sterker nog, in dit geval is het juist zo dat wij hem de mogelijkheid ook bieden en ook met hem in gesprek zijn om te kijken of hij op een andere locatie wellicht zijn werkzaamheden, namelijk de Vuurwerkhal, kan voortzetten. Dus het is niet zo, feitelijk verkoop aan de gemeente zal hem die mogelijkheid bieden in de toekomst. Hoe hij daar verder mee omgaat, nogmaals, de gesprekken lopen nog. Wat net al is aangegeven, als hij het aanbiedt aan ons hebben wij zes weken om te reageren of we daarmee ingaan, ja of nee. Anders hebben wij drie jaar de tijd vanaf het moment dat wij dit vandaag goedkeuren, om uiteindelijk een omgevingsplanwijziging door te zetten die zal ook bij uw raad terechtkomen. Dan even ingaand op de motie die ik heb gekregen. Ja, ik heb net denk ik al even kort laten, het één en ander over gezegd. Dus een verrassing, ja, ik kan me voorstellen dat het een verrassing is. Maar uiteindelijk is het wel iets wat je niet aan de grote klok hangt omdat het normaliter natuurlijk ook iets is wat gevolgen kan hebben voor de positie van de gemeente maar er is wel altijd goed gecommuniceerd met de ondernemer zelf. Het op de hoogte houden van de ondernemer en ook van de raad, dat kunnen we zeker doen. Dat doen we sowieso natuurlijk op het moment dat er ontwikkelingen zijn over mogelijke, een aanbod van de ondernemer richting de gemeente want dan zal er ook een besluit moeten worden genomen. En dat zouden we ook doen als we een omgevingsplanwijziging gaan invoeren want dat is ook iets wat uw raad vaststelt en wat wij niet kunnen doen als college dus dan komt het sowieso bij u terecht. Dus mochten er ontwikkelingen zijn in dit dossier, dan komt dat per definitie bij u terecht. Ik wil wel waken dat wij met geheime nota's allerlei documenten of informatie continu gaan delen met u tijdens het proces. Ik denk ook niet dat dat toegevoegde waarde heeft voor zowel raad als voor ondernemer. Dus ik denk dat wij de motie zoals die er nu ligt kunnen ondersteunen als het inderdaad gaat om de momenten die ik net aangeef dat wij conform de normale procedures ook zullen informeren. Volgens mij heb ik daarmee alle vragen beantwoord, voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Ja, dank u wel, wethouder Wit, voor het reageren op de vragen, opmerkingen in eerste termijn en de motie. Dan kijk ik naar uw raad, heeft u behoefte aan een tweede termijn? Mijnheer Weterings, Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Voorzitter, dank de wethouder voor de beantwoording. Ik vind het wel jammer dat hij zijn gemeenteraad of het presidium als een grote klok ziet. We krijgen ineens spontaan out of the blue kregen we dus een raadsvoorstel over een voorkeursrecht. Dan vragen wij ons af, joh, wat heeft zich daar afgespeeld dan de afgelopen jaren? We zien nu dat we een traject ingaan van al een paar jaar. De ondernemer schrijft een brief dat die is overvallen. In zijn laatste bijlage was een ingekomen brief namens de belanghebbende, geeft die keihard aan van, joh, ik ben overvallen in mijn vakantie met een brief, ik moet in één keer akkoord gaan. Dat zijn wel zijn eigen woorden. Ik hoorde wel op een gegeven moment op het einde van het betoog van wethouder Wit, voorzitter, dat hij toch een kleine toezegging doet om de gang, de procedure verder, de raad te informeren als er gesprekken zijn geweest. Ik zie het wel als een tegemoetkoming op de motie. Dus als dat een kleine toezegging is richting de gemeenteraad of richting ons, dan ben ik daar blij mee. Dank u wel. Ik hoor graag of het zo is. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Volgens mij heb ik dat wethouder Wit horen zeggen maar ik geef graag het woord aan wethouder Wit om dat zelf toe te lichten.

De heer Wit: Voorzitter, ja, dat is wel een beetje een interpretatie. Wij gaan zeker de raad informeren over de stappen die we gaan zetten als daar daadwerkelijk in de procedure stappen gezet gaan worden. Als wij gewoon, de lopende gesprekken ga ik u niet lastigvallen met notulen, et cetera. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Wit. Dan kunnen we overgaan tot stemming, ook voor uw motie.

De heer Weterings: Nou, voorzitter, ik zou de motie willen intrekken na deze toezegging van de wethouder. Eigenlijk was dat ons hele punt, informeer ons als er zaken zijn. Niet achteraf met een voorstel komen, dat was eigenlijk het hele punt. Dus het heeft even geduurd maar we zijn met zijn allen toch erover eens. Top.

De voorzitter: De motie is daarmee ingetrokken en dan kunt u overgaan tot stemming. Stemming over het raadsvoorstel, vestiging voorkeursrecht. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen zo? Nee, is niet het geval. We missen nog één stem zie ik. Ja, met 26 stemmen voor en 3 tegen is het raadsvoorstel aangenomen.

14.a Amendement - Cultureel Erfgoed v2 (GL PvdA D66 VVD)

14.b Raadsvoorstel Erfgoednota Rijswijk 2024-2032, Gezichten om van te houden (RV 24-039)

De voorzitter: Dan gaan wij door naar agendapunt 14, het raadsvoorstel Erfgoednota Rijswijk 2024-2032. Er is een amendement ingediend, cultureel erfgoed, van de fracties van GroenLinks, Partij van de Arbeid, D66 en de Rijswijkse VVD. Ik wil graag de heer Smith van GroenLinks als eerste het woord geven. Mijnheer Smith.

De heer Smith: Dank u wel, voorzitter. Ik heb drie minuten toebedeeld gekregen en dat ga ik proberen. Zoals in het forum al gezegd, dat GroenLinks blij is met deze ambitieuze erfgoednota. Wij vertrouwen erop dat het college met de financiële middelen die zij heeft de komende acht jaar verstandige en verantwoordelijke keuzes maakt in het prioriteren en uitvoeren van deze ambities en

dit in overleg met de erfgoedpartners blijven doen. De reden van dit aanvullende amendement, wat wij met meerdere partijen hebben ingediend, lees ik in de toelichting van het amendement voor. Dan ga ik daar meteen maar naartoe naar het dictum, de gemeenteraad van Rijswijk bijeen dinsdag 24 september '24. Gezien het raadsvoorstel erfgoednota Rijswijk 2024-2032, gezichten om van te houden, raadsvoorstel 24-039 besluit. Het raadsvoorstel erfgoednota 2024-2032, gezichten om van te houden, het raadsvoorstel 24-039 als volgt aan te passen. Wijziging besluit de onderstaande tekst wordt gewijzigd. Eén, de erfgoednota Rijswijk 2024-2032, gezichten om van te houden, vast te stellen. Twee, de nota tussen oud en nieuw, actualisering nota cultureel erfgoed gemeente Rijswijk in te trekken. Deze tekst vervangen door een nieuw besluit zoals hieronder aangegeven. De erfgoednota Rijswijk 2024-2032, gezichten om van te houden, vast te stellen met het doel behouden, verzorgen en borgen van het Rijswijks cultureel erfgoed om zo bij te dragen aan de identiteit van de stad. Twee, de nota tussen oud en nieuw actualisering nota cultureel erfgoed gemeente Rijswijk in te trekken. Nou de reden van dit amendement in één minuut. Het in de erfgoednota omschreven doel, met de nieuwe beleidsnota voldoen we aan de wettelijke eis om een actueel kader te hebben met betrekking tot de uitvoering van de wettelijke taak van de Monumentenzorg. De nieuwe beleidsnota is gebaseerd op de Erfgoedwet en de Omgevingswet. Dit doel geeft onvoldoende weer welk maatschappelijk belang er wordt bereikt met de nota en de daaruit volgende uitvoering door de gemeente. De bovenstaande toevoeging wordt duidelijk dat de gemeente Rijswijk door het behoud van het cultureel erfgoed haar identiteit in ere houdt en hiervoor verantwoordelijkheid neemt. Het is van belang dat dit als basis dient bij de uitvoering van al het gemeentelijk beleid vanuit eigen wil en niet enkel vanuit een wettelijke verplichting. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Smith. Dan geef ik graag het woord aan de heer Cupedo van Beter voor Rijswijk.

De heer Cupedo: Geen toevoeging, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Cupedo. Dan geef ik het woord aan mevrouw Niesen van Rijswijks Belang.

Mevrouw Niesen: Dank u wel, voorzitter. Hoewel het amendement erfgoed van Rijswijk goed beschermen goed bedoeld is, is het volgens Rijswijks Belang niet nodig om dit aan de erfgoednota toe te voegen. Het oorspronkelijke raadsvoorstel maakt al duidelijk dat het college haar erfgoed niet alleen wil beschermen vanwege wettelijke verplichtingen maar ook om de identiteit van Rijswijk te bewaren. Het college toont met de tekst in het raadsvoorstel al dat zij haar verantwoordelijkheid neemt en werkt aan het behoud van erfgoed, zonder dat dit amendement daar iets aan verandert. Het oorspronkelijke voorstel is daarom voldoende en verdient geen aanpassing en daarom zal Rijswijks Belang het amendement ingediend door GroenLinks, PvdA, D66 en VVD niet steunen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Niesen. Dan geef ik graag het woord aan de heer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Ja, dank u, voorzitter. Ten eerste complimenten voor de nota. Ik heb weer veel geleerd over het erfgoed van Rijswijk door de nota te lezen dus dat is altijd leuk als je zo'n raadsstuk mag lezen dus daarvoor aan de ambtenaren die dat hebben geschreven, dank. Eerst te beginnen over het amendement. Nou, wij onderschrijven wat daar wordt gezegd en ook de bijdrage van GroenLinks daarnet onderschrijven we dus daarom zullen we ook voor stemmen. Ik denk dat erfgoed in Rijswijk iets heel belangrijk is en iets waar we als Rijswijk ook trots op mogen zijn. Nou, goed, dit amendement, dat onderschrijft die boodschappen en die toont dat ook in dit raadsvoorstel dat het goed neergeschreven staat dus dat zullen we ondersteunen. Verder hebben wij nog een motie

ingediend dus ik hoorde dat ik die officieel nu moest indienen dus bij deze. Dan mag die ook gepubliceerd worden, u heeft allemaal als raad ook een kopie vanmiddag daarvan gehad dus ik hoop dat die u goed bereikt heeft. Daarin, de motie heeft eigenlijk als doel om de inwoner te betrekken bij monumenten waar dat kan. In de erfgoednota zelf wordt ook al beschreven door de verschillende partners dat het wenselijk is dat we ook de inwoner naast die partners zelf, dat we inwoners zelf ook betrekken. Dat stond nog niet in deze nota zelf. Ik hoorde wel dat de wethouder daar heel positief tegenover stond in het forum dus ik hoop ook dat de wethouder hier ook positief tegenover staat. En wellicht een toezegging kan gaan doen dat die inspraakmomenten gaat organiseren en dat die inwoners betreft bij educatieprojecten of iets anders wat mogelijk is. Het staat ook allemaal in de ambities opgenomen dus ik hoor daar graag de wethouder over. Maar hij is nog wel ingediend maar ik hoop daar een positieve reactie van te krijgen. Wellicht dat ik hem dan niet in stemming hoef te brengen maar dat gaan we straks zien.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Woudstra van D66.

Mevrouw Woudstra: Dank, voorzitter. Het erfgoed van Rijswijk, van de foto's tot de verhalen en de gebouwen, dit wordt met dit voorstel beschermd. Verhalen en kennis doorgeven vraagt meer dan het vaststellen van een visie hier in onze raad. Het gaat ook niet over alleen om het voldoen aan onze wet. Vandaar dat we een amendement hebben meegeschreven om dat duidelijker te maken. Maar vooral dank aan de wethouder voor de toezegging in het forum om te gaan kijken naar meer aandacht voor ons erfgoed. Bijvoorbeeld door tentoonstelling van vondsten zoals de vuursteen aan de Prinses Beatrixlaan in het Huis van de Stad. Goed dat inwoners betrokken gaan worden bij wat zij als beeldbepalend erfgoed zien, daar werden net al vragen over gesteld. De geschiedenis en het karakter van Rijswijk verdient alle aandacht en trots op onze stad. Naar aanleiding van de inspreker nog één vraag. Het gaat om het verkennen van gebieden lezen wij in de nota, kan de wethouder toelichten wat het gevolg is van de opgenomen verkenningen en dat verduidelijken richting de inspreker en hoe zich dat verhoudt tot een omgevingsplan of een beeldkwaliteitsplan of hoe het vervolgt traject in elkaar zit?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Dan geef ik graag het woord aan de heer Loof van de Rijswijkse VVD.

De heer Loof: Dank, voorzitter. Wij hebben het amendement mede ondersteund en ik denk dat het een leuke, goede toevoeging is, deze erfgoednota. Verder was het een prima stuk, ook veel geleerd ervan en ik vond hem ook goed om te lezen. Daar wil ik het bij laten, wij steunen van harte.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Schie van het CDA.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik word wel een beetje nerveus van die klok maar ik zal me best doen om heel snel te praten. Het CDA is ook trots op het erfgoed van Rijswijk maar wij vinden het jammer dat het geen speerpunt in het coalitieakkoord was. Voor wat betreft de motie vinden wij dat er reeds in participatie is voorzien en het staat ook uitgebreid in bijlage 3 bij de nota. Wat betreft het amendement vinden wij dat dat eigenlijk niks toevoegt. Nog een laatste opmerking, zeker gelet op de financiële situatie van Rijswijk willen wij ook een financieel plaatje bij dit beleidsstuk. Met inbegrip van de prioritering van de ambities en de uitgangspunten omdat als er immers voor de begrotingsbehandeling geen dekking is gevonden dan heeft het wat ons betreft weinig zin om hiermee door te gaan. Dat was mijn eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Nunen van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, dank. Ook wij steunen van harte de nota die voorligt. Dat mag ook blijken uit de medeondertekening van het amendement. Wat betreft de motie van Wij. Rijswijk denk ik dat we al voldoende voorzien in participatie. We hebben daarvoor ook een algemene participatieverordening en zoals mevrouw Van Schie van het CDA ook al aangaf, de participatie wordt ook nadrukkelijk genoemd in deze nota. Desondanks ben ik er nog wel benieuwd naar hoe de wethouder de vragen van Wij. Rijswijk beantwoordt op dat punt. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Dan is dat het einde van de eerste termijn van uw raad. Geef ik graag het woord aan wethouder Wit.

De heer Wit: Ja, dank u wel, voorzitter. Dank ook aan de complimenten van de raad die ik ontvangen heb, die wij ontvangen hebben voor dit stuk. Ik zal die zeker overbrengen aan de ambtenaren die hier hard aan gewerkt hebben. Ik vind het ook zelf een goed leesbaar stuk en dat is ook altijd fijn tussen alle droge stukken die ik soms moet lezen dat er ook een stuk bij zit waar je nog wat van leert over de geschiedenis van Rijswijk en over ons erfgoed. Ik wil het eigenlijk even heel beperkt houden tot de vragen die ik gehad heb en over de moties. Ik wil even kort ingaan op de motie en even kort ingaan op de inspreker. Daar werd door D66 nog naar gevraagd wat de gevolgen zijn van het verkennen dus van bepaalde gebieden en wat voor verwachtingen daar dan aan gehangen worden? In dit geval, de inspreker gaf aan dat die een aanwijzing heeft gehad. Dat is niet het geval, het gaat hier om een verwachting die in het rapport opgenomen op de kaart. Dus dat betekent dat ervan uit, dat gaat echt om een externe scan, gekeken is naar het pand. O, daar zit een verwachting op dat daar een hoge waarde aanwezig is, een hoge erfgoedwaarde. Maar wij moeten echt nog verder onderzoek ook doen om daar een definitieve uitspraak om te doen. Gerelateerd ook aan de werkzaamheden natuurlijk die daar in de toekomst door de inspreker mogelijk gaan plaatsvinden. Dus het is niet zo dat wij met dit stuk al beperkingen of grenzen stellen aan de mogelijkheden alleen we willen dat wel graag op een goede manier degelijk onderzoeken als we in het proces van een omgevingsplan bijvoorbeeld terecht komen. Het amendement wat er ligt van een groot aantal partijen met als hoofdindieners GroenLinks. Ja, dat zie ik toch echt ook wel als ondersteuning van de nota. En eigenlijk het gewijzigd besluit zoals het er nu ligt maakt ook direct duidelijk waarom we vanavond in Rijswijk een nieuwe erfgoednota vaststellen. Dat is namelijk het breed gedragen gevoel onder onze inwoners dat het echt bijdraagt aan de identiteit van onze stad en van de identiteit van onze inwoners. Dus ik wil ook echt benadrukken dat we de erfgoednota niet alleen opstellen om te voldoen aan onze wettelijke plicht maar dat dit ook echt een ambitie is vanuit, nou ja, mijzelf als de wethouder maar ook van het college, om de komende jaren inhoud te geven aan ons erfgoed en aan het monumentenbeleid. En om dat bij onze inwoners goed onder de aandacht te brengen, en dat blijkt denk ik ook wel uit het stuk. Maar tegelijkertijd moeten we ons wel realiseren dat de middelen hiervoor ook echt beperkt zijn. Er wordt al een aantal keer vanavond is er verwezen naar de financiële situatie van de gemeente, dat ga ik hier ook nogmaals doen. Dat is ook meteen het bruggetje richting de motie van Wij. waar ik meteen van zeg dat ik het amendement dus kan ondersteunen. Met de kanttekening dat als er verwachtingen zijn die verder echt financiële gevolgen hebben, dat ik daar echt niet heel veel mogelijkheden heb. De motie van Wij. Rijswijk. Ja, participatie voor het naoorlogs erfgoed, dat gaan we dus ook gebiedsgewijs uitrollen. Dat zal parallel lopen met ook de gebiedswijze aanpak van het opnemen van het beschermingsregime voor erfgoed in het omgevingsplan. Maar daarbij zullen we eigenaren, bewoners en andere gebruikers betrekken in het participatieproces, zoals ook in het stuk wordt aangegeven. Via dus, dat kan op verschillende manieren en daarmee denk ik ook dat we wel dus ook invulling geven aan die inspraakmomenten die

u verlangt. Kanttekening hier is ook inderdaad wel weer op zijn plaats. Want ja, u vraagt mij om dat te koppelen aan die één fte die daarvoor in de toekomst beschikbaar moet komen. We zullen daar ook richting de begroting dus werkelijk met het voorstel wat we komen, om die ene fte in te vullen. Maar die ene fte heeft wel behoorlijk wat taken want zoals u weet valt onder het erfgoed, deze erfgoedmedewerker vallen ook de VTH-taken. Er zijn best wel wat achterstallige taken die wij als gemeente hebben die de afgelopen periode wat minder zijn opgepakt. Die wij nu wel moeten gaan oppakken, willen we niet, de provincie is mede bewindvoerder, willen wij niet in de problemen komen met provinciaal toezicht. Dus buiten het feit dat ik de richting van uw motie absoluut kan omarmen denk ik, blijf ik die kanttekening qua capaciteit wel stellen hier. Tegelijkertijd, u vraagt ook om gemeentes om onze inwoners te betrekken bij het erfgoed. Ja, we hebben afgelopen weekend ook de Monumentendag gehad, de Open Monumentendag. Ik denk een mooi moment om onze Rijswijkers maar ook mensen buiten Rijswijk naar Rijswijk toe te trekken om te laten zien wat voor mooie monumenten wij hebben. Ook daarbij, het wordt een beetje een saai verhaal, moet ik toch ook wel de kanttekening plaatsen dat wij qua ondersteuning daar niet heel veel mogelijkheden in hebben. Maar ik in ieder geval ondersteun dat van harte en de organisatie daarvan heeft daar dit jaar een flinke stap weer gezet om ook echt weer een aantal monumenten erbij te openen die nog nooit eerder geopend zijn geweest. Dus ik denk dat als u dat ook bedoelt met momenten dat we onze inwoners betrekken bij ons erfgoed, dan kan ik dat van harte ondersteunen. Voorzitter, ik denk dat ik daarmee alle vragen en de motie en het amendement beantwoord heb. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank, wethouder Wit. Dan kijk ik voor de tweede termijn naar uw raad. Mijnheer Van Dam van Wij. Rijswijk wil het woord voeren.

De heer Van Dam: Ja, nee, dank. Ik hoef hier niet heel veel minuten meer aan kwijt te zijn. Nee, hartelijk dank voor de beantwoording en de volledigheid. We snappen natuurlijk dat we krappe financiën hebben dus doe wat kan en daar zijn we hartstikke blij mee. Ik dank de wethouder voor ieder geval een soort toezegging erop dat we de inwoners gaan betrekken en dat dat op een goede manier gaat uitgevoerd worden binnen de mogelijkheden. Dus daarvoor dank en daarmee trek ik ook de motie in want dat lijkt me niet meer nodig om daarover te stemmen.

De voorzitter: Prima. Dank u wel, mijnheer Van Dam. De motie is daarmee ingetrokken. Ik kijk naar uw raad, mevrouw Woudstra van D66.

Mevrouw Woudstra: Dank aan de wethouder voor de heldere beantwoording. Ook voor zijn passie voor al dit erfgoed en het daarmee invulling geven aan het coalitieakkoord, het karakter en de trots op Rijswijk en het invulling geven daarvan. Dus dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Zijn er anderen die gebruik willen maken van een tweede termijn? Dat is niet het geval. Dan stel ik voor dat wij tot stemming overgaan en als eerste gaat u stemmen over het amendement cultureel erfgoed. Met 24 stemmen voor en 5 tegen is het amendement aangenomen. Dan het geamendeerde raadsvoorstel erfgoednota Rijswijk 2024-2032. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval. We missen nog één stem. Met 29 stemmen voor is het geamendeerde raadsvoorstel unaniem aangenomen. Zo, is er behoefte aan een schorsing? Ik kijk even naar uw raad. Een moment van pauze? Drie minuten, vijf minuten? Vijf minuten pauze of schorsing moet ik zeggen. Ik schors de vergadering voor vijf minuten, om uw handen te wassen.

15.a Amendement - AZC (VVD)

15.b Raadsvoorstel Spreidingswet: asielopvang en flexwonen op het Hof van Elsenburg (RV 24-046)

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Wij gaan naar agendapunt 15, het raadsvoorstel Spreidingswet: asielopvang en flexwonen op het Hof van Elsenburg. Ik geef graag het woord aan de heer Oelen van de Rijswijkse VVD.

De heer Oelen: Dank, voorzitter. Ja, het raadsvoorstel AZC en de Spreidingswet. De Rijswijkse VVD heeft ten aanzien van de vestiging van een nieuw asielzoekerscentrum in Rijswijk altijd het standpunt ingenomen dat wij gedurende een groot aantal jaren onze verantwoordelijkheid reeds hebben genomen en dat het aan andere gemeenten was, is om daarin nu een stap te zetten. Ja, dat is in de praktijk onvoldoende gebeurd en dat is dus ook de reden geweest waarom de landelijke wetgever gekozen heeft voor een Spreidingswet. Die Spreidingswet was voor de Rijswijkse VVD de reden om bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen. Het geeft geen pas landelijke wetgeving niet uit te voeren, wat je er inhoudelijk ook van mag vinden. Daarom stemde de Rijswijk VVD op 23 april jongstleden in met de kaders waarlangs het college een bod kon gaan uitwerken om in te dienen op de regionale tafel. Het voorstel wat er nu ligt voldoet aan die kaders, althans, voor zover het deel wat het de opvang van asielzoekers betreft. Onduidelijk blijft of er een businesscase te maken is voor flexwonen voor andere doelgroepen, dat moet kennelijk nog nader worden uitgezocht. Ondertussen hebben we te maken met een andere politieke realiteit, een andere Haagse politieke realiteit. Te weten één waarbij er een kabinet zit dat noodwetgeving gaat voorbereiden om de door hun zo benoemde asielcrisis te bezweren. Ik denk dat we over dit alles hier in deze raad geen oordeel hoeven te vellen en dus ook niet de discussie over hoeven te voeren. Feit is wel dat er een voornemen is de Spreidingswet in te trekken. Maar feit is ook dat de Spreidingswet nog niet is ingetrokken en daarmee nog steeds op gemeenten een verplichting rust asielzoekers op te vangen. Feit is ook dat het niet de verwachting is dat de intrekking op zeer korte termijn gaat gebeuren. Zelfs de heer Wilders gaf dit toe tijdens de algemene beschouwingen en er is ook voor de komende twee jaar geld gereserveerd voor in de begroting, voor de uitvoering van de Spreidingswet dus. Maar het voornemen om het voorstel op termijn in te trekken betekent wel iets voor de waardering van het nu voorliggende raadsvoorstel, in ieder geval voor de Rijswijkse VVD. Die waardering zit met name op de termijn van de opvang dus niet op de aantallen, ook niet op de keuze om geen asielzoekers op te vangen, maar dus wel op die termijn. In het voorjaar leek het nog interessant een bod uit te brengen voor vijf jaar vanuit de gedachte dat de Spreidingswet er voorlopig nog wel zou blijven. En we niet over twee jaar, dat is de minimale termijn om volgens de Spreidingswet asielzoekers op te vangen, weer een nieuwe discussie daarover zouden moeten voeren. Alleen de Spreidingswet zal worden ingetrokken en zal over twee jaar naar verwachting er niet meer zijn. Dus de verplichting vervalt dan om asielzoekers op te vangen. Vandaar dit onderdeel van het amendement wat de Rijswijkse VVD heeft ingediend om over te gaan tot de realisatie van een centrum voor de duur van maximaal twee jaar. De termijn die nu wettelijk moet maar ook niet langer omdat we allang onze verantwoordelijkheden hebben genomen hier in Rijswijk. Mocht de wet er tegen die tijd nog wel zijn, om wat voor reden dan ook, dan kan alsnog weer de discussie in het huis worden gevoerd over het doen van een nieuw bod op de regionale tafel. Ik realiseer me dat dit mogelijk iets gaat doen voor de kwaliteit van het centrum dat er komt te staan. COA zal wellicht niet voor twee jaar het meest fancy centrum gaan realiseren. Dat zou jammer zijn maar het is wat mij betreft wel dan de keus van het COA en ook de verantwoordelijkheid van het COA en het zal ons oordeel over deze termijn niet beïnvloeden. Zoals ik al zei is het niet de verwachting, ook niet mijn verwachting dat de wet op heel korte termijn zal worden ingetrokken. Maar er zijn ook nog steeds discussies in Den Haag over noodwetgeving of over spoedwetgeving. Dus het amendement bevat wel een besluit mocht die snelle intrekking alsnog gebeuren en daarmee de wettelijke verplichting komt te vervallen om

asielzoekers op te vangen, dat we dan alsnog niet overgaan tot de realisatie van een centrum. De termijn 15 december heb ik hiervoor gebruikt in het amendement omdat dit zo ongeveer wel de fatale termijn is waarna echt gestart moet worden met realisatie om op tijd klaar te zijn. Als er dan alsnog een intrekkingwet zou komen, ja, dan is dat bestuurlijk onbehoorlijk vanuit Den Haag, vanuit de minister van asielzaken en daar kun je als gemeente gewoon niet echt dan wat mee doen. Tot slot het flexwonen. Ja, in de discussie in het forum is duidelijk geworden dat het ingewikkeld lijkt te zijn om een sluitende businesscase te ontwikkelen met de corporaties. Er zijn ook zorgen of ze het wel kunnen maken en als ze het kunnen maken, of dat dan niet ten koste gaat van andere projecten. We zouden graag dus ook zien dat er breder gekeken gaat worden wat op dit terrein aan de Lange Kleiweg mogelijk is. Wat voor woningen of flexwoningen concepten en met wat voor partijen ook? Niet alleen met corporaties wellicht maar ook dat er gekeken wordt naar scenario's waarbij we rekening houden met de bestemming van de locatie. In combinatie, daar zit een zware milieubestemming op, in de combinatie met de verwachting dat de provincie niet snel medewerking zal verlenen aan een bestemmingsplanwijziging, tenzij wij een andere locatie met zo'n zware milieubestemming gaan aanwijzen. Dat deze scenario's er niet op heel korte termijn kunnen liggen, zoals de wethouder in het forum heeft aangegeven, dat is wat ons betreft helemaal prima. Als er straks maar een kwalitatief goed voorstel komt te liggen. Daar ziet het laatste deel van het amendement op. Voorzitter, om deze redenen en op deze onderdelen het amendement waar iedereen via iBabs kennis van heeft kunnen nemen en ik vanwege de tijd hier niet ga herhalen. En tot zover mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Dan geef ik graag het woord aan de heer Braam van Beter voor Rijswijk.

De heer Braam: Dank u wel, voorzitter. Het langverwachte dossier staat weer op de agenda, het asielzoekerscentrum van Rijswijk en dat moet weer terugkomen. Nou, als het aan Beter voor Rijswijk ligt, we hebben onze taak wel gehad de afgelopen jaren. Vele jaren hebben wij steun gegeven, ook toen dat contract van drie naar vijf jaar werd verlengd maar uiteindelijk ook de bestuurlijke verantwoordelijkheid gewogen en akkoord bevonden destijds. Is uiteindelijk via diverse meerderheden is dat tot zeven jaar verlengd. En op een gegeven moment is het een keer welletjes. We moeten ook eens kijken in onze gemeente wat er allemaal gebeurt. We hebben op dit moment ook te maken met een grote taak als het gaat om de opvang van Oekraïners in Rijswijk. We hebben een behoorlijke taak als het gaat om het door sluisen van de statushouders naar diverse sociale woningen in Rijswijk. Het is zelfs op dit moment gewoon onmogelijk om ervoor zorg te dragen dat daklozen allemaal een plekje weten te vinden. Zoals u ongetwijfeld weet zitten er tussen de 30.000 en de 40.000 daklozen in heel Nederland en waarvan ook een deel in Rijswijk, die geen stek hebben, ondanks onze spoedvoorziening die we beschikbaar hebben. En u heeft ons in het forum al gehoord als het gaat om de problematiek rondom de zorg, het onderwijs, de veiligheid niet te vergeten. Want we zien nog steeds in andere gemeentes waar wel asielzoekerscentra zijn dat er grote problemen zijn, dat zo'n 20 procent van de aanwezige groepen niet op een normale manier zich kunnen handhaven in zo'n azc. We hebben er dus wel serieus last van, dat gaan we ook dan weer naar Rijswijk halen. Nou, die ellende, dat willen we gewoon niet meer hebben. Dus ook als het gaat om de inzetbaarheid vanuit het politiekorps, het zou dus weer betekenen dat er zoals toen met de toenmalig burgemeester Bezuijen is afgesproken dat iedere dag gewoon minstens een politiewagen met twee agenten gewoon beschikbaar is om direct in te kunnen zetten. Nou, dat is natuurlijk te gek dat we dus die mensen die eigenlijk heel hard nodig hebben in de wijken alleen voor dat azc straks beschikbaar moeten hebben. Dat is gewoon vreselijk vervelend. Dan niet onbelangrijk, het financiële aspect. Dat is net al door de VVD aangegeven, beperking tot twee jaar gelet op de veranderingen op landelijk gebied in Den Haag. En volkomen terecht ook. Binnen nu en twee jaar mogen we

verwachten dat of er sprake is van een crisiswet of een spoedwet, dat die verplichting zoals die nu van toepassing is met de Spreidingswet van tafel gaat. Sowieso financieel is er al rekening mee gehouden dat na twee jaar alle plusjes, dus ook het plusje wat in het raadsvoorstel op dit moment vermeld staat, gewoon komt te vervallen. Dus dat douceurtje wat er nu staat om vijf jaar lang een azc te hebben, die honderdduizenden euro's, die gaan we niet ontvangen. Dat is één. Twee, onderwijs, om dat maar even direct boven water te toveren, dat gaat ons geld kosten. Dat als dat amendement wordt aangenomen van de VVD, wat ik dan voorzichtig mag aannemen, dan krijgen we een situatie waarbij met alle beperkingen op het gebied van die we al hebben, dan praten we niet eens over onderwijs maar ook financieel, een behoorlijke inzet moeten plegen om ervoor te zorgen dat er lokalen beschikbaar zijn om het onderwijs te doen. Dat gaat fors geld kosten. Dat is, daar zijn allerlei rekenmodellen voor dus dat moet bij het college bekend zijn hoe dat in zijn werk gaat. Dan praat je niet over een ton maar ik vermoed dat het een half miljoen voorbijgaat voor deze periode van twee jaar. Dan Wmo en jeugdzorg, dat zijn gewoon taken van de gemeente. Dat zijn geen taken waar het COA bij gaat spijkeren. Nee, we weten gewoon dat ongeveer 10 procent van de bevolking, dus ook 10 procent van de nieuwe groepen die we naar ons toe halen, te maken krijgen met jeugdzorg en Wmo. Dat dat betekent wederom tonnen, zo niet misschien wel een miljoen of meer dan een miljoen wat we extra nadelig structureel, in ieder geval sowieso in die twee jaar maar als het van vijf jaar gaat dus vijf jaar lang, we last van gaan krijgen. Nou, dat gaat behoorlijk in de cijfers lopen. Dus we praten hier echt over een situatie waar we, één, in ieder geval een asielzoekerscentrum naar ons toehalen terwijl er een toezegging lag van toenmalig staatssecretaris Van der Burg van, we gaan Rijswijk toch passeren, om het maar heel netjes uit te drukken. Dat doet die dus feitelijk niet. Met een lachend gezicht heeft hij ook destijds in Te Werve aangegeven dat hij vanwege die wet aan handen en voeten gebonden is. Nou, ik denk dat dat allemaal wel meevalt. Je ziet ook wat Westland op dit moment doet, hakken in het zand. Ik denk niet dat we dat als Rijswijk per se moeten doen maar ik denk wel dat we democratisch een beslissing kunnen nemen om te zeggen van, nu niet. Dus voorzitter, om het verhaal niet al te lang te maken, ik heb op zich spreektijd zat zie ik. Maar ik denk dat het gewoon belangrijk is voor u als raad om te weten dat er financiële klappen op ons afkomen. Die zijn al deels bekend voor de begroting maar die tik die we nog extra na gaan krijgen, die wordt echt niet, echt niet gevuld door het COA. Dat geef ik u toch nog maar even mee. Dus wellicht kan de wethouder, voorzitter, daar ook nog op ingaan. Daar valt nog behoorlijk wat over achter de oren te krabben voordat we stappen verder gaan zetten in de richting van überhaupt een azc. Voorzitter, ik laat het hier even bij in de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Dan geef ik graag het woord aan de heer Van 't Eind van GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, GroenLinks is altijd voor opvang van vluchtelingen geweest in Rijswijk. Wij hebben dan ook eerder steeds gepleit voor het openhouden van het azc in Rijswijk en dat hebben wij gedaan omdat solidariteit de kern is van ons politiek denken. Solidariteit met mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en onderdrukking. Solidariteit met gemeenten die nu het grootste deel van de opvang in Nederland moeten dragen omdat andere gemeenten te weinig doen. Solidariteit met iedereen, of je nu in Nederland geboren bent of dat je hier nu net nieuw aankomt in Nederland. Wij zijn dan ook blij met het voorstel van het college waarin goed is uitgewerkt hoe we de opvang in Rijswijk op een duurzame manier kunnen organiseren, in contact met de samenleving, binnen de kaders zoals we dat eerder in een amendement hebben opgedragen aan het college. En in combinatie met flexwonen waarmee we voor iedereen woningen realiseren in Rijswijk. Helaas nog niet helemaal uitgewerkt maar wel met perspectief om dat uit te werken in een goed plan. Ik roep het college ook op om vaart te zetten achter die uitwerking want wij blijven ons onverkort inzetten voor een veilige woonplek voor iedereen. Wij blijven ons daarnaast

verzetten tegen het idee dat iedereen die van buiten komt en hier in Rijswijk opgevangen wordt om wat voor een reden dan ook, direct een crimineel is of zou bijdragen aan de criminaliteit hier in Rijswijk. Wij verzetten ons tegen dat idee en ik wil dat hier graag ook genoemd hebben. Er moet me daarnaast ook nog iets anders van het hart want eigenlijk, voorzitter, is het een bizarre situatie. We voeren namelijk een debat over een democratisch aangenomen wet die voldoet aan de principes van de rechtsstaat gaan uitvoeren. Een wet, zo hebben we in de algemene beschouwing bij monde van notabene Geert Wilders kunnen vernemen, die voorlopig nog van kracht blijft. Waar de komende twee jaar ook gewoon nog geld voor is gereserveerd, zoals de VVD daarnet ook aan refereerde. Ik ben dan ook benieuwd, ik stel die vraag nu maar aan het begin vast, hoe de partijen die vanavond van plan zijn om tegen dit ...

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind, mijnheer Braam wil u interrumpen.

De heer Braam: Ja, voorzitter, heel kort een interruptie.

De voorzitter: O, wacht even. Ik word even gecorrigeerd. In eerste termijn mag u niet interrumpen.

De heer Van 't Eind: Mijnheer Braam mag van mij interrumpen hoor als dat, ik bedoel, ik heb daar geen bezwaar tegen.

De voorzitter: We willen ons wel aan de vergaderorde houden, mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: We houden ons aan de vergaderorde.

De heer Braam: Die komt dan in mijn tweede termijn.

De heer Van 't Eind: Nou, dan mag de heer Braam mij in de tweede termijn aanvallen, hartstikke goed.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind, gaat u verder.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, ik ben dan ook benieuwd hoe de partijen die van plan zijn om vanavond tegen dit voorstel of in ieder geval tegen de uitvoering van de Spreidingswet te stemmen, aankijken tegen het principe van de rechtsstaat? Is de rechtstaat voor deze partijen een soort snoepwinkel waar je, nou, wat je maar bevalt wel kan uitvoeren een wet. Een wet bevalt me niet, past niet in mijn politieke opinie dus dan voeren we hem niet uit of wel. Ik ben heel erg benieuwd naar het antwoord van de partijen die van plan zijn om tegen te stemmen op die vraag. Want wij staan voor die rechtsstaat en een wet die aangenomen is, die voer je uit. Wij zijn dan ook blij te merken dat we het in ieder geval met de Rijswijkse VVD op dit punt nog steeds heel erg met elkaar eens zijn. Wij vinden het wel jammer dat de VVD nu ineens geen waarde meer hecht aan duurzame opvang want we hebben immers ook eerder samen in een amendement betoogd dat als je dan toch de opvang gaat organiseren, je dat het beste duurzaam kunt doen in verbinding met de samenleving. Dat was de reden en dat was het argument die we toen aan dat amendement hebben geplakt. Ik ben ook benieuwd hoe de VVD daar dan nu op reflecteert en waarom de VVD daar nu van dat principe afstapt. Ik begrijp de redenering van de VVD net wel maar ik heb daar toch graag nog wat extra reflectie over. Want is de VVD het niet met mij eens of met ons eens dat je verder moet kijken dan alleen maar de politieke realiteit en dat je moet kiezen voor wat beter is voor de samenleving. Ik dacht dat we het eens waren dat het beter is voor de samenleving om het dan, als je het dan toch doet, duurzaam te doen. Dus ik ben benieuwd naar het antwoord van de VVD op die vraag. En daarnaast tot slot, voorzitter, heb ik nog één vraag aan de VVD. Wat doet de VVD op het moment dat dit amendement geen meerderheid haalt? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Dan geef ik het woord aan de heer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Laat ik beginnen met een verontschuldiging namens Rijswijks Belang een sorry te zeggen na al die mensen die geen huisarts kunnen krijgen, onder andere in de wijken Steenvoorde Zuid en de wijk Te Werve. Die in dit raadsvoorstel kunnen lezen dat een huisarts beschikbaar wordt gemaakt voor spreekuren op een mogelijke azc. Sorry aan al die duizenden Rijswijkers die op een wachtlijst staan voor een huis, een wachtlijst die alleen maar oploopt. Begin januari waren de cijfers ruim 8.500. En ja, niet alle 8.500 schrijven er dagelijks, dat klopt, maar dat doen er wel een paar duizend. Sorry aan al die mensen die in armoede leven in Rijswijk, die nog nooit in een 4- of een 5-sterrenhotel zijn geweest of hebben mogen verblijven. En ook sorry dat wij in Rijswijk een wethouder wonen hebben die alleen maar bezig is met migranten, asielzoekers, statushouders en vluchtelingen. Laatst bracht hij nog een bezoek aan de gemeente Vlaarding en vertelde hoe inspirerend het was om te zien hoe een grasveld was omgetoverd in een volledig Oekraïens dorp met een sporthal, een school en speeltuinen en er was ruimte voor sport, spel, werk en onderwijs. Erg inspirerend, vond de wethouder. Vooral de tips voor het wooncentrum in Rijswijk hiervoor smaakte vooral naar meer. Dat waren zijn letterlijke woorden. Voorzitter, en onze eigen inwoners dan? Vraag aan de wethouder wonen, hebben wij in Rijswijk geen woningnood, onderwijstekort, sportruimtetekort, enzovoort? Enig idee hoe dit profileergedrag overkomt bij niet alleen ons maar bij heel veel Rijswijkers. Ook een sorry aan de bewoners uit de wijk Te Werve, Bomenbuurt, Havenkwartier, Admiraal Helfrichsingel en de Sammersweg die wachten op een verduurzaming of een nieuwbouw omdat hun woning niet meer te renoveren valt, denk aan tocht, schimmel en andere zaken. In dit raadsvoorstel, voorzitter, staat er letterlijk om het college de opdracht te geven een businesscase ten behoeve van het realiseren van een flexibele woonlocatie aan de Lange Kleiweg op het terrein van het mogelijke azc dus verder uit te werken. De voordelen van dat wooncentrum wordt hier genoemd de meekoppelkansen op het gebied van inburgering en participatie van de nieuwkomers. Hiervoor moet er wel een alternatief worden gevonden. En geloof het of niet, ik citeer uit het raadsvoorstel. Zowel Rijswijk Wonen als Vidomes hebben een investeringsagenda voor de komende jaren volgepland. Dit gaat zowel over de nieuwbouw Te Werve, Sammersweg, Bomenbuurt, Admiraal Helfrichsingel en het Havenkwartier als grootschalige verduurzaming van de bestaande voorraad. Bij een haalbare businesscase zal er geschoven moeten worden in de investeringsagenda waardoor andere ingeplande projecten mogelijk worden vertraagd of niet worden gedaan. Laat het even bezinken. Hoe gaat u het uitleggen aan al die mensen in die wijken die al jaren wachten op een schimmelvrije woning? De optie ligt er om te vertragen of zelfs niet uit te voeren. Gaat u schamen. Ook sorry voor Don Bosco. Ook jullie wachten al een jaar, ruim een jaar op een nieuw onderkomen en de raad wacht op een voorstel. Dan verder over het azc zelf. Er is het een en ander noodzakelijke landelijke politieke wind gaan waaien, dat is niet voor niks. Partijen die oproepen dat het nog wet is, je hebt ook een wettelijke taak voor je eigen inwoners, om voor die te zorgen. Daar stagneert de boel namelijk ook. Mede door de broodnodige inzet om al dit soort raadsvoorstellen te maken. Denk aan de Wmo. De wet- en regelgeving hierop is binnen zes weken onderzoek te doen. Het is nu zes maanden bij deze gemeente. Zorg eerst voor je eigen inwoners, wachtlijsten weg te werken voor de Rijswijkse woningzoekenden, verduurzamen van woningen, dat er ook genoeg voorzieningen zijn zoals huisartsenpraktijken, scholen, sportaccommodaties en voorstellen om de infrastructuur aan te pakken, onder andere de Beatrixlaan. Waar blijven die raadsvoorstellen? Helaas kies het college een andere richting die niet die van ons is. Voorzitter, het COA, is het COA nu wel te vertrouwen na al die jaren ons in de maling te hebben genomen met afspraken niet na te komen. Ze zouden leegruimen, hebben mensen bijgedaan, blijven zitten, afspraken schenden. Wat gaat u nu doen als het COA zich wederom niet

zich aan de afspraken houdt? Gaat de gemeente of gaat de belastingbetaler weer een boete betalen of gaat het gewoon direct sluiten na een sanctie? Voorzitter, veiligheid. Rijswijk kampt nog steeds met een groot politiecapaciteit tekort. Het is nog steeds de keuzes maken welke melding er in de wacht wordt gezet of naar welke ze kunnen gaan. Helaas de afgelopen maand april nog te horen gekregen dat Rijswijk extra steun krijgt vanuit het Rijk voor de aanpak van de jeugdcriminaliteit. Van de 342 gemeentes krijgen 322 geen extra steun. Wij behoren met de jeugdcriminaliteit in de top 20 van Nederland. Ik dank u de koekoek. In het 4-sterrenhotel bij Western zitten al een paar honderd vluchtelingen, in het 5-sterrenhotel Savarin ook een aantal, krijgt Rijswijk in 2025 het grootste flexwooncentrum van Nederland a 460 woningen. Rijswijk doet al genoeg aan opvang. Onze partij is er echt helemaal, helemaal klaar mee. Volgens mij is er ook geen verdere uitleg meer nodig waarom Rijswijks Belang zal tegen stemmen om ook nog eens een keer 350 asielzoekers in een azc te gaan plaatsen. We kunnen het niet meer aan. Het absorptievermogen van Rijswijk is vol. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Dank u, voorzitter. Wij staan hier vandaag om het raadsvoorstel over de realisatie van het asielzoekerscentrum azc in Rijswijk te bespreken. En laat ik duidelijk zijn, Wij. Rijswijk is tegen dat plan zoals het nu voorligt. Het telt negen kantjes maar bevat eigenlijk weinig concrete informatie en het voorstel schiet ernstig tekort in alle punten die het beschrijft en dat baart ons eigenlijk grote zorgen. Het college wil 350 mensen opvangen terwijl de taakstelling van de Spreidingswet slechts 306 mensen bedraagt. Ja, waarom willen we dan eigenlijk meer doen dan we verplicht zijn? Het lijkt erop dat we eigenlijk zonder nadenken extra lasten op ons nemen zonder dat er duidelijk is welke gevolgen dit heeft voor onze gemeente. Het voorstel bestaat weliswaar uit negen kantjes maar concrete informatie is nauwelijks te vinden. Er is geen duidelijkheid over de financiën, de veiligheid, de locatie of de educatie en hoe kunnen we dan als gemeenteraad instemmen met een voorstel dat eigenlijk zo minimaal is uitgewerkt? Ik ga voor het gemak even die punten die ik net noemde langs. Te beginnen met educatie, dat is ook de bijlage die als laatste werd toegestuurd naar ons, die we vanaf gistermiddag/avond en vandaag hebben mogen lezen. Wat daarin staat geeft ons geen vertrouwen in dat er goede educatie voor kinderen in het azc geborgd gaat worden. Er zijn onzekerheden over het aantal leraren, wie het onderwijsprogramma eigenlijk gaat uitvoeren en wat dat dan precies doet met het Rijswijkse onderwijs in onze eigen stad. Als laatste, wat het dan ons precies gaat kosten als stad. Want hoewel we een financiële bijlage hebben gekregen vorige week staat dat er niet in. Dus die laatste vraag die wil ik nog wel even via u, voorzitter, stellen aan de wethouder, en ik weet niet welke wethouder daarover gaat, maar hoeveel gaat deze educatie ons nou daadwerkelijk kosten? Dan veiligheid. Het is één van de belangrijkste onderwerpen bij de komst van het azc. Nou, we zijn ook blij dat de burgemeester erkent in het forum hoe belangrijk een goed veiligheidsplan is. Maar helaas heeft hij ons nog niet laten weten dat het gelukt is om het veiligheidsplan voor deze vergadering af te krijgen. Hoe kunnen wij als raad dan een weloverwogen beslissing nemen zonder zo'n essentieel stuk? We kunnen toch niet instemmen met een voorstel als we niet over alle benodigde informatie beschikken. Goed bestuur betekent dat het college een volledig voorstel presenteert zodat de raad ook kan beoordelen of de kaders kloppen, waaronder het veiligheidsplan en natuurlijk ook de daarbij bijbehorende budgetten. De locatie, er zou een locatieonderzoek komen maar mogelijke andere locaties die hebben we niet gezien, die zijn ons als raad niet bekend. Ja, dus waarom is eigenlijk voor deze locatie gekozen en wat waren de alternatieven voor deze locatie? We weten het niet. Ja, en dan de kers op de taart, de financiën. De financiële onderbouwing is onduidelijk en incompleet. Het college lijkt zelf geen idee te hebben wat het gaat kosten en wat de opbrengsten zijn. In de bijlage staat letterlijk dat een cijfermatige onderbouwing vaak niet te maken is omdat de kosten vooraf niet goed zijn in te schatten. Ook wordt

verwacht dat de kosten voor extra ambtelijke inzet en basisonderwijs niet volledig gedekt kunnen worden. En voorzitter, dat vind ik toch echt moeilijk uit te leggen als je nu voor of tegen gaat stemmen. We moeten als gemeente een weloverwogen besluit nemen maar krijgen geen duidelijkheid over de financiële impact en dat is niet acceptabel. Ja, dan het amendement van de VVD. Wij zijn van mening van als je tegen bent, dan ben je tegen en voor, voor. Maar hier, nu lijkt het een compromis voor uitstel te zijn en daarin gaan we niet mee en zullen we ook niet voor stemmen. Ja, onze conclusie, voorzitter, is dat het voorstel op alle fronten tekortschiet. Het mist concrete informatie, visie en zorgvuldigheid en Wij. Rijswijk kan hier onmogelijk mee instemmen. We roepen het college dan ook op om het voorstel in te trekken, verder te onderbouwen en pas terug te komen wanneer alle essentiële vragen zijn beantwoord. De inwoners van Rijswijk verdienen ook die duidelijkheid en die zekerheid en dat plan wat nu voorligt biedt dat in ieder geval niet.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan geef ik graag het woord aan de heer Dolmans van D66.

De heer Dolmans: Dank u wel, voorzitter. D66 Rijswijk vindt het goed als de gemeente een voorstel zou doen om vluchtelingen op te vangen volgens de Spreidingswet.

De voorzitter: Mag ik wat stilte in de zaal? Mijnheer Dolmans, gaat u verder.

De heer Dolmans: Dank u wel. Wij zouden dat een goed idee vinden. Het liefst voor vijf jaar want ook Rijswijk heeft de verantwoordelijkheid om mee te helpen aan de opvang van vluchtelingen. Dit is belangrijk om humanitaire redenen, we willen gewoon niet dat er vluchtelingen 's nachts buiten moeten slapen. Het is ook belangrijk om ervoor te zorgen dat de opvang eerlijk verdeeld wordt over het land. Als Rijswijk zelf een voorstel doet dan kan de gemeente bepalen waar en hoe vluchtelingen opgevangen worden. Zo kan de opvang beter worden afgestemd op de lokale situatie, voorzieningen en de Rijswijkse gemeenschap. Hoewel de Spreidingswet misschien wordt ingetrokken is deze nu nog geldig en daar kunnen ook nieuwe regels komen voor de opvang van vluchtelingen. Door nu actie te ondernemen kan Rijswijk beter samenwerken met de landelijke overheid. D66 ziet dat er voldoende steun is, genoeg steun is onder de inwoners voor de opvang van vluchtelingen. Deze voorstanders zijn misschien minder vaak zichtbaar dan de tegenstanders maar ze hebben zich vanavond laten horen en ook toen het asielzoekerscentrum werd gesloten. D66 Rijswijk is blij dat er in de voorstellen ook aandacht is voor onderwijs en de voorzieningen. We hebben wel een vraag waar bij ons nog steeds onduidelijkheid over is namelijk, wat gebeurt er en is er nieuwe informatie over wat er gebeurt met de mensen die nu in het Hof van Elsenburg zitten maar niet of nog niet terecht kunnen op andere locaties of flexwoonlocaties na herbestemming tot azc? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Dolmans. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Schie van het CDA.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. In het regeerprogramma en de algemene politieke beschouwingen heeft het kabinet nadrukkelijk gekozen voor een andere aanpak. De Spreidingswet wordt ingetrokken en asielzoekers worden op een aantal grote locaties opgevangen. Ook na het politieke gestuntel de afgelopen week lijkt er geen misverstand over te bestaan dat de toelating en opvang van asielzoekers op een andere manier aangepakt moet of gaat worden en dat geldt ook voor Rijswijk. Het CDA vindt het daarbij noodzakelijk om te weten wat andere gemeenten, provincies en het kabinet nu gaan doen in plaats van een geïsoleerde actie zoals die nu voorligt. Het raadsvoorstel geeft daar ook geen informatie over. Wij maken ons, net als andere partijen, zorgen over de kosten. Er bestaat geen enkele zekerheid over de kosten de komende vijf jaar van het raadsvoorstel. De enige zekerheid die we hebben is dat het college de afgelopen jaren grote financiële tekorten heeft laten ontstaan en dat het nog steeds op zoek is naar bezuinigingen en

belastingverhogingen. U kunt in de regio wel flink doen met een genereus voorstel van opvang maar Rijswijk heeft eenvoudig de financiële reserves niet meer om dit de komende jaren waar te maken. Rijswijk heeft al in het verleden veel asielzoekers opgevangen en draagt ook nu weer bij aan de opvang van Oekraïners en de huisvesting van statushouders. Het is dus niet zo dat Rijswijk zijn verantwoordelijkheid niet neemt. Wij hebben het college gevraagd naar kaders voor zorg, handhaving, veiligheid en inburgering. Wij missen de antwoorden daarop in dit raadsvoorstel terwijl het CDA die zeer belangrijk vindt voor het welzijn van onze Rijswijkse inwoners. Tot slot de flexwoningen. Waarom maken wij het zo ingewikkeld door de koppeling flexwoningen en asielzoekers? Als er huizen moeten komen, dan moeten die er komen. In het businessplan zien wij graag het volgende uitgewerkt. Inzicht in de financiële middelen die Rijswijk, gelet op de slechte financiële situatie, voor deze flexwoningen nodig heeft. Dat wordt aangegeven dat Rijkswaterstaat vijftien jaar geen aanspraak maakt op het stuk grond en dat de plannen die niet worden gerealiseerd door Vidomes en Rijswijk Wonen ook in het businessplan worden opgenomen. Er moet ook duidelijkheid komen over de bijdrage van dit voorstel aan vermindering van het woningtekort. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan geef ik graag het woord een mevrouw Van Nunen van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, dank. De Partij van de Arbeid-fractie heeft er alle vertrouwen in dat we aan de ons gestelde opgave in het kader van de Spreidingswet ruimschoots kunnen voldoen. Dat hebben we in het recente verleden goed gedaan en dat kan ook nu weer, juist met onze opgedane ervaringen door professionals en vrijwilligers. Dat niet alles makkelijk zal gaan, dat gelooft ook de fractie van de Partij van de Arbeid. En dat gaven de sprekers ook nog eens aan, niet alles hoeft makkelijk te gaan wat je toch gaat doen. Met alle kritische vragen die in de afgelopen jaren zijn gesteld vanuit de raad is nooit gebleken dat er tijdens de azc-periode sprake was van een hoger veiligheidsrisico in onze gemeente. Laten we dat nog eens benoemen. De noodoproep is helder. Er zitten op dit moment in ons land, in de noodopvang in ieder geval, te veel vluchtelingen en daardoor hebben zij volwassenen en kinderen nauwelijks kans op eigen ontwikkeling, rust en veiligheid. Het collegevoorstel gaat uit van een duurzame opvang van 350 vluchtelingen voor vijf jaar, waardoor onderwijs en inzet in onze samenleving geborgd is. Dank voor de aanvullende informatie die de raad heeft ontvangen daarover. De PvdA wil sterk pleiten dat de voorinburgering waar het college ook over spreekt daadkrachtig wordt opgepakt als we vanavond een positief besluit nemen. Daar hebben we als Rijswijkse samenleving ook veel aan. Voorzitter, ik heb nog een paar vragen aan andere partijen en in specifieke zin aan de Rijswijkse VVD die met haar amendement voorlopig de pauzeknop indrukt. Bent u het met de PvdA-fractie eens dat de opvang van ruim drieduizend vluchtelingen in Haaglanden en misschien wel meer een echte bijdrage kan leveren aan de opvangcrisis waarin we nu zitten? Bent u het met ons eens dat Rijswijk daarin ook haar steentje moet bijdragen? Van de wethouder hoor ik overigens graag of hij ons nieuwe informatie kan geven uit het regio-overleg en het lopende proces in andere gemeenten? En dan nogmaals naar de partijen die hiervoor zo kritisch waren. Bent u het met ons eens dat mensen die zich nu in Nederland bevinden en hier asiel hebben aangevraagd tijdens hun procedure recht hebben op fatsoenlijke opvang en dat het losstaat van het pleiten voor beperkingen in de instroom? En dan nog een vraag. Bent u het met ons eens dat een duurzame opvang een werkelijk verschil kan maken voor mensen om wie het gaat ten opzichte van noodopvang die bovendien ook vele malen duurder is? De PvdA-fractie is bang dat het amendement van de VVD bijna drie kostbare maanden, met het amendement van de VVD bijna drie kostbare maanden verloren gaan met niets doen terwijl we eigenlijk al weten dat alleen al het uitroepen van een asielcrisis zoveel juridische haken en ogen hebben. Als dat onmogelijk zou zijn moet er daarna ook nog een asielcrisiswetgeving gemaakt worden, waaronder de intrekking van de

Spreidingswet die juridisch even wankel is. De PvdA ziet het amendement van de Rijswijkse VVD meer als een instrument om het proces te vertragen terwijl er nu juist een stap vooruit moet worden gezet. En voorzitter, vervolgens of tenslotte willen wij graag dat het college voort maakt, zoals ook al enkele andere partijen zeiden, met het voorbereiden van een raadsvoorstel voor het realiseren van flexwonen op het voormalige azc-terrein. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Dan geef ik graag nu het woord aan mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. De ChristenUnie wil zich in haar bijdrage concentreren op deze vier punten, twee over het proces van het debat en twee over de inhoud van het raadsvoorstel en amendement. Vooraf wil ik nog zeggen dat alle partijen trots zijn geweest op de goede opvang die we gaven in ons eerdere azc. Veel van onze inwoners, kerken, Welzijn Rijswijk en bijvoorbeeld Don Bosco werkten graag mee om de azc-bewoners te laten integreren en zich thuis te laten voelen. Laten we dat positieve trotse gevoel ook voor ogen houden in dit beladen debat. Dan punt één. Het debat over dit raadsvoorstel en het amendement voeren wij als ChristenUnie hier in de raadsvergadering en niet vooraf over de telefoon. Punt twee. Het amendement van de VVD is door geen enkele andere partij ondertekend. De VVD staat hier alleen in deze beperking van het eerdere Spreidingswetsvoorstel waarvan iedere stem telt. Het debat over het voorstel zelf moet daarom nu scherp gevoerd worden. Ik wil de VVD-fractie oproepen te beseffen dat de Spreidingswet nog steeds uitgevoerd moet worden en de mogelijke tegenstem van de VVD ons als gemeente onbetrouwbaar en belachelijk maakt naar onze inwoners en onze regio. De motie van gemeente Den Haag richting het Westland kan ook naar ons toe komen en verdere onderhandelingen over opvang danig frustreren voor ons college in de regio. Zonder meewerken aan een Spreidingswet krijgen we zonder inspraak de opvang van asielzoekers ook wel voor onze kiezen, zoals we al eerder hebben gezien in Rijswijk. En nu de inhoud van het amendement, punt drie. Ik vind het vreemd dat ik de VVD-fractie dit moet womensplainen maar de Spreidingswet is pas ongeldig als de Eerste Kamer deze intrekt. En dit alles heeft niets met noodwet asiel of instroom te maken. Mijn eerste vraag aan de VVD-fractie is, snappen jullie dat de Spreidingswet geheel blijft gelden tot intrekking gepubliceerd is in de Staatscourant? Ten tweede, Mark Boumans, VVD'er, vicevoorzitter van de VNG en voorzitter asielcommissie van de VNG zei laatst nog, de Spreidingswet is door de Eerste Kamer aangenomen en die zit nog steeds in dezelfde samenstelling. Dit amendement spreekt van intrekking bij indienen in de Tweede Kamer. Maar de Spreidingswet blijft nog steeds volledig rechtsgeldig en dient ook nog uitgevoerd te worden, ook al is het ingediend en zelfs nog als een intrekkingwet aangenomen wordt in de Tweede Kamer. De Spreidingswet is overigens nog steeds niet op de agenda van de Tweede Kamer gezet, zoals velen al zeiden, dat staat in de Eerste Kamer. Daarom is mijn advies aan de VVD, haal die hele paragraaf over 14 december, die voorwaarden over het uitstel, uit jullie amendement. Laat ik nu nog even jullie advocaat zijn. Stel je nou voor dat de intrekking van de Spreidingswet in 2025 bekrachtigd wordt door de Eerste Kamer, dan leven we in een nieuwe werkelijkheid. En dat is mijn derde vraag, jullie kunnen toch altijd een spoeddebat en een initiatiefvoorstel pleiten voor het stopzetten van het azc in Rijswijk? Als dat zo is, want het is toch al duidelijk uit het debat voor de zomer dat jullie alleen voor willen stemmen voor een Spreidingswetvoorstel omdat jullie aan de wettelijke verplichtingen willen voldoen. Waarom dan nu het risico introduceren voor Rijswijk dat als de Tweede Kamer iets gaat indienen, wij onze uitvoering opschorten terwijl de Spreidingswet dan nog onveranderd is. In Rijswijk moeten we gewoon de landelijke wet uitvoeren zolang die geldt. Punt vier, duurzame opvang nu doorzetten zorgt voor betrouwbaar en consistent bestuur. Dat het eerdere raadsbesluit was om onderzoek te doen naar een vijfjarig azc had allerlei redenen. We kunnen op dezelfde vertrouwde plek voor goede, langdurige opvang zorgen en daar kan Rijswijk weer trots op zijn. De gemeenten in onze regio geven ons daarvoor ook weer lof en dat versterkt onze regionale

positie. En ook de inwoners die eerder zeiden dat het jammer was dat de opvang moest stoppen, kunnen dan weer helpen met integreren. Met vijfjarige opvang krijgen we betere woonunits en betere financiële compensatie waardoor onze eigen Rijswijkse spoedzoekers extra woonmogelijkheden krijgen. En bovenal, langdurige opvang zorgt voor betere integratie, minder verhuis en gesleep van vluchtelingen en vooral vluchtelingenkinderen. Wat alle partijen hier toch aan het hart gaat, niet alleen de ChristenUnie. Al deze bewezen voordelen vervallen met dit amendement van de VVD om er een tweejarig azc van te maken. Graag hoor ik van alle partijen wat zij hiervan vinden, vooral op het punt van duurzame opvang van jonge vluchtelingenkinderen? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Dan geef ik graag het woord aan de heer El Majjaoui van de fractie voor Gelijkheid & Rechtvaardigheid.

De heer El Majjaoui: Ja, dank, voorzitter, voor het woord. Voorzitter, voor ons ligt het raadsvoorstel om in te stemmen met de opvang van met name oorlogsvluchtelingen. Dat benadruk ik, mensen die zijn gevlucht uit conflictlanden dan wel oorlogsgebieden. Ook hebben wij de opdracht vanuit het Rijk om invulling te geven aan de wettelijke taak in de vorm van de Spreidingswet, die nog overigens onherroepelijk is. De mensen waar wij het hierover hebben, voorzitter, zijn al in Nederland en velen bevinden zich momenteel in erbarmelijke omstandigheden. Echt mensenwaardig, moet ik zeggen. Ter Apel is vol, dat klopt, omdat iedere vluchteling die Nederland binnenkwam zich daar moest aanmelden. En logisch dat het centrum overvol is geraakt. Helaas is het woordje vol misleidend omdat het de indruk wekt dat Nederland overspoeld wordt door vluchtelingen, wat absoluut niet het geval is. De situatie in Ter Apel had voorkomen kunnen worden, voorzitter, als de politiek daadkrachtiger had opgetreden. Het echte probleem is namelijk niet de zogenaamde overvolle centra maar de traagheid van de asielprocedures en de onwil van een aantal gemeentes om duurzaam opvang te creëren. Om maar de woorden van onze minister-president te herhalen en van anderen, mensen ervaren asielcrisis. Daarom zeg ik, er is geen asielcrisis, voorzitter, maar wel een beleidscrisis. Wel jammer van het amendement van de VVD Rijswijk, alhoewel ik de beweegredenen en de strekking en het standpunt volledig begrijp. Tegelijkertijd ben ik blij dat de VVD meegaat in de strekking dat wij na 15 december de nodige voorbereiding kunnen treffen om deze mensen op een menswaardige manier te kunnen opvangen. Voor een duurzame, robuuste opvang gaat onze voorkeur uiteraard naar vijf jaar in plaats van twee jaar opvang. Hierbij roep ik dan ook de VVD Rijswijk dan ook in het licht van de nodige investeringen om de termijn alsnog te herzien. Want gelet op de juridische complexiteit internationale verdragen en vooral onze identiteit in de vorm van vrede en recht is het bijna een illusie te noemen om een asielcrisis uit te roepen waarbij de betreffende wet ingetrokken hoeft te worden. Tot zover dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn van uw raad en geef ik graag het woord aan wethouder Van Malsen voor zijn eerste termijn.

De heer Van Malsen: Ja, voorzitter, dank u wel. Even kijken hoeveel spreektijd ik nog over heb. O, dat moet wel lukken denk ik. Ik ga eerst denk ik even de fracties af en de vragen die gesteld zijn aan het college en aan het einde van mijn inbreng wil ik nog even ingaan op het amendement dat ingediend is door de VVD. Te beginnen bij de VVD, die vroeg naast alles wat ze te zeggen hadden over het azc, het voorgenomen azc, ook een aantal zaken over het flexwonen. En dan met name om een paar dingen mee te nemen over het flexwonen, dat wil zeggen, breder kijken dan alleen naar de corporaties als ontwikkelpartners en ook andere scenario's te overwegen in het proces vanaf hier. Ik kan zeggen dat we kunnen meenemen. Het feit dat de corporaties nu als zeg maar meest voor de hand liggende partner meegenomen worden in het ontwikkelen van het flexwonen deel is dat vaak als het gaat om bijvoorbeeld subsidies en dergelijke, corporaties daar als beoogde partners in

genoemd worden omdat zij woningen realiseren voor sociale huurprijzen. Er zijn bijvoorbeeld ook woningen ingekocht via de Bouwstroom Haaglanden, dat zijn voordelige flexwoningen die relatief goedkoop neergezet kunnen worden en voor een sociale huurprijs kunnen worden verhuurd. Maar dat even terzijde, aangezien dit voorstel in de eerste plaats toeziet op het realiseren van een azc. En nadrukkelijk ook het college, als uw raad besluit in te stemmen met het voorstel, de opdracht geeft om dat flexwonen verder uit te werken. Even kijken, dan ga ik verder naar de fractie van Rijswijks Belang. Er is een boel gezegd maar ik zal me beperken tot de vragen die gesteld werden die betrekking hebben op dit voorstel. De vraag die ik daar uitgehaald heb is de vraag over het flexwonen, wat doen we met het flexwonen voor onze eigen inwoners? Zoals gezegd ook in eerdere vergaderingen is het nadrukkelijk ons doel en onze ambitie om die flexwoningen ook voor een groot deel beschikbaar te maken voor spoedzoekers uit Rijswijk. Dat doen we ook bij andere flexwoonprojecten, bijvoorbeeld het Hof van Elsenburg waar we nu nog steeds mee bezig zijn en ook de flexwoningen die volgend jaar gerealiseerd zullen worden aan de Bordewijkstraat. Dus naast dat er plek is voor mogelijk Oekraïense ontheemden, voor mensen die uitstromen uit een maatschappelijke opvang, is er ook plek voor die starter en die spoedzoeker, die gescheiden man of vrouw uit Rijswijk die heel hard op zoek is naar een woning. Ik wil ook nog even iets nuanceren wat in het voorstel staat en enigszins een eigen leven is gaan leiden rondom de investeringscapaciteit en de investeringsagenda van de corporaties. Het klopt dat die voor een groot deel vaststaat voor de komende jaren. Dat wil zeggen dat de projecten die nu in de pijplijn zitten of die in de planning staan, bijvoorbeeld de renovatie van Te Werve Oost, renovatie van de woningen in de Bomenbuurt, de verduurzaming van het bestaand vastgoed Sammersweg, nou, et cetera, die gaan gewoon door. Die staan ook niet ter discussie. Ik heb dit ook nog eventjes geverifieerd bij de woningcorporaties, die hebben mij een vrij uitgebreide notitie meegegeven waarin zij dit ook bevestigen. Dus daar gaat het niet om. Waar het om gaat bij de corporaties is dat als er een extra investering nodig is, want daar is ook ruimte voor bij de corporaties, dat de ruimte voor extra investeringen zeer beperkt is. Uw raad heeft vast allemaal het bericht laatst gelezen van Rijswijk Wonen die 63 sociale huurwoningen aangekocht heeft in het Harbourpark. Nou, het gaat dus om dat soort projecten die in feite niet voorzien zijn maar die wel een mooie kans vormen voor een woningcorporatie om te realiseren, die wellicht een lagere prioriteit krijgen. Maar dat is echt orde van grootte waar we het hier over hebben. En alle plannen die bijvoorbeeld in de lokale prestatieafspraken staan waar al die plannen die ik net genoemd heb in staan, die staan niet ter discussie. Dus dat wil ik nog eventjes extra benadrukken, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen, ik zie dat mijnheer Weterings u wil interrumpen. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Nou, voorzitter, eigenlijk een hele simpele vraag, maar dan klopt het raadsvoorstel toch niet meer? Als u in het raadsvoorstel zegt dat er een sluitende businesscase moet komen wat dan ten koste gaat van de lopende projecten. U zegt, nu bij deze wil ik dat nuanceren of anders zeggen, uw voorstel klopt niet meer. Dus kan u beter hem misschien terugtrekken en met een ander voorstel komen.

De voorzitter: Wethouder Van Malsen, wilt u daarop reageren?

De heer Van Malsen: Voorzitter, uit de vraag van de heer Weterings begrijp ik dat mijn toelichting helder is geweest dus daar laat ik het even bij. De fractie van Wij. Rijswijk stelde een aantal vragen, een paar daarvan kan ik denk ik kwijt in mijn appreciatie van het amendement. De vraag over het veiligheidsplan, die zal ik, met toestemming van de burgemeester, even kort beantwoorden. Maar zoals gezegd, het veiligheidsplan, het opstellen daarvan zal pas gebeuren na vaststelling van dit raadsvoorstel. In samenspraak met gemeente, politie, veiligheid en COA, zoals ook gebruikelijk is in

dit soort trajecten. En daar is ook nog voldoende tijd voor om dat plan af te ronden, op te stellen en af te ronden. D66 vroeg nog naar ...

De voorzitter: Wethouder Van Malsen, ik zie dat mijnheer Braam u wil interrumperen.

De heer Braam: Tijdens de vorige raadsvergadering dat we dit stuk behandeld hebben heel nadrukkelijk gevraagd om nadrukkelijk een rol, niet alleen door u maar ook door de burgemeester te laten spelen. En ik proef dat u alles weer naar uzelf toegetrokken heeft en dat de burgemeester geen rol meer speelt in dit dossier. Klopt dat?

De voorzitter: Wethouder Van Malsen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dat is geenszins aan de orde. Als ik die indruk heb gewekt dan klopt dat niet. Ik heb vandaag tijdens de collegevergadering nadrukkelijk aan de burgemeester toestemming gevraagd om ook de vragen die op haar portefeuille terechtkomen te beantwoorden. Net als dat ik dat aan de wethouder onderwijs heb gevraagd dat ik de vragen over haar beleidsterrein kan beantwoorden om ook de vergadering zo efficiënt en effectief mogelijk te laten verlopen. Maar wees niet bang, de burgemeester en ik trekken hier nog altijd samen in op en dat gaat in mijn ogen vrij voorspoedig. D66 vroeg naar de bewoners van het Hof van Elsenburg, waar gaan die nu heen? Die worden nu als we speak, voor het grootste deel is dat al gebeurd trouwens, door verhuisd naar een sociale huurwoning in de reguliere voorraad. Het plan is om aan het einde van dit jaar dus het terrein ook leeg op te leveren. Het CDA noemde een aantal zaken rondom het voorstel en hoe het nou kan dat we dit voorstel zo geïsoleerd indienen zonder dat daar afstemming met de regio plaats heeft gevonden. Dat is een interpretatie enigszins van de vraag maar zo heb ik hem wel gehoord. Dat wil ik wel eventjes ontkrachten. Ik heb hier ook het concept regionaal opvangplan regio Haaglanden liggen waarin negen gemeenten meegewerkt hebben aan de invulling daarvan. Acht van die negen gemeenten hebben ook inmiddels een voorlopig bod gedaan op de regionale regietafel voor het realiseren van asielplekken. Aanstaaende vrijdag zullen wij met die regio het definitieve bod indienen aan de provincie en daarmee is de regionale samenwerking toch wel degelijk een feit. Daarnaast staan er in het regionale opvangplan, wat u ook heeft kunnen lezen inmiddels, ook een heleboel zaken rondom onderwijs, rondom veiligheid, rondom communicatie, participatie, et cetera, die we in gezamenlijkheid op zullen gaan pakken, voorzitter. Kosten kom ik zo op in mijn appreciatie van het amendement. De Partij van de Arbeid vroeg nog naar de voorinburgering, gaan wij daar werk van maken? Jazeker, voorzitter, dat staat ook met zoveel woorden in het voorstel en het is ook een heel belangrijk aspect van het runnen, realiseren van een modern azc zal ik maar zeggen. Het is ook iets waar het COA heel veel waarde aan hecht want als we mensen die hier uiteindelijk voor een groot deel toch zullen blijven zo vroeg mogelijk mee kunnen laten doen in de samenleving, dan hebben we daar uiteindelijk allemaal profijt van. En overigens, het blijkt uit onderzoek dat ook de mensen die uiteindelijk weer terug moeten als hun asielverzoek is afgewezen, dat die daar sneller in meewerken als zij in al die tijd een zinnige dagbesteding hebben gehad en enige vorm van integratie al heeft plaatsgevonden. Dat hangt ook samen met het plan om een meedoenbalie op te richten met het COA maar ook daar zal ik in de appreciatie van het amendement nog het één en ander over zeggen. Mevrouw Van Nunen vroeg ook nog naar het regio-overleg, hoe staat het daar nu mee? Ik heb daar net al het een en ander over gezegd, dat verloopt vrij goed. Dus acht van de negen gemeenten die zijn inmiddels goed op stoom met het indienen van hun biedingen en in een aantal gemeenten is de besluitvorming inmiddels ook al definitief geweest. En vrijdag zal dat in alle gemeenten het geval zijn, alle negen gemeenten moet ik daarbij zeggen, en dan zal het definitieve regionale opvangplan dus ook aan de provincie aangeboden worden. Met alle andere randvoorwaarden die ik net noemde daarin en ook de afspraken rondom uitruil zoals wij die hebben met de gemeente Leidschendam-Voorburg. Dan het amendement. Ik pak hem er even bij, voorzitter. Dan zitten we nog drie kwartier,

oké. Even clause voor clause ga ik hem af. De eerste clause vraagt om een voorlopig bod te doen aan de regio aan tafel. Nou, zoals gezegd, dat voorlopige bod dat hebben we al gedaan dus we doen nu in feite het definitieve bod. Maar wat ik daarbij kan zeggen is dat ik dit interpreteer als, we doen het bod onder voorwaarden waarmee we dus niet twee keer een voorlopig bod in gaan dienen. Ik hoop dat de indieners daarmee kunnen leven, met de interpretatie van die clause. De volgende clause is om het college de opdracht te geven om te wachten met de realisatie. Nou, de gevolgen van een paar maanden wachten zijn dat we vertraging oplopen. Als we de deadline van de Spreidingswet willen halen om medio 2025 een azc op te leveren dan gaat dat krap worden. Maar dat is een uitdaging die ik aandurf. Dan de derde clause, en dat is denk ik de meest verstrekkende namelijk om voor twee jaar een azc te realiseren op de locatie aan de Lange Kleiweg nummer 80. Dan wil ik even kort ingaan op de gevolgen van die clause, zeker ten opzichte van het plan dat nu in het voorstel voorligt. Ten eerste, als je van vijf naar twee jaar teruggaat dan is er eigenlijk feitelijk geen sprake meer van een azc maar dan spreekt het COA over noodopvang. En dat is belangrijk want waar in het verleden het COA nog wel eens inschikkelijk is geweest om ook in dat soort korte termijnen volwaardige azc's neer te zetten heb ik begrepen dat sinds het aantreden van de nieuwe minister het de bedoeling is dat noodopvanglocaties een stuk soberder worden. Dus dan moeten we echt voorstellen, zoals ik eerder ook al eens aangegeven heb in deze raad, dat het soort opvangunits die neergezet worden eerder paviljoens zijn, zoals zij dat dan in jargon noemen, dan dat dat volwaardige woonunits zijn zoals we nu voorzien hebben in het voorstel. Dat betekent ook wat voor de maatregelen die het COA zou moeten nemen om bijvoorbeeld geluidshinder tegen te gaan van de A4 en het spoor, die weer gevolgen kunnen hebben voor het uiteindelijk realiseren van het flexwonen. Want u kunt zich voorstellen dat als er binnen het flexwoonwijkje geen geluidswerende maatregelen meer moeten nemen omdat het COA dat al gedaan heeft, dat dat ook in de kosten scheelt. Maar goed, dat is ook allemaal onderdeel nog van de gesprekken die we hebben. In het algemeen is het wel zo dat de uitgangspunten die nu in het raadsvoorstel genoemd zijn en die we met het COA afgestemd hebben, dat die weer ter discussie staan en dat we daar ook mee over in gesprek moeten gaan met het COA. In algemene zin is daarvan te zeggen, ja, hoe korter je de tijd hebt om iets te doen, hoe minder gunstig de investering ook wordt. Ook raken wij, over de financiën gesproken, ook raken wij dan onze aanspraak op de bonus kwijt a 44.000 euro per cyclus. En ik noemde net de meedoenbalie al, dat is ook een van die voorzieningen die het beste op locatie te realiseren is. Maar als de locatie voor twee jaar gerealiseerd wordt dan geeft het COA ook aan, dan zullen we niet op locatie zo'n meedoenbalie doen en niet op locatie dat soort voorzieningen als voorinburgering kunnen doen maar dat zal dan bijvoorbeeld in Delft of in Den Haag plaats moeten gaan vinden. Maar dat zijn ook weer zaken die we moeten gaan bespreken met het COA. Onderwijshuisvesting, daar is al het één en ander over gezegd. Zoals in de bijlage te lezen is worden de kosten voor de onderwijshuisvesting, zo, dat is een moeilijk woord, onderwijshuisvesting gedekt vanuit de regeling onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers, de OHBA. Waar die regeling van uitgaat is dat je een azc realiseert van vijftien jaar. Dus tijdelijkheid wordt daar gedefinieerd als maximaal vijftien jaar. Als je een azc realiseert die langer, korter functioneert dan die tijd, dan krijg je een fractie van de totale bekostiging die je zou kunnen krijgen als je het vijftien jaar zou doen. In het geval van twee jaar loopt die fractie terug tot 45 procent. Dat betekent wel dat er voor de gemeente, als wij een schoolgebouw willen realiseren op het azc-terrein, want dat is dan ook de keuze die weer opnieuw overwogen moet worden, dat we tegen aanzienlijke tekorten aan zouden kunnen lopen. Naar schatting, en dat is echt een schatting dus pin me er niet op vast, een paar ton per jaar. Dus dat betekent dat we ook daarover weer in gesprek moeten en kijken hoe we dat het beste ook misschien regionaal kunnen regelen als we niet een schoolgebouw op de azc-locatie kunnen bouwen of willen bouwen. Ik dacht dat ik een hand omhoog zag gaan. Voorzitter, dan ...

De voorzitter: Wethouder Van Malsen, ik zie dat de heer Oelen u wil interrumpen.

De heer Oelen: Dank, voorzitter. Ja, ik zou wel van de wethouder willen weten wat het bedrag dan is wanneer we een azc voor vijf jaar realiseren? Want u heeft het over twee jaar is 45 procent, vijftien jaar is kennelijk 100 procent. Ik denk niet dat het heel erg met een steile curve omhoogloopt na vijf jaar.

De voorzitter: Wethouder Van Malsen, wilt u daarop reageren?

De heer Van Malsen: Ja hoor, voorzitter. Ja, ik weet niet hoe de hele curve loopt want ik heb alleen maar de percentages voor vijf en twee jaar meegekregen en voor vijftien jaar. Hij is niet lineair volgens mij want bij vijf jaar zit de bekostiging op 70 procent van het totaal en dat scheelt aanzienlijk in de kosten. Ook omdat de opstartkosten dan relatief lager zijn want je kunt ze afschrijven over vijf jaar in plaats van twee jaar. Voorzitter, daarmee ben ik aan het einde van mijn eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Malsen, voor het beantwoorden van de gestelde vragen vanuit de raad. Ik kijk naar uw raad, ik wil graag de heer Oelen het woord geven. Ik neem aan dat u het woord wil voeren in tweede termijn?

De heer Oelen: Ja, dat wil ik zelf, voorzitter, maar ik denk dat collega-raadsleden dat ook graag willen dat ik nog het woord ga voeren dus dat is prima. Dank in ieder geval wethouder voor de beantwoording en voor de uitleg, nadere duiding van een heel aantal zaken. Mijn afdrank van uw waardering van het amendement is, ja, het is op onderdelen maakt het mijn leven wat lastiger maar het is wel te doen. En als ik dat nou verkeerd heb gehoord dan moet u dat zo meteen dan nog maar even klip en klaar zeggen en ook waarom het dan ingewikkelder wordt? Maar ik heb nog geen hele dingen gehoord waardoor het wat lastiger gaat worden. Ik heb nog een aantal vragen gekregen van collega's uit de raad. Dank daarvoor en daar wil ik ook nog wel op reageren. Ik weet niet of ik ze allemaal helemaal heb goed meegeschreven. Een aantal vragen, of liever gezegd stellingen van de PvdA met de vraag of ik het daarmee eens ben. Nou, ik denk dat het belangrijkste is of de Rijswijkse VVD gelooft in de opvang van drieduizend asielzoekers in de Haagse regio waarvan een deel in Rijswijk en of dat verlichting kan geven voor andere centra? Ja, daar geloof ik in alleen ik denk dat wij verschillen van mening over de duur van de opvang. Wij zeggen dat twee jaar, gelet de Spreidingswet, genoeg zou moeten zijn omdat er ook gewerkt wordt in Den Haag aan een heel ander pakket om asielinstroom te beperken, waardoor ook de verlossing vanuit andere punten gaat komen. En is dat niet zo ...

De voorzitter: Mijnheer Oelen, ik zie dat mevrouw Van Nunen u wil interrumpen. Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, dank. Ja, ik ga echt niet op elke reactie van de heer Oelen op vragen die ik zelf gesteld heb reageren maar ik wil wel even dit cruciale punt even benoemen. Want u zegt zelf, het amendement zoals u dat heeft gehoord, ook in de appreciatie van de wethouder, is uitvoerbaar. Maar u heeft waarschijnlijk ook gehoord dat het om zeer sobere opvang dan gaat en geen duurzame component bevat in ook de kwaliteit van opvang, ook voor twee jaar. Dus dat is eigenlijk een klein beetje mijn vraag aan u dan van, realiseert u zich dan dat wij voor twee jaar dan een hele andere opvang realiseren dan wat u in eerste instantie in mei ook graag wilde?

De voorzitter: Mijnheer Oelen.

De heer Oelen: Dat is volgens mij een hele andere vraag dan de vraag waar ik net antwoord op gaf en daar kom ik zo meteen nog even op. Ten aanzien van de opmerkingen met betrekking tot

voorbereiding voor het realiseren van het azc zeggen partijen van, ja, die termijn die is verdragend. Nou, ik heb net de wethouder horen zeggen dat het krap is maar dat het haalbaar is. Ik heb ik geloof de wethouder hierin, en ik geloof dus ook niet dat het dus per se, ja, het zal iets harder aanpoten zijn maar het hoeft niet verdragend te zijn. Tegen mevrouw Harmsen zeg ik, ik ben bekend met de staatsrechtelijke principes die gelden in het land. Dat zal u niet verbazen als u weet dat ik jurist ben. Maar ik constateer ook dat er heel veel gesproken wordt over en veel verwarring is over zaken als noodwetgeving, spoedwetgeving, bepalingen in de vreemdelingenwet die wel of niet ingeroepen kunnen worden. Dus we weten het gewoon met zijn allen uiteindelijk niet exact en als u het wel exact weet dan denk ik dat het verstandig is als u morgen in Den Haag dat even gaat uitleggen. Ik constateer dat er nu nog heel veel verwarring is over, wat gaat er in de komende periode gebeuren en wat is de rol van de verschillende Kamers hierbij. Duurzame opvang, de vraag van de heer Van 't Eind en zonet ook van de PvdA. Dat heb ik ook in mijn eerste termijn gezegd, dat ik mij dat realiseer dat op het moment dat het een centrum wordt voor de duur van twee jaar, dat het dan wel ook als gevolg van keuze van het COA een sobere opvang gaat worden. En kennelijk is het zelfs nu de keuze van minister Faber geweest om er dan maar een soort van crisisachtige opvang van te maken. Dat is dan even wat ons betreft wat het is. Natuurlijk zou je graag een meer duurzame opvang willen hebben, dat er voorzieningen meer bij het centrum zijn, maar het is wel de keuze van het COA. Het is dan voor ons de afweging tussen, willen wij ons vasthouden aan die wettelijke termijn of willen we gaan inzetten op een centrum voor langere termijn, wat wellicht dan meer duurzaam ingericht kan worden. Waarvan het ook nog maar de vraag is hoe snel en hoe makkelijk dat soort afspraken weer gaan veranderen. Want we hebben inmiddels ook wel gemerkt dat in Den Haag met deze minister van asielzaken, wat er vandaag gebeurt morgen alweer heel anders kan zijn. Tot slot, voorzitter, het antwoord op de vraag van de heer Van 't Eind, wat de Rijswijkse VVD doet als het amendement wordt weggestemd? Dat is een dilemma voor ons. De afweging tussen meewerken aan uitvoering van een landelijke wet die komt te vervallen of voor het uitvoeren van de verkiezingsbelofte en het handhaven van een eerder ingenomen standpunt. Dat is een dilemma maar goed, wij bieden wel de raad nu een uitweg aan en ik ga ervanuit dat de raad daar verstandig genoeg voor is om deze uitweg aan te nemen. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Ik zie dat mijnheer Van 't Eind u wil interrumperen. Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Nou, voorzitter, toch, ik vind het, volgens mij kan de VVD ook gewoon kleur bekennen en dit is niet helemaal kleur bekennen. Wat doet u op het moment dat het amendement wordt weggestemd, gaat u voor of tegen stemmen? Want ik snap dat het een dilemma is maar u moet binnen nu en een half uur een knoop doorhakken en ik neem aan dat u dit ook voorbesproken heeft met elkaar en dat u daar al een knoop over doorgehakt heeft. Leg het dan nu gewoon op tafel.

De voorzitter: Mijnheer Oelen, wilt u daarop reageren?

De heer Oelen: Ja, daar wil ik op reageren. Wij hebben dat inderdaad voorbesproken en het is een besluit wat vrij ligt in de fractie. Dus er zullen raadsleden zijn die zeker tegen het raadsvoorstel gaan stemmen en misschien zijn er ook raadsleden of een raadslid die voor het raadsvoorstel gaat stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Braam van Beter voor Rijswijk.

De heer Braam: Dank u wel, voorzitter. Allereerst maar even gelijk reageren in de richting van GroenLinks. Er is in de wet gewoon keurig geregeld dat voor de gemeente Rijswijk een maximum, in ieder geval een aantal van 306 moet worden gerealiseerd en geen 350 zoals in dit voorstel staat. Dus

ook geen vijf jaar want twee jaar is het minimale vereiste. Dus dat om even toch als antwoord op wat u daarnet aangaf. Best ... Ik zal er even een punt achter zetten, dan krijgt u de kans om te interrumperen.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind wil u interrumperen, mijnheer Braam.

De heer Van 't Eind: Ja, als de heer Braam zijn punt had gezet dan wil ik wel interrumperen. Ja, voorzitter, ik weet niet precies waar de heer Braam nu op reageert. Maar goed, nu reageert hij op iets wat ik volgens mij helemaal niet aangestipt heb. Kan ik me in ieder geval niet herinneren maar ik wil er wel op reageren hoor. Voorzitter, als het gaat over duurzaamheid, de wet zegt dat je minimaal twee jaar ... Je kunt in de geest van de wet denken of je kunt in een letterlijke wetstekst denken. En inderdaad, in de letterlijke wetstekst staat dat je aan de wet voldoet als je voor twee jaar een aanbod doet. Maar de geest van de wet is duurzaam en de wet zegt ook, duurzaam is vijf jaar of meer. Dus ja, het is net hoe je ertegenaan kijkt. Wij vinden dat je het duurzaam zou moeten doen en dan moet je voor vijf jaar of meer gaan. Ook omdat dat beter is en ook, net wat ook voorbijkomt ook wat de heer Oelen aangeeft en wat mevrouw Van Nunen ...

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind, wat korter uw interruptie.

De heer Van 't Eind: O, dan kan in mijn tweede termijn, u heeft gelijk.

De voorzitter: Ja. Mijnheer Braam.

De heer Braam: Dat was al bijna een tweede termijn, zonder vraag. Maar oké, prima. Maar de wet geeft feitelijk ook de ruimte om oplossingen te zoeken in andere gemeenten. Dus het hoeft niet per se op eigen grondgebied te zijn. En ik wil u meteen ook meegeven dat ook andere partijen, zoals bijvoorbeeld de GGD vind ik persoonlijk een belangrijke rol horen te spelen in dit verhaal. Zoals u wellicht weet is er vorig jaar door de GGD een algemene maatregel van bestuur getroffen als het gaat om de leefomstandigheden dus de gezondheid in de gebieden, zeker als het gaat om de gebieden direct grenzend aan snelwegen. Dit stukje gebied grenst direct aan de snelweg. Ik zou u zeker aan willen bevelen van, ga nog eens even de stukken na als het gaat om algemene maatregelen van bestuur die de GGD Haaglanden nota bene vorig jaar, begin vorig jaar genomen heeft. Zeer interessant. Dat kan zeker consequenties hebben als het gaat om het bouwen van een nieuwe azc-locatie. Of het nou noodopvang is of voor een duurzame periode. Nou, de grotere locatie heb ik het net al even over gehad. Nou, de Partij van de Arbeid heb ik toch echt het idee dat ze onder een steen hebben gelegen. Dat ze drie jaar na dato, voorzitter, vanaf de start van het oude azc, misschien kunt u zich nog herinneren dat we een behoorlijke discussie in de raad hebben gehad over alle ellende die er op die locatie plaatsvond waar burgemeester Bezuijen alles op alles heeft moeten zetten om vooral dus de veiligheid op die locatie die in het gedrang was, om daar maatregelen te treffen. Op dat moment hebben wij na die aanpassingen geaccepteerd dat die verlenging van twee jaar nog door kon gaan. Kunt u zich misschien nog wel herinneren? Maar ik zie dat u wil interrumperen dus ik wacht even.

De voorzitter: Ja, mevrouw Van Nunen wil u interrumperen.

De heer Braam: Een vraag neem ik aan?

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, daar wil ik zeker graag op reageren want de heer Braam en ook de heer Weterings zullen zich herinneren dat we het azc en veiligheid iedere raadsvergadering, dat was een afspraak, aandacht gaven. Met vragen vanuit met name uw fractie en de fractie van de heer Weterings. En toen bleek eigenlijk uit de beantwoording van die kritische vragen dat het steeds om incidenten ging en dat het steeds om interne kleine voorvallen ging die zich absoluut niet buiten het

terrein veelvuldig voordeden. Dat wil ik toch even benoemd hebben want het lijkt alsof we met de komst van een nieuw asielzoekerscentrum enorme grote veiligheidsrisico's lopen. Ik wil ook nog even wijzen op de woordvoering van de gemeente die vanmiddag nog in een persbericht aangaf dat de politie zelf aangaf dat er geen hoge veiligheidsrisico's zitten aan het realiseren van een nieuw azc.

De voorzitter: Mijnheer Braam, wilt u daarop reageren of wilt u verder gaan met uw tweede termijn?

De heer Braam: Ik hoor geen vraag maar voor mij is het duidelijk dat de Partij van de Arbeid onder een steen heeft gelegen. Serieus. De eerste drie jaar was het echt serieuze ellende en naar aanleiding van die ellende zijn die afspraken waar u het notabene wel over heeft, in de periode na die twee jaar doorgevoerd en konden we inderdaad monitoren. Maar de cijfers die zijn gewoon landelijk bekend, zijn landelijk beschikbaar dus als u de moeite neemt kunt u nog een stukje in de geschiedenis terug en dan vindt u dat vast wel terug.

De voorzitter: Mijnheer Braam, ik zie dat de heer Weterings u wil interrumpen.

De heer Weterings: Nou, niet zozeer een vraag maar ook mevrouw Van Nunen noemde mijn naam een keer, of mijn partijnaam een keer. Ik wil daar graag op reageren.

De voorzitter: Wilt u reageren op mevrouw Van Nunen?

De heer Weterings: Ja, heel graag. Ik heb alle krantenartikelen en dossiers ook bewaard voor u. Het aantal messen, het aantal delicten buiten de deur. Ik kan u met ondernemers in aanraking laten komen hier uit de omgeving die zwaar overlast hadden, diefstal, bedreiging en intimidatie. Ik heb alles voor u liggen. Maak een middagje vrij, dan gaan we alles doorlopen samen. Afgesproken?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Mijnheer Braam, wilt u verder gaan?

De heer Braam: Ja, dank u wel, voorzitter. Zeker als het gaat om veiligheid verwacht ik gewoon een antwoord van u. Er is op het station onder andere door scholieren maar ook mensen die vanuit Den Haag komen ook in het verleden toen we problemen hadden op de azc-locatie is uiteindelijk gekozen voor extra beveiliging. Onder anderen dus hebben we camera's op die locatie. Dat meen ik mij te herinneren, mocht dat anders zijn, dan hoor ik dat graag van u. Dan, ja, toch ook nog steeds richting de Partij van de Arbeid. U had gevraagd van hoe wij tegen in algemene zin kijken statushouders of asielzoekers. Nou, laat ik daar heel helder in zijn, statushouders, het grootste gedeelte heeft recht om hier te blijven. Alhoewel ik heb gemerkt dat de IND nogal erg makkelijk accepteert ten opzichte van bijvoorbeeld Duitsland. Duitsland zit op nog geen 50 procent en hier zitten we op ruim 80 procent wat erdoorheen komt. Goedschiks of kwaadschiks, nou, dat laat ik maar in het midden. Maar voor ons is het belangrijk dat uiteindelijk een statushouder zijn plek weet te krijgen. Maar asielzoekers hebben we behoorlijke reserves, dat zult u vast begrijpen vanuit onze mond. Dan, nou goed, daar heb ik het al over gehad. Dan, ja, de partij de PG&R, ik vraag me af of ik überhaupt daar wel op moet reageren. Een partij die nogal makkelijk collega-raadsleden uitmaakt voor racisten. Ja, en toch ga ik maar de vraag stellen van, wat zou u doen met Joodse vluchtelingen? Daar ben ik toch erg nieuwsgierig wat u daarmee zou doen? Of u die ook wenst op te vangen in deze regio als daar om gevraagd wordt?

De voorzitter: Mijnheer El Majjaoui, wilt u daarop reageren?

De heer El Majjaoui: Ja, voorzitter, dit onderwerp heeft totaal niks te maken met dit onderwerp. Maar ik maak niemand uit voor racisten. En als het Joodse vluchtelingen zijn, die zijn van harte welkom want dat zijn net zo mensen zoals ik en u. Dat zijn ook Semieten en ik ben helemaal niet

tegen de Joden of tegen de christenen of tegen de moslims, bij mij zijn het allemaal mensen van vlees en bloed.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Wilt u verder gaan, mijnheer Braam.

De heer Braam: Ja, voorzitter, ik ga graag verder. Ik neem dat ter kennisgeving aan wat de heer El Majjaoui net aangaf. En ja, ik heb toch echt in de krant gelezen, ja, mag je inderdaad niet alles geloven wat in de krant staat, maar dat er toch collega-raadsleden, en misschien was ik het wel in het kader van een hoofddoekjesaffaire als racist werd uitgemaakt. Ja, een beetje bijzonder. Dan krijgen we het verhaal rondom de COA, door meerdere al aangegeven. Ja, ik blijf gewoon stellen dat de COA een zeer onbetrouwbare partij is geweest en ik daar weinig positiefs over kan melden. Nou, dan heb ik net al van de wethouder Van Malsen begrepen in ieder geval dat er toch specifiek wat zaken genoemd zijn rondom onderwijs en wat dat allemaal extra gaat kosten, of het nou twee of vijf jaar opvang is. Ik ben uiteraard ook nieuwsgierig of daar dan al rekening mee is gehouden in de begroting van 2025 en verder? Want daar, dat is toch denk ik best belangrijk. We zijn er al in het voorjaar mee begonnen dus die wet was er al dus ik neem aan dat u daar al rekening mee heeft gehouden met die nadelen in de begroting. Dus dat wil ik toch ook maar even benoemd hebben. Over Wmo en jeugdzorg heb ik eigenlijk voor mijn gevoel weinig reacties gehad van uw kant uit. Want daar komt toch ook zo'n 10 procent ellende over ons heen, om het toch wel oneerbiedig zo te noemen. De klok loopt door? Ja, die loopt nog door. Maar de heer Van Malsen, ik weet niet of die erbij is hoor want ik zie hem ook op de telefoon kijken of heb ik dat verkeerd?

De voorzitter: Nee, hij luistert aandachtig.

De heer Braam: Oké, heel fijn. Blij om dat van u te horen. En straks ook hoop ik dat die toch rondom de Wmo en jeugdzorg daar nog even duidelijkheid geeft of die consequenties die daaruit voortvloeien ook zijn meegenomen in de meerjarenbegroting van de gemeente? En ja, dan de motie van de VVD of het amendement van de VVD. Klinkt aan de ene kant erg zinvol, zeker als het gaat om het terugbrengen naar de twee ...

De voorzitter: Graag wat stilte in de zaal.

De heer Braam: Naar de twee jaar. Zeer begrijpelijk dat dat die richting opgaat. Anderen die durven het woord crisiswetgeving niet te benoemen en dat is toch best wel jammer dat er mogelijk zelfs crisiswetgeving aan zit te komen. Geen spoed, wat ieder geval alleen maar benoemd wordt vanuit de hoek van de ChristenUnie of enkele andere partijen. Dus dat is toch best wel een dingetje. Nou, onderwijs heb ik net al aangegeven, ik ben erg nieuwsgierig in ieder geval als het gaat om die bedragen die in de begroting moeten komen. En ik krijg net via de wandelgangen door dat u vandaag op de hoogte bent gebracht van de exacte getallen dus wellicht kunt u die delen met de raad?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Van 't Eind van GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter. Ja, waar moet ik beginnen? Ik voel toch de behoefte om mij nog één keer te richten tegen een aantal tegenstanders van dit voorstel. Niet zozeer richting Rijswijks Belang die van de asielzoeker een zondebok maakt van alles wat er mis is in Rijswijk. Zondebok politiek noemen we dat en naar beneden trappen naar een nog kwetsbaardere groep om dan te doen alsof dat problemen oplost. Het heeft nog nooit een probleem opgelost, voorzitter. Maar eigenlijk wil ik me toch vooral nog een keer richten richting het CDA en Wij. Rijswijk.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind, ik zie mijnheer Weterings u wil interrumpen. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, heeft GroenLinks, de heer Van 't Eind in mijn betoog onwaarheden kunnen vinden wat ik heb opgenoemd? Over de zorgen van de huisartsen, over de zorgen van de woningen, over de zorgen van de ... alles wat ik opnoem, zit er ergens een leugen tussen of een verspreking of iets van niet waar is? Graag een eerlijk antwoord.

De heer Van 't Eind: Nee, voorzitter ...

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind.

De heer Weterings: Dank u wel.

De heer Van 't Eind: Uw voorzitter heeft correct allerlei problemen opgelost en heeft vervolgens asielzoekers daar de zondebok van gemaakt en dat is niet waar, pertinent niet. Dat zijn zeker problemen die we moeten oplossen in dit land maar die lossen we niet op door asielzoekers daar zondebok van te maken. Dat wil ik maar even gezegd hebben. Dus nee, u heeft allerlei problemen opgesomd, dat klopt. Voorzitter, ik vervolg mijn betoog want ik wil nou eigenlijk vooral toch nog even richten richting met name het CDA en Wij. Rijswijk omdat ik toch zou verwachten dat dat toch twee partijen zijn die de rechtsstaat en verantwoordelijkheid nemen voor de opvang van kwetsbaren, solidair willen zijn met andere gemeenten ook hoog in het vaandel hebben staan. En dan valt me dat, de standpunten van deze twee partijen toch wat tegen. Want waar is de C in CDA eigenlijk gebleven? Allemaal excuses op een rij om een wet die van kracht is niet uit te voeren en geen enkele verantwoordelijkheid te nemen voor het feit dat we in Nederland niet in staat zijn om mensen op een fatsoenlijke, menselijke manier op te vangen. Wat is er nog christen, christelijk, Christen-Democratisch aan het CDA Rijswijk? En kan het CDA Rijswijk nog antwoord geven ...

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind, ik zie dat mevrouw Van Schie wil reageren want u daagt haar uit.

De heer Van 't Eind: Ja hoor. Zeker.

Mevrouw Van Schie: Ja. En dat is fijn want dan blijf ik wakker.

De voorzitter: U heeft allen een training gehad, politieke debatvaardigheden dus.

Mevrouw Van Schie: Precies, precies, dat ga ik nu eens eventjes flink oefenen, mijnheer Van 't Eind. Ik begrijp eigenlijk niet zo goed hoe u tot deze constatering komt? Want wij hebben nog niet echt gezegd welke kant we opgingen. Of hebt u dat gehoord?

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter, nou ja, dan ben ik misschien te vroeg met mijn conclusies. Maar als ik uw eerste termijn las, las ik vooral allemaal argumenten om straks tegen te gaan stemmen dus daar reageerde ik op.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind, ik denk, ik wil u vragen ...

De heer Van 't Eind: Maar dan ...

De voorzitter: ... goed te luisteren naar uw collega in de raad en via de voorzitter te spreken.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, u heeft gelijk, ik moet via u spreken. Dan zeg ik dat via u tegen de collega van het CDA. Maar dan ben ik nog steeds, nou, dan ben ik benieuwd naar de tweede termijn van het CDA op dit moment en de onderbouwing daarvan.

De voorzitter: Mevrouw Van Schie, wilt u al reageren op uw vraag?

Mevrouw Van Schie: Nou, ik wou nog even aan mijnheer Van 't Eind vragen of hij de zorgvuldigheid die toch ook uit onze termijn sprak niet kan waarderen?

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Ik las, maar misschien heb ik dat verkeerd, heb ik de woorden van mevrouw Van Schie verkeerd geïnterpreteerd, voorzitter, ik las daar met name allerlei redenen in om straks tegen het voorstel te stemmen. Maar misschien heb ik dat volstrekt verkeerd geïnterpreteerd dus dan neem ik ook bij deze, als dat zo is en dat blijkt uit uw tweede termijn, neem ik die woorden ook gewoon weer volledig terug. Maar dat is zoals ik het interpreteerde. Maar het kan ook zijn dat ik inderdaad niet goed genoeg naar u geluisterd heb, dat kan ook. Ik ben ook maar een mens en als dat zo is dan bied ik daar mijn excuses voor aan richting het CDA, voorzitter.

De voorzitter: Wilt u het termijn vervolgen?

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter. Dus ik, nou ja, dan richting het CDA, dan hoop ik van het CDA een betoog over hoe zij aankijken tegen de rechtsstaat en hoe zij ook zich willen inzetten om een ... Ja, ik word weer geïnterrumpeerd.

De voorzitter: Mevrouw Van Schie maar wilt u alstublieft niet in herhaling treden want dat is niet de bedoeling van interrupties. Als u een andere vraag heeft of een andere reactie wil geven.

Mevrouw Van Schie: Dat snap ik. Maar nu ben ik mijn vraag vergeten. Ik kreeg een beetje het idee maar mijnheer Van 't Eind, vertel mij dat ik mij vergis dat u ons nu toch niet wil voorschrijven wat wij moeten gaan doen?

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Nee, voorzitter, nee, dan begrijpt u mij verkeerd. Ik hoop dat u iets gaat doen, dat is iets heel anders. Dus dat is iets heel anders. Nee, ik kan u niet voorschrijven wat u gaat doen. U moet gewoon, u kunt zelf kiezen wat u zo gaat doen. Maar ik mag toch hopen op iets wat u misschien gaat doen of niet gaat doen. Toch?

De voorzitter: Wilt u alstublieft verder gaan gezien het tijdstip op dit moment.

De heer Braam: Voorzitter, er staat op het scherm dat we de spanning moeten controleren. Is misschien een goed idee.

De voorzitter: Ik ga dat aan onze griffier vragen. Mijnheer Van 't Eind, wilt u verder gaan?

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter, ik ga verder. Dan wil ik me toch, dan ga ik me toch ook nog één keer richten tegenover Wij. Rijswijk en die hebben namelijk wel gezegd dat ze dit voorstel niet zullen steunen. En ja, eigenlijk, voorzitter, zie ik Wij. Rijswijk eigenlijk herhalen wat ze elke keer al eerder doen, dat is namelijk elke keer om meer informatie vragen, om meer informatie vragen, om meer informatie vragen. En elke informatie die erbij komt is de conclusie, ja, er is niet genoeg informatie, we hebben nog meer informatie nodig. Dat voelt, en ik stel de vraag maar richting Wij. Rijswijk en misschien kan u daar in de tweede termijn toch antwoord op geven, dat voelt voor mij, voorzitter, heel erg, ja, we zijn op zoek naar een reden om maar niet voor te hoeven stemmen of echt kleur te bekennen. Zo komt dat in ieder geval op mij over, voorzitter. En ik word geïnterrumpeerd.

De voorzitter: Ja, ik die dat mijnheer Van Dam u wil interrumpen. Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Ja, nee, ik voel me daar inderdaad wel een reactie hier geschikt is. Ik stel de vraag, bent u, wij zijn heel kritisch op dit plan en wij behandelen dit plan net als elk ander plan dat hier in de raad komt. En het negen pagina's aan voorstel wat gewoon heel veel punten mist, ja, dat mag ook van kritiek worden voorzien denk ik. En vindt u dat dan raar dat wij vragen stellen over essentiële dingen zoals financiën, zoals hoe we educatie daar gaan uitvoeren? Want volgens mij was dit de

afpraak dat hier een uitgewerkt plan zou liggen, dat was het proces wat we met elkaar hebben afgesproken. En wij stellen vragen over dit plan van aanpak wat hier ligt, volgens mij hele reële vragen. Vindt u dat dan heel raar dat wij daar kritisch op zijn als dat er niet in staat?

De heer Van 't Eind: Nee, voorzitter, ik vind het heel logisch dat u ...

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Ja, sorry. Ik vind het heel logisch, voorzitter, dat u vragen stelt en u stelt op zichzelf ook in eerste aanleg zeker ook vragen die wij eerder ook hebben gesteld in het forum of waarbij wij ons op aansloten. Alleen ik constateer dat op elk antwoord er nog meer vragen komen, nog meer vragen voor informatie en dat uiteindelijk altijd de discussie, uiteindelijk altijd de conclusie is tot nu toe van Wij. Rijswijk, of het nu dit voorstel is of dat het een bestemmingsplan is, dat het niet goed genoeg uitgewerkt is. Dan is iets nooit goed genoeg uitgewerkt en dat is de indruk die u ... Dit is niet het eerste voorstel waar Wij. Rijswijk dat bij doet, voorzitter. Dan laat u die indruk in ieder geval bij mij achter en u doet het precies hetzelfde als bij al die andere voorstellen. Dat valt mij gewoon op, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, wilt u niet in herhaling treden? Ja, want anders zijn we nog veel langer bezig.

De heer Van Dam: Zal ik doen, voorzitter. Nee, ja, de heer Van 't Eind heeft daarin gelijk. Kijk, ik vind ook heel veel voorstellen die hier worden gebracht gewoon tekortkomen en dat heeft u helemaal gelijk. En daar blijven wij kritisch op zijn, ook in de toekomst. En zeker als hier gewoon, als de wethouder net aankondigt dat er tonnen aan educatie straks misschien worden uitgegeven. Hij zegt niet hoeveel tonnen maar dat er wel tonnen worden uitgegeven, dan is het toch niet zo raar dat dat toch wel een tekortkoming is van dit plan als we daar niet weten wat we daarvoor gaan doen, zeker gezien we straks in een ravijn jaar terechtkomen. Ja, ik vind het niet heel raar dat een partij dan zegt van, joh, maar moeten we daar dan niet even beter naar kijken? Tenzij u daar anders in staat en zegt, joh, prima, wij geven akkoord op dit plan zonder te weten wat we, ja, in welke financiële hel we ons dan storten. Maar ja, dat is misschien een verschil van mening, een meningsverschil hoor maar dat kan.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Nou, voorzitter, dat wij een meningsverschil hebben, dat is denk ik wel duidelijk. Nee, nee, voorzitter, ons standpunt is dat er een Spreidingswet ligt die we uit moeten voeren. Daarnaast hebben we vijf jaar met succes een azc in Rijswijk gehad, dat weet u ook. Dus waarom zou dat nu opeens niet meer kunnen en tot ongeveer het financiële graf van Rijswijk leiden? Dat lijkt mij vrij sterk. En ik denk dat, je kunt bij elk voorstel, er zitten natuurlijk altijd onzekerheden en risico's aan elk voorstel die je aanneemt, dat kun je niet helemaal wegedeneren met alle informatie. Dat bestaat niet, dan kun je geen besluiten meer nemen, voorzitter.

De heer Braam: Interruptie, heer Braam.

De voorzitter: Ik zie dat mijnheer Braam u ook wil interrumpen. Mijnheer Braam.

De heer Braam: Ja, er komt in één keer iets in me op dat ik denk van, dit kan toch niet waar zijn. Zeg, u bent toch ook niet vergeten dat bij de laatste keer toen het azc werd leeg geroosterd, dat er vervolgens allemaal bewoners naar de rechter gingen. En vervolgens er meer dan een half miljoen schade werd gemaakt waar we slechts de helft van terug hebben gekregen. Gewoon een extra

nadeel van een kwart miljoen wat we op ons af hebben gekregen. Nog los van alles wat ik daarnet in de tweede termijn genoemd heb. Dat zult u toch ook met mij eens zijn?

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind. En wilt u heel kort reageren en dan verder gaan met uw ...

De heer Van 't Eind: Ik ben overigens al bijna klaar met mijn betoog hoor. Ik wil alleen nog reageren op de VVD. Voorzitter, ja, je kunt er van alles ... Dat was natuurlijk ... Het klopt dat dat een casus was die speelde, voorzitter. Dat was ook wel een hele specifieke bijzondere casus die ook nog gerelateerd was aan het flexwooncentrum die we daarna gevestigd hebben op het azc terwijl wij gepleit hebben om het azc open te houden want dan was dat al helemaal niet gebeurd. Dus, nou ja, misschien had u dan gewoon met ons mee moeten stemmen om het azc open te houden, dan was dat niet voorgekomen. Dat ging over plaatsing vanuit het hotel in het flexwooncentrum. Maar dat had niks te maken met het azc zelf en de kosten die daarover zaten. Als we dat voortgezet hadden dan was dat helemaal niet voorgevallen. Dus voorzitter, dat is echt net iets anders dan zoals de heer Braam het schetst.

De voorzitter: Mijnheer Braam voor een laatste keer want het zijn echt te veel interrupties vind ik op dit moment.

De heer Braam: Oké, dus wat mij betreft in ieder geval in de richting van GroenLinks een laatste interruptie. Maar u bent het met mij eens, het heeft gewoon geld gekost. Het is gewoon in het verlengde van een azc geweest, het heeft gewoon geld gekost. Serieus veel geld gekost. Dat moet u toch wel met mij eens zijn. Geef dat gewoon toe. Ik begrijp dat links graag geld uitgeeft. Dat begrijp ik hoor, Partij van de Arbeid, GroenLinks, dat hoort er een beetje bij maar wij passen graag op de portemonnee.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter, ik neem ook afstand van deze kernschetsing van mijn partij. Ik geef helemaal niet graag onnodig geld uit. U legt een relatie die er niet is, voorzitter.

De voorzitter: Gaat u verder met uw betoog, alstublieft.

De heer Van 't Eind: U legt een relatie die er niet is in mijn ogen, voorzitter. Voorzitter, dan nog even richting de VVD. Ik heb uw antwoord gehoord. Dank u wel voor de duidelijke beantwoording en ook voor de openheid over hoe de VVD-fractie daarin zit. Ik zou graag, maar dat kan na de tweede termijn, een korte schorsing willen om even te overleggen over het amendement wat nu voorligt met mijn fractie.

De voorzitter: Prima. Dan geef ik nu het woord aan de heer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik heb in de, even kijken hoor, in de termijn van de Partij van de Arbeid wel een aantal vragen gehoord die geloof ik aan mij en aan de heer Braam waren gericht. Ja, ik heb eigenlijk één antwoord erop en dat is nee. Heel simpel, nee. Het gaat nu, zoals het ook in het raadsvoorstel staat, ten koste van de faciliteiten voor onze Rijswijkse inwoners dus het antwoord is nee. Voorzitter, dan heb ik helaas op het betoog van Rijswijks Belang heel erg weinig antwoorden gekregen met de vraag erin wat er ging gebeuren. En nog het allerergste is dat de wethouder zich toch tegenspreekt in het raadsvoorstel want hij ontkende eerst dat er iets in zou staan dat mogelijk ten koste zou gaan van een aantal projecten, zowel nieuwbouw als verduurzaming. En hij geeft net aan, eigenlijk wil die zijn eigen voorstel amenderen maar het voorstel wat dus nu voorligt staat duidelijk in, bij een haalbare businesscase zal er geschoven moeten worden in de investeringsagenda waardoor andere ingeplande projecten worden vertraagd of niet worden

gedaan. Dat staat er gewoon keihard in. En als de wethouder nu zegt, ja, ik bedoel het eigenlijk niet zomaar ik wil het eigenlijk anders, dan had die met een ander voorstel moeten komen. Of laten we hier nou gewoon even eerlijk over zijn, of trek hem terug of ja, ik wil hem best wel in stemming brengen. Maar dan gaan we tegen iets stemmen waar de wethouder eigenlijk niet achter staat. Misschien mosterd na de maaltijd maar dat is toch een hele bijzondere en laten we kijken wat we daar nog eventueel aan kunnen doen. En voorzitter, voor de rest had ik ook trouwens nog een vraag aan D66, mijnheer Dolmans, als het mag. U heeft altijd aangegeven open te staan of een wens te hebben voor kleinschalige opvang. Kleinschalige opvang was uw grootste wens. Als u nu weet dat er dus 350, een voorstel ligt voor 350. Er zitten nog 220 mensen in het hotel. Er wordt nu uitgezocht wat er in andere hotels ook verblijft waar de wethouder niet eens van op de hoogte is. Er komt een flexwooncentrum voor 640 kwetsbare personen. In hoeverre is bij u kleinschalige opvang voor statushouders, vluchtelingen, spoedzoekers? Wat is bij u kleinschalig? Die vraag wilde ik stellen. Want als u mij niet kwalijk neemt, als een berekening die nu is gemaakt over wat er komen gaat en wat er nog zit, dan ben ik niet kleinschalig, dan worden we eigenlijk de opvang van een Ter Apel. Dus een Ter Apel 2.0, ik heb het al eerder benoemd. De aantallen in Ter Apel komen bijna overeen met hetgeen wat wij nu gaan doen in Rijswijk. Tel de cijfers maar op en kijk wat Ter Apel doet. Dat was mijn tweede termijn. Ik zie geen interrupties verder? Jammer.

De voorzitter: Nee, dan ... Mevrouw Van Nunen wil u interromperen.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, want dit is natuurlijk een rekensommetje dat van geen enkele kant klopt want de heer Weterings stelt maar gewoon even alle kwetsbare groepen plus nog eens een keer in kwadraat bij elkaar op. U was gisteren ook bij die presentatie van het nieuwe flexwooncentrum en daar werd heel duidelijk een percentage genoemd van kwetsbare inwoners. U telt gewoon alle inwoners even bij elkaar op die daar komen te wonen en dan nog eens de opgave waarvoor we in dit raadsvoorstel staan. Het is werkelijk uit den boze wat u hier doet aan vervalsing van cijfers.

De voorzitter: Wilt u daarop reageren, mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Heel graag. Ik hoor toch een interruptie. Wat fijn, mevrouw Van Nunen, zeg ik via de voorzitter. Ik ben gister inderdaad bij de presentatie geweest en er was een minimaal, dus niet maximaal, minimaal 30 procent. Dus die minimaal kan ook 60 worden, 70 worden minimaal. Kijk maar terug in de cijfers, er staat geen maximaal aantal. Dus minimaal 30 procent statushouders, vluchtelingen, asielzoekers, spoedzoekers, migranten, arbeidsmigranten. Minimaal en niet maximaal dus wat ik zeg klopt.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan wil ik graag nu het woord geven aan mijnheer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Ja, dank, voorzitter. Ja, ik schrok net even toen ik mijn eerste termijn afmaakte want ik kreeg van links het woord onzin te horen over mijn bijdrage en ik vind dat wel opmerkelijk. Ik zei net al, er zijn enorme financiële risico's waarvan we gewoon niet weten wat die zijn met dit plan. Er zijn vraagtekens over educatie en die worden zelf door dit college zelf ook in de stukken genoemd en wat onze fractie doet is daar vragen over stellen. Wij niet alleen, ik hoorde mijnheer Braam daar in de eerste termijn ook al zaken over noemen. We weten niet wat er op ons afkomt. En dat is ook wat hier in de stukken wordt geschetst. Ik vind het apart dat dan hier in de raad wordt gedaan alsof dat een Godszonde is dat wij daar vragen over stellen. Ik denk dat dat juist heel behoorlijk is om stukken, ook dit stuk, goed te toetsen in deze raad.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind wil u interromperen.

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter, waar heeft de heer Van Dam gehoord dat er iemand gezegd zou hebben dat je geen vragen zou mogen stellen of kritisch zou mogen zijn op een voorstel?

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, wilt u daarop reageren?

De heer Van Dam: Jazeker, dat heb ik van u gehoord aangezien u onzin zei over mijn gehele bijdrage toen ik klaar was met mijn bijdrage. Dus daar heb ik dat gehoord.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, wilt u doorgaan met uw tweede termijn?

De heer Van Dam: Zeker. Kijk, niet in de laatste plaats is dit een proces wat we hier met zijn allen hebben afgesproken. Zij hebben een bod, hebben we vastgesteld voor de zomer. Vervolgens moest hier de uitwerking liggen. Ja, en ik vind het apart dat het dan zo loopt zoals het hier loopt. We zouden namelijk een uitwerking krijgen en of je nu linksom of rechtsom draait, of je nu voor of tegen bent, hier staan enorme vraagtekens in dit stuk over essentiële zaken die we moeten bespreken als gemeente. Ik had verwacht van deze raad, en ook van de partijen die voor zijn, dat die die vraagtekens oppakken. Zeker als het gaat over de financiën. Ik vind dat heel vreemd want dan lijkt het net alsof we het ene raadsstuk wat gaat over mobiliteit anders gaan beoordelen dan bijvoorbeeld zo iets als een azc. Ook hier moeten we kritisch kijken naar hoe we dit gaan betalen en wat voor gevolgen dit heeft bijvoorbeeld voor onze scholen in Rijswijk. En met het laatste nog even beginnen want ik hoorde van de wethouder dat dit ons tonnen gaat kosten. En daar sluit ik me aan bij de vragen van Beter voor Rijswijk, is dit dan verwerkt in onze begroting, ja of nee? En zo niet, wat gaan we dan hiervoor laten om dit wel te kunnen realiseren? Ik heb nog een laatste vraag, voorzitter, en dat gaat over het flexwonen. We zijn, zoals mevrouw Van Nunen al benoemde, gister bij het flexwooncentrum geweest aan de Verrijn Stuartlaan. Daar werd ons verteld dat we 30-70, dat 30 procent mensen die kwetsbaar zijn tegenover 70 dragende mensen noemen ze dat, daar moeten zitten. Nou is dat project aan de Verrijn Stuartlaan zo groot dat die verdeling heel goed mogelijk is. Dan gaan we hier naar dit azc gaan we ook kijken of we een flexwooncentrum kunnen realiseren maar in een hele beperkte kleine ruimte. Dus in hoeverre is de wethouder van mening dat we die 30-70 nog goed kunnen realiseren op dat terrein, op het huidige terrein van het huidige flexwooncentrum? Dat zijn de vragen die wij hebben en ik hoop dat we daar straks antwoord op krijgen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan geef ik graag het woord aan de heer Dolmans van D66.

De heer Dolmans: Ik heb nog even ... Sorry, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Oelen.

De heer Oelen: Ja, ik heb nog wel één vraag aan de heer Van Dam want aan de Verrijn Stuartlaan is het 30-70 kwetsbare en dragende. Waar haalt u het vandaan dat dat percentage als er asielzoekers zitten dan op de een of andere manier opgelost moet worden met niet-asielzoekers of hoe moet ik dit nou precies zien, deze vraag?

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, wilt u daarop reageren?

De heer Van Dam: Zeker. Nee, omdat we daar een heel verhaal hebben gehoord over de integratie van deze mensen, de veiligheid van de mensen en hoe dat goed werkt. Zeg maar in zo'n centrum hier hebben we toch, nou ja, ik wil het niet invullen want dat kunnen we ook niet lezen in de stukken, we weten de verdeling hier niet zeg maar van hoeveel het wordt zeg maar. Dus dat hoor ik graag van de

wethouder aangezien in het flexwooncentrum aan de Verrijn Stuartlaan dat wel als succesfactor werd benoemd. Dus ik zie daar graag het antwoord straks van terug.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan geef ik graag weer het woord aan mijnheer Dolmans van D66.

De heer Dolmans: Dank u wel, voorzitter. D66 Rijswijk is altijd een groot voorstander geweest van kleinschalige opvang. We hebben liever drie locaties van 100 vluchtelingen in de stad dan één grote locatie met 350 vluchtelingen maar landelijk beleid maakt dat ons gewoonweg onmogelijk. In Ter Apel zijn momenteel 2000 vluchtelingen opgevangen en vaak wordt dat overschreden dus vaak meer dan 2000. Dat is in de gemeente Westerwolde, daar wonen 26.000 mensen. Als ik hem dan even snel uitreken zijn dat 76 vluchtelingen per inwoner in de gemeente Westerwolde. In de gemeente Rijswijk doen wij nu een bod voor 350 asielzoekers met 60.000 inwoners, dat is 6 vluchtelingen per inwoner. 76 ten opzichte van 6 en dat is precies de reden waarom wij vinden dat Rijswijk een bod moet doen in het kader van de Spreidingswet. Namelijk om ervoor te zorgen dat vluchtelingen in Nederland evenredig door alle gemeentes worden opgevangen. Dank aan de wethouder voor de beantwoording, ook ten aanzien van de beantwoording van de huidige bewoners Hof van Elsenburg. Ik dank ook de VVD voor hun nadere duiding en hun antwoorden en ik steun de heer Van 't Eind om zo direct even te schorsen gezien het antwoord van de VVD. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Dolmans. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Schie van het CDA.

Mevrouw Van Schie: Ja, dank u wel, voorzitter. Wij constateren allereerst dat de coalitie niet tot een breedgedragen voorstel is gekomen met betrekking tot een situatie die hoge kosten met zich meebrengt, terwijl Rijswijk al zoveel financiële problemen heeft. Het CDA vindt het erg belangrijk om daar in ieder geval aandacht voor te vragen. We sluiten ons ook aan bij dat deel van het betoog van mijnheer Van Dam die daar ook aandacht voor gevraagd heeft. Wij denken dat het voorstel van de VVD de enige manier is om een azc hier te realiseren. Dat was mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van Nunen van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, dank. En gezien het tijdstip zal ik het kort houden. Dank, wethouder, voor de antwoorden en goed dat u zich ook echt focust op het voorstel dat nu voorligt en niet op allerlei andere portefeuilleonderdelen want dat vind ik ook niet fair. Voorzitter, de opstelling van het CDA benieuwd mij ook en ik zou eigenlijk een wedervraag nog aan het CDA willen stellen. Wat heeft het CDA nodig om hier voldoende vertrouwen in te krijgen? Ik begrijp dat dat weer een interruptie van u uitnodigt maar dit is mijn laatste kans om u te vragen, wat heeft u nodig om vertrouwen in dit raadsvoorstel te krijgen zodat u de vraagtekens die er nu nog zijn bij dit voorstel kunt ombuigen tot punten of uitroepetekens? U mag daar dadelijk ook op antwoorden. Voorzitter, de ... Of ja, nu.

De voorzitter: Mevrouw Van Schie, het lijkt me handig om nu te reageren.

Mevrouw Van Nunen: Wat zeg je? O.

De voorzitter: Mevrouw Van Schie heeft haar termijn al gehad. Wilt u daarop reageren?

Mevrouw Van Schie: Ja? Ja, prima. Ja, mevrouw Van Nunen, ik beantwoord graag uw vraag en het antwoord is eigenlijk eenvoudig, geld. In ieder geval inzicht in geld dat nodig is om dit te realiseren. En wij denken dat er ook meer geld nodig is dan Rijswijk op dit moment heeft of beschikbaar heeft.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Mevrouw Van Nunen, wilt u verder gaan?

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, dank aan mevrouw Van Schie voor het antwoord. Dan hoop ik toch dat de zorgen die u nu nog heeft, dat wethouder die kan wegnemen. Dat hoop ik van harte.

De voorzitter: De heer Van Dam wil u ook interrumpen zie ik. Heel kort graag.

De heer Van Dam: Ja, ik wou eigenlijk de wedervraag stellen, wat maakt dat u zoveel vertrouwen heeft in dit plan op het moment dat we dus tonnen aan educatie nog zelf moeten gaan bekostigen, dat de veiligheidsplannen niet er zijn en dat er op de invulling van educatie ook nog heel veel vragen openstaan, zoals u die in de bijlage heeft kunnen lezen.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen, wilt u die vraag beantwoorden?

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, daar wil ik graag op ingaan want de educatie en de onderwijsinvulling, die wordt betaald. En dat is niet iets wat wij als Rijswijkse gemeenschap voor opdraaien. Dus dat is onder andere, u richt zich vooral op onderwijs. Wat betreft de zorg heeft het COA daar al een antwoord op gegeven. Dus wij hebben wat dat betreft gewoon niet tonnen nodig voor de educatie zoals u noemt.

De voorzitter: Was u klaar, mevrouw Van Nunen, met uw betoog in uw tweede termijn? Want ik wil als het over weer hetzelfde gaat financiën en dergelijke wil ik dat niet toestaan want ik vind dat we gaan herhalen.

De heer Van Dam: Nee, inderdaad alleen wat net wordt gezegd is niet waar. Want de wethouder heeft letterlijk gezegd dat het ons tonnen gaat kosten, dat dat niet bij de kosten van het COA ligt. En in de brief bijlage zelf staat dat de invulling van het onderwijs gewoon niet geregeld is.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, wilt u ... Ik wil u nu tot de orde roepen en wel u te houden ook aan de orde die ik u voorstel. U herhaalt zich, het is hetzelfde eigenlijk, opnieuw de financiën en dergelijke dus ik wil dat beëindigen.

De heer Van Dam: Ja, dan een punt van orde, voorzitter. We hebben een discussie gehad over dat we hier ook zonder vraagstelling discussie mogen voeren over de inhoud en dat is net wat ik met mevrouw Van Nunen wil doen.

De voorzitter: Maar absoluut, ik ben hier de voorzitter en ik bepaalde de orde, dat staat ook in uw reglement. Dus als het tijdstip op dit moment 00:05 is zal ik ook wat strenger zijn in het toestaan van interrupties. Ik hoop dat u daar allen begrip voor heeft. Mevrouw Van Nunen, bent u klaar?

Mevrouw Van Nunen: Ja, bijna, voorzitter, ik ben bijna klaar. Want ik zag toen de heer Van Dam het ontkende wat ik zei, de wethouder al driftig nee-schudden dus ik wacht op zijn antwoord. En dan nog één, en ik hoop niet dat ik daarin geïnterrupteerd word door de heer Van Dam, maar de situatie op de Verrijn Stuartlaan waar we gisteren informatie over kregen is volledig anders dan een asielzoekerscentrum. Het gaat op de Verrijn Stuartlaan om zelfstandige units waar mensen zelfstandig hun huishouden draaien en hun huishouden voeren. Dat is een totaal andere situatie dan een asielzoekerscentrum. Dus ik hoop dat u dat ook inziet dat dat eigenlijk geen vergelijking is die u nu ziet, die u nu zelf trok met betrekking tot de verhouding 30-70. Voorzitter, hier laat ik het even bij gezien het tijdstip. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik geef snel het woord aan mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb nog vier minuten. Ik heb het denk ik niet nodig. Ik heb gewoon nog een paar korte vragen. In de eerste plaats een vraag van verheldering richting de

wethouder. Wat is precies nou de status van het bod als het amendement wordt aangenomen, is het nou een tweede voorlopig bod of niet? U praatte heel snel, u heeft nog tijd op de klok dus misschien kunt u het even wat beter uitleggen hoe dat zit? Ik begrijp wel wat het betekent als het oude plan van vijf jaar, dan is dat gewoon, dan zijn we consequent en consistent met wat we al eerder hebben aangekondigd in de regio en dat we dan betrouwbaar overkomen bij de regio. Dat was een vraag aan de wethouder. Dan heb ik nog een opmerking en een vraag richting de VVD want ja, ik heb u heel hoog als het gaat om juridische competentie. Zeker. Ik vraag ook regelmatig eventjes hoe het ook alweer zit. En als ik iets niet weet dan ga ik ook gewoon hulpvragen. Dus ik ben ook naar de Eerste en Tweede Kamer fracties gegaan en gevraagd, wat betekent het, wat betekent een noodwet voor de Spreidingswet, hoe kan de Spreidingswet ingetrokken worden? Ik heb daar meerdere keren om gevraagd en ik heb daar ook antwoord op gekregen. De Spreidingswet kan niet worden ingetrokken door de noodwet en de Eerste Kamer zal erover moeten gaan. Dus u heeft een andere fractie dan ik, dat weet ik, maar ja, we kunnen daar van mening over verschillen. Maar wat ik heb begrepen is dat het intrekken van de Spreidingswet gewoon het parlementaire proces door moet en ook door de Senaat moet. Dan blijft ... Ja?

De voorzitter: Mijnheer Oelen wil u interrumpen.

De heer Oelen: En als dat zo moge zijn, en ik geloof dat daar nog steeds echt discussie over is, dan doet dat niks af aan mijn amendement. Dan het enige wat het daar dan aan afdoet is dat het derde deel ervan, ja, dat dat dus niet geëffectueerd gaat worden. Namelijk dat er niet voor 15 december een intrekkingwet is geweest die in de Kamer is aangenomen door middel van een spoedprocedure. En dus dat de wethouder gewoon het azc kan gaan realiseren maar dan wel voor de duur van twee jaar.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Ja, dan is heel duidelijk maar dan is het mij nog steeds, ik zie het nut er niet van in om het erin te zetten. Daar blijven we gewoon van mening over verschillen. We blijven ook zeg maar van mening over verschillen over de zwaarte van hoe wij de toekomst zien. Het kabinet heeft vandaag ook weer de vraag van, hoelang blijft het kabinet? Ik wil Twitter ieder uur even nakijken of het er nog zit. Zeker vandaag maak ik me daar zorgen of juist geen zorgen om, gezien het gedrag van sommige partijen. Dan blijft ook nog regelmatig de vraag, wat doet migratie over twee jaar? Dat komt ook niet alleen nationaal maar ook het Europese migratiepact gaat zijn effect hebben. Dat zal zeker zo zijn, dat we hopelijk een andere instroom hebben in Europa. Ook de ChristenUnie heeft daar in Europa destijds nog voor gestemd. Maar dan blijft mijn andere punt, het gesleep met mensen in Nederland van azc naar azc. Mensen die en gezinnen vooral die soms tien keer moeten verhuizen in Nederland. Als wij een azc hebben voor vijf jaar met mooie units waar we ook flexwonen kunnen doen, dan hebben we gewoon een veel betere opvang ...

De voorzitter: Mevrouw Harmsen, ik wil u attenderen dat uw laatste minuut ingaat.

Mevrouw Harmsen: Ja, en ik heb er nog, die ga ik ook helemaal opmaken. Ik had nog een laatste vraag.

De voorzitter: Ik zie dat u ... Mijnheer Weterings wil u interrumpen. Dan stopt uw tijd.

De heer Weterings: Ja, voorzitter, ik hoorde mevrouw van de ChristenUnie zeggen dat we dat ook heel mooi kunnen doen met een flexwooncentrum daar. Als ik haar dan vraag dat dat dan mogelijk ten koste gaat van alle lopende bouwprojecten, Te Werve, Bomenbuurt en dergelijke, wat vindt u daar dan van?

De voorzitter: Mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Nou, dat is perfect dat u me interrumpeert want ik had precies daar een vraag over, een wedervraag. Namelijk de huidige bewoners van ons flexwooncentrum aan de Kleiweg, we hebben het net gehoord van de wethouder, die stromen nu op dit moment allemaal gewoon door in regulier sociale woningbouw. Er is dus plek voor ze, er is gewoon plek nu voor mensen die daar al zitten. Dus het hele gevoel van, het zit krap in Rijswijk, er is plek voor deze mensen. En het zou mooi zijn als ze voor vijf jaar die opvang hebben. Hij staat stil.

De voorzitter: Hij staat stil omdat u reageert op een interruptie dus ik wil u nu vragen om verder te gaan met uw tweede termijn.

Mevrouw Harmsen: Nou, dit is ook eigenlijk mijn laatste punt dus dat komt wel goed. Maar er is dus plek in Rijswijk voor deze mensen.

De heer Weterings: Voorzitter, ik denk dat mevrouw ...

De voorzitter: Mijnheer Weterings, heeft u een ander punt?

De heer Weterings: Ja, klopt, ik denk dat mevrouw Harmsen mijn vraag niet heeft begrepen. Want de flexwooncentra zouden voor een haalbare businesscase, zal er geschoven moeten worden met de investeringsagenda waardoor de lopende projecten die worden vertraagd of niet uitgevoerd. Wat vindt u daarvan?

De voorzitter: Dit is volgens mij dezelfde interruptie. Mevrouw Harmsen, heel kort.

Mevrouw Harmsen: Ja, volgens mij heeft de wethouder er al op geantwoord, ik hoef daar niet verder op te antwoorden. Dank u wel. En dat was mijn bijdrage ook.

De voorzitter: Oké, dank u wel, mevrouw Harmsen. Dan ga ik als laatst naar de heer El Majjaoui voor uw tweede termijn.

De heer El Majjaoui: Ja, dank, voorzitter. Ik heb eigenlijk een vraag richting de heer Ed Braam. Want de afgelopen paar dagen heeft Israël bombardementen uitgevoerd op Libanon, waarvan 300 a 400 mensen zijn dood en 3000 mensen zijn gevlucht.

De voorzitter: Mijnheer El Majjaoui, ik ga nu even ingrijpen. Mijnheer El Majjaoui, even wachten. Mijnheer El Majjaoui, ik wil dat u zich houdt tot dit raadsvoorstel, de Spreidingswet. We gaan hier niet de oorlog in Libanon ...

De heer El Majjaoui: Dit is een onderdeel van het raadsvoorstel. Bent u bereid om deze mensen op te vangen of een aantal van deze mensen?

De voorzitter: Nee, dat kan echt niet. Dan, dat was uw tweede termijn? Oké, dan is dit het einde van de tweede termijn van uw raad. Er zijn een aantal mensen die om een schorsing hebben gevraagd. Wilt u die schorsing nu of wilt u de schorsing nadat de wethouder heeft gereageerd op de tweede termijn? Ik kan u niet vanaf hier zo ...

De heer Van 't Eind: Sorry. Ik denk na de wethouder de schorsing.

De voorzitter: Ja? Dan wil ik de wethouder ... Is dat, ik kijk ook naar de anderen?

De heer Weterings: Ik moet heel nodig plassen.

De voorzitter: Dan ga ik wethouder Van Malsen vragen om alleen op de vragen die gesteld zijn te reageren. Mevrouw Niesen.

Mevrouw Niesen: Graag nu even een schorsing, alstublieft.

De voorzitter: Ik kijk naar uw raad. Het is een voorstel.

Mevrouw Niesen: Ik hoor alleen GroenLinks, ik hoor verder niemand.

De voorzitter: Ik kijk daarom naar de raad.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, wij hebben een aantal vragen gesteld in tweede termijn. Ik vind het niet meer dan fair dat de wethouder die eerst beantwoordt zodat we dat ook mee kunnen nemen in de schorsing.

De voorzitter: Ik vind dat ook correct en ik wil wethouder Van Malsen vragen om te reageren op de gestelde vragen in de tweede termijn.

De heer Van Malsen: Ja, voorzitter, dank u wel. Dat zal ik doen. Er werden wat vragen gesteld over de begroting en welke kosten zijn nou meegenomen in de begroting en welke niet? De financiële bijlagen die we aan dit voorstel hebben toegevoegd, daar staan eigenlijk alle kosten en opbrengsten in voor het azc. Dan gaat het over het gebruik van voorzieningen, de gedeelde ozb-inkomsten, subsidiëring van vrijwilligersgroepen, voorlichtingskosten ten behoeve van een nieuw opvangcentrum, de grondexploitatie, ambtelijke ondersteuning, de huisvesting van het onderwijs, bouwrijp maken van de grond en de kosten beheer van de buitenruimte, plaatsing, opvang en beveiligingskosten. En de kosten die daarvan meegenomen zijn in de begroting tot nu toe, dat is alleen de grondexploitatie. De overige kosten niet omdat die ook nihil zijn, die worden gewoon gedekt door het COA. Dat kan wel betekenen dat in bijvoorbeeld het geval van de ambtelijke kosten die wij nodig hebben gehad voor het opstellen van dit voorstel en ook het vorige voorstel inzake de startnotitie, dat die tegemoetkoming later komt. Dus de kosten lopen op de baten vooruit maar dat die kosten gedekt worden, dat staat buiten kijf. Dus buiten die grondexploitatie, die huur van de grond die nu begroot staat op zo'n 300.000 euro per jaar, dat is opbrengsten, zijn er geen kosten in de begroting opgenomen. Ook omdat alle kosten die ik net noemde door het COA vergoed worden onder allerlei verschillende soorten regelingen. Dat geldt overigens ook voor Wmo en jeugdzorg indicaties die voor asielzoekers worden gedaan, worden door het COA gedaan en die worden ook door het COA gedeclareerd en die worden ook zodanig meegenomen. Het enige waar ik het net over had waar een verandering in zal komen als uw raad besluit om de termijn te verkorten van vijf naar twee jaar, dat is de bekostiging van de onderwijshuisvesting. Ik heb niet gezegd dat dat ons per definitie tonnen gaat kosten. Wat ik gezegd heb is dat die bekostiging voor een azc van vijf jaar 70 procent van de volle pond is, voor een azc van twee jaar 45 procent van de volle pond. Dat betekent dus hoogstwaarschijnlijk als je een azc van twee jaar neerzet of een noodopvang is het eigenlijk strikt genomen, en je wil daar een schoolgebouw neerzetten, dat je daar een behoorlijke kostenpost aan hebt. Maar daar heb ik ook van gezegd dat dat dus zou betekenen dat wij ook ons standpunt om een azc-school te openen op deze locatie moeten heroverwegen. Want wij hebben dat geld inderdaad niet dus het is ook niet mijn voornemen om tegen hele grote kosten voor twee jaar zo'n locatie neer te zetten. Behalve als we ergens anders geld vandaan zouden kunnen halen maar dat is dus zoals ik al zei nu niet de verwachting. Dus dat is nog even een aanscherping van wat ik in de eerste termijn gezegd heb.

De voorzitter: Ik zie dat mijnheer Braam u wil interrumpen.

De heer Braam: Ja, u noemt percentages maar u heeft de bedragen ook voor twee en voor vijf jaar, waarom benoemt u ze niet?

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, ik vind het wel een beetje een wonderlijke interruptie want dit impliceert dat de heer Braam in mijn inbox kan kijken en daaruit kan halen wat voor informatie ik wel en niet heb. En dat vind ik toch even los van alle politieke zaken die we hier aan het bespreken zijn ietwat zorgelijk. Ik heb die percentages, daar staan schattingen bij. Dat klopt. Maar er staan zeker geen exacte bedragen bij, die kunnen we ook echt niet geven op dit moment. Maar die percentages die kloppen gewoon, die zijn overigens ook verifieerbaar.

De voorzitter: Wilt u verder gaan, het is helder wat u zegt.

De heer Van Malsen: Dank, voorzitter. Even kijken, dan heb ik die vragen over de kosten, een aantal die daarover gesteld werden heb ik beantwoord.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, een korte interruptie.

De heer Van Dam: Ja, ik was benieuwd naar, u had het over twee jaar. Wat zijn de inschatting van de kosten dan voor vijf jaar? Van het basisonderwijs dan.

De voorzitter: Wethouder Van Malsen.

De heer Van Malsen: Ja, voorzitter, dat is moeilijk te zeggen op dit moment. Kijk, het kan zijn dat daar ook een tekort in ontstaat. Maar goed, dat is in het plan dat we nu voor hebben liggen met die vijf jaar is het ons voornemen om dat, als dat tekort er al is hè, dat is nog maar de vraag, om dat te dichten omdat het vrij beheersbaar is. En ja, nogmaals, ik kan er geen getal aanhangen. Ik weet alleen dat wat ik meegekregen heb is als je van vijf naar twee jaar toe gaat, dat dat dus echt wel een veelvoud van de kosten wordt omdat de bekostiging bijna gehalveerd wordt en ook nog eens een keer de afschrijving, de afschrijvingstermijn een stuk korter wordt, die gaat van vijf naar twee. Dus dat betekent op die manier kom ik tot dat soort inschattingen. Maar dat geeft ook meteen het gevaar aan van het noemen van bedragen die niet te staven zijn op dit moment in het proces.

De voorzitter: Ik wil vragen, mijnheer Van Malsen, om verder te gaan. Zijn er echt hele andere type vragen aan de heer Van Malsen? Want anders gaan we een derde termijn doen en ik wil hem de gelegenheid geven om echt in te gaan eerst op de vragen die u heeft gesteld in de tweede termijn. Die kans krijgt u nu niet als u blijft interrumperen. Dus ik wil eerst mijnheer Van Malsen, wilt u doorgaan en wilt u daarna uw vraag stellen?

De heer Braam: Nee, voorzitter, ik heb echt een serieus punt van orde. Ik word ergens van beschuldigd en die woorden moet u terugnemen want dit accepteer ik niet.

De voorzitter: Mijnheer Braam, u heeft al geïnterrupteerd dus mijnheer Van Malsen, wilt u er nog een keer op reageren?

De heer Van Malsen: Nee, voorzitter. Goed, ik wil daar best tijdens een schorsing met mijnheer Braam nog even over praten. Ik beschuldig mijnheer Braam helemaal nergens van. Ik constateer gewoon dat er iets aan mij gevraagd wordt. Er wordt gesuggereerd, er wordt iets gesuggereerd over informatie die ik zou hebben met een zekere stelligheid waarvan ik denk, ja, ik weet niet waar die vandaan komt. Maar ik beschuldig de heer Braam echt helemaal nergens van.

De voorzitter: Wilt u verder gaan?

De heer Van Malsen: Ja hoor. Wij, Rijswijk stelde nog een vraag naar de verdeling tussen dragers en kwetsbaren op het Hof van Elsenburg of in ieder geval het toekomstige flexwoonproject als we dat gaan ontwikkelen. Ja, daar zullen we denk ik ook eenzelfde soort verdeling bij hanteren als die in de Bordewijkstraat gisteren aan uw raad is gepresenteerd. En dat is ook een vergelijkbare verdeling als

die nu op het Hof van Elsenburg is dus dat soort best practices zullen we zeker weten meenemen. Even kijken, die kosten heb ik dus al gehad. Dus ja, voor de zekerheid de kosten die in de begroting staan, dat zijn eigenlijk alleen de opbrengsten van de grondhuur. Dan vroeg de ChristenUnie nog tot slot naar de status van het bod, wat is nou precies de status van het bod als we dat nu inbrengen? Ja, dat zal dus een definitief bod zijn onder de voorwaarde dat wij dus tot 15 december wachten met realisatie van het azc dus dat zal de status van het bod zijn. Dus als er op 15 december nog steeds een Spreidingswet is, ja, dan wordt het een definitief bod net als elk ander.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Malsen. Ik kijk naar mijnheer Van Dam, u heeft nog één vraag?

De heer Van Dam: Ja, ik wou wachten inderdaad omdat die misschien de vraag beantwoordde maar dat was niet zo. Eén allerlaatste vraag over die kosten van de zorg. U zegt van, joh, dat kunnen we niet inschatten. Maar worden die kosten voor het basisonderwijs nou wel of niet gedekt door het COA?

De voorzitter: Wethouder Van Malsen.

De heer Van Malsen: Ja, de kosten voor de onderwijshuisvesting worden gedekt vanuit de regeling, even kijken, hoe heet die nou ook alweer, OHBA is de afkorting, onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers.

De voorzitter: Dat is een duidelijk antwoord. Dit is het einde van de tweede termijn van het college. Hoeveel tijd heeft u voor de schorsing? Even kijken, hoeveel, tien minuten, vijf minuten? Vijf minuten, tien minuten.

De heer Van Dam: Tien minuten is genoeg.

De voorzitter: Dan gaan we de vergadering voor tien minuten schorsen.

De voorzitter: Ik zie dat iedereen weer terug is bijna. Wilt u uw plaats innemen? Ik kijk naar uw raad, u heeft in de schorsing hopelijk met elkaar goed overlegd. Bent u zover dat u tot stemming kunt overgaan over het amendement? Ja? Is er iemand die een stemverklaring wenst af te leggen bij het amendement. Ik zag eerst mijnheer Dolmans van D66.

De heer Dolmans: Ja, dank u wel, voorzitter. Als ik zo'n beetje de verhouding in de raad zie dan zullen wij met enige pijn in het hart het amendement van de VVD steunen omdat wij liever nu twee jaar opvang realiseren dan helemaal geen opvang voor vluchtelingen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Dolmans. Dan mijnheer Van 't Eind van GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter, aansluitend op D66, GroenLinks had het liefst duurzame opvang voor vijf jaar of meer gezien maar wij kunnen ook tellen en we hebben liever iets dan niets en wij zullen voor het amendement van de VVD stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Dan zag ik aan mijn rechterkant, niet? Mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Ja, dank u, voorzitter. Ja, heel kort. Ik geef mijn stemverklaring over deze zaken en ook kan ik aansluiten met mijn collega's. Ja, we hadden voor de zomer eigenlijk al deze discussie moeten hebben maar liever een azc dan geen azc dus ik stem voor het amendement.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mijnheer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Nou, goed, ik sluit me ook aan bij de stemverklaring van collega's GroenLinks en D66 en ChristenUnie.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, het is duidelijk dat de Partij van de Arbeid ook eigenlijk liever een andere optie had gezien maar wij steunen dit amendement.

De voorzitter: Dan kunnen we overgaan, kunt u overgaan tot stemming over het amendement van de VVD. Met 18 stemmen voor en 12 tegen is het amendement aangenomen. Dan het geamendeerde raadsvoorstel Spreidingswet. Wenst iemand nog een stemverklaring? Ik denk dat er genoeg is gezegd. U kunt overgaan tot stemming. Met 18 stemmen voor en 12 tegen is het geamendeerde raadsvoorstel aangenomen.

16. Motie help Welgelegen uit de brand

De voorzitter: Dan hebben wij nog één agendapunt, agendapunt 16, motie vreemd, help Welgelegen uit de brand. Mijnheer Loof, u wilt daar iets over zeggen.

De heer Loof: Ja, voorzitter, dank. Mede ingegeven door eigenlijk ook mijn eigen wil maar ook met enige verzoeken van andere raadsleden. Er zit geen spoed achter deze motie dus ik zou deze graag naar de volgende raadsvergadering die ook nog geeneens zo heel lang, hele lange tijd is willen doorschuiven. Ik zal dat ook nog eventjes met de desbetreffende belanghebbenden doorgeven. Ik denk niet dat die daar een probleem mee hebben. En dan kunnen we de volgende keer daar ook op een goede manier argumenten over uitwisselen. We hebben dan een korte vergadering dus.

De voorzitter: Ja, dank u wel, mijnheer Loof. Gezien het voorstel, ja, gezien het tijdstip op dit moment denk ik dat dit een goed voorstel is en zal het bij de volgende raadsvergadering ook zorgvuldig in behandeling worden genomen. Ik wil u heel erg danken voor de wijze waarop u deze vergadering met elkaar heeft gedebatteerd en een hele fijne goedenacht wensen, het is inmiddels de volgende dag. Ik sluit de vergadering.

(on) gewijzigd vastgesteld in de vergadering van 15 oktober 2024

De voorzitter

De griffier

H. Sahin

J.A. massaar